

Vetja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta 13.—
za četrt 6-50
za en mesec 2-20
za Nemčijo celoletno . 28.—
za ostale inozemstvo . 35.—

V upravnistvu:

Za celo leto naprej . K 22-40
za pol leta 11-20
za četrt 5-80
za en mesec 1-90
Za pošiljanje na dom 20 v. na mesec. — Posamezne štev. 10 v.

SLOVENE C

Inserati:

Enostolpna petitvsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat 13
za trikrat 10
za več kot trikrat . . . 9

V reklamnih noticah stane enostolpna garmondvsta 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja:

vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Sprejema naročila, inserate in reklamacije. — Upraviškega telefona št. 188. —

Današnja številka obsega 18 strani.

Naš najhujši sovražnik.

Malokdaj je v človeški zgodovini imelo kakšno gibanje tako usodne, globokosegajoče in zle posledice kakor takozvana reformacija, ki jo je započel menih ubežnik Martin Luther, mož nelepega značaja, divjih strasti in demagog, kakor ni podobnega rodilo nobeno stotletje.

Najmonumentalnije in v znanstvenem oziru še do danes nedoseženo delo o reformaciji je »Zgodovina nemškega naroda« od Joh. Janssena v 8 zvezkih. Ta žensialni mo je poleg Dollingerja s svojim življenjskim, zgolj na zgodovinske vire zasnovanim delom namah podrl malikovalstvo, ki se je dotedaj uganjalo z reformacijo, kar se pa Luthra tiče, ga je najbolj razkril Denifle, ki je podal prvi njegovo zgodovinsko podobo v polni luči in dokazal, da je bil »mož božji«, kakor imenujejo svojega početnika protestantje, v resnici naravnost bolešno izkvarjen duh, razrvane duše in velik le v brezobzirnem razdiranju.

Doba pred Martinom Luthrom ni bila niti oddaleč tako popačena, kakor je to venomer zatrjevalo protestantovsko zgodovinoslovje. Cvetelo je versko življenje, umetnost in veda sta bili na visoki stopnji, npravnost ni nikakor splošno propadala in tudi, kar se tiče bogočastja ni bilo tistih zlih izrastkov, kakor so klevetali luteranci. Kar je bilo napačnega, bi se bilo reformiralo, kakor se je tudi v drugih dobah, ki so bile časih še hujše kakor je bila predluthrovska. Luther pa s svojim nastopom ni ničesar reformiral, marveč vse le pokvaril ter razvnel ne le versko, ampak tudi socialno revolucijo, ki je uničila vse dobro, kar so bila ustvarila prejšnja stotletja krščanske solidaritete.

Treba le premisliti, kakšni so bili reformatorji. Luther, nespokojna duša, nagle jeze, udan pijači, brez spoštovanja do zakona; Zwingli tako slab, da je vzbujal pohujšanje, kamor je prišel in je leta 1522. sam svojem pisal: »Če vam poreko, da grešim z napušnostjo, požrešnostjo in nečistostjo, vedite, da je res, ker sem tem pregreham in še drugim hudo udan;« perverzni Ulrik Huttenski in drugi, kdo jih bo vse našteval — niti enega ni bilo med njimi, ki bi ne bil svojim sodobnikom v največjo izpodtiklo!

V verskem oziru je Luther začel tako anarhijo, da je zmedel vse pojme

in izzval posledice, ki so bile naravnost nasprotno vsemu, kar bi zaslužilo ime reformacije, izboljšanja in izpopolnjevanja vere in npravnosti. Učil je, da volja ni svobodna, da dobra dela niso zaslužna, da človeka izveliča edino le vera, veruje pa vsak lahko, kar hoče, zakaj vsak je sam svoj duhovnik; izporočilo cerkve tako nič ne velja, le svete knjige, od teh pa so le tiste resnične, ki ugajajo »duhu« vsakogar, druge so nepristne; zakon ni zakrament, temuž zgolj telesna skupnost, ki nima z vero nič opraviti in se vsakčas lahko razdere, od zakramentov ni sploh nobeden potreben, niti krst ne!

Vse to je učil že Luther, torej verski anarhist v najbolj pristnem pomenu.

S tem pa je bila v zvezi strahotna npravna anarhija, izprijenost in propalost, kakor je bila neznana dotedaj, ko je strupeni demagog začel oznanjati svoj »evangelij«. Sam Luther je svoje pristaše označil za »presice«, njegov sodobnik, pomeranski knežji tajnik, protestant Tomaž Kantzov (Pomerania 2, 408—410) pa piše: »Ljudstvo papežev vere je bilo zelo pobožno in je veliko dalo za cerkve, samostane in reveže ter se tudi postilo. Odkar pa se je začel čisti in neizkaljeni evangelij, so se vse reči temeljito izpremenile: namesto prejšnje pobožnosti brezbožnost, namesto darežljivosti ropanje cerkev, namesto miloščne odiranje, namesto posta požrešnost in svinjarstvo, namesto lepe vzgoje otrok razbrzdanost.« — In zgodovinar Jakob Omphalius je leta 1538. zapisal: »Iz stare poti vernosti, pobožnosti in vseh kreposti smo propadli v popolno breznravje.« Središče vsega luteranstva, pridiga, ki so jo imeli za edino bogoslužje, je bila samo psovanje in raznemiranje najgrših nagonov v ljudstvu. Ni čuda: na prižnici so luteranski predikantje drug drugega zmerjali. V Heidelbergu je predikant Nesor zoper superintendenta Hesbusa pridigoval, da je »vinograd gospodov onečedujoča svinja,« v Königsbergu sta se predikanta Osiander in Mörlin zmerjala z lažnjivcem, obrekovalcem in bogokletnežem ter pozivljala drug zoper drugega ljudstvo, naj »prime za vile in droge«, v Magdeburgu je planil med pridigo Bartolomeja Strele pridigar Oomes iz St. Jakoba in vpil nadenj: »Lažeš, lažeš, ničvrednež in lump« in se je z nožem zagnal vanj.

Duševno življenje je pravtako propadalo. Luther je šolo do dna duše sovražil, jo imenoval kraj, kjer hudič

vali svoja jajca, vseučiliščniki so začeli pobijati in krasti, slikarstvo je malodane čisto ponehalo, ker so reformatorji začeli na čelu sodrge opustoševati cerkve in domove umetnosti; pesništvo je padlo na nivo pornografije in klafarstva, ki je z Luthrom in za njim doseglo svoj višek in zadušilo vso resnično umetnost.

Kar pa nas kot Slovane, ki smo z Nemci v največji krajevni in kulturni dotiki, najbolj zadeva, je to, da pomeni luteranstvo najhujše protislovanstvo; protestantizem je naš največji nasprotnik, on je izvor vsega nasilstva zoper nas in je tisti, ki našim narodnim sovražnikom vsak dan potiska v roke novo orožje in razvneza zoper nas vedno nanovo strasti nemštva v vsej njihovi krivičnosti in brutalnosti.

Popolnoma umevno! Srednji vek ni poznal narodnega vprašanja v sedanjem zmislu, krščanske državne ustave so bile nasproti vsakomur pravične, celo srednjeveško ogrsko državno pravo je bilo v tem oziru tako pravicoljubno, kakor malokatero drugo, kakor nam izpričuje Palacky. Nauka o več ali menjvrednosti različnih plemen ni bilo, le zoper jude se je obračalo plemensko sovraštvo, pa ravno krščanske kanonične odredbe so bile, ki so protijudovstvo omejevale in sami papeži so vzeli po krivičnem preganjanju v svojo zaščito. Luther pa je postavil temelj nauku, da je nemštvo večveljavno kakor vse drugo na svetu in njegova morala je bila, da močnejši ubij slabejšega. Najboljši in Luthra najbolj vreden potomec v tem oziru je Nietzsche, pa že Thomasius, Kant in drugi so luteransko naziranje utrdili in izpopolnili, da pravni zakoni nimajo nič opraviti z npravnimi. Kar tisti sklene, ki ima moč — in moč reprezentuje ravno germanstvo — to je veljavno, naj bo še tako krivično.

Tega se nemštvo drži dosledno, posebno pa, kadar se gre zoper Slované! Nemec je bil vedno vačalimenj nasilen, krščanstvo ga je oplemenitilo, a luteranstvo je nasilje povzdignilo do načela in dalo nemški brutalnosti za vse čase odvezo.

Le pogledjmo, kako je v Avstriji! Nemci nam tu niso bili nikoli bogvekak pravični, a bili so že blizu časi, ko se je z vso upravičenostjo upalo, da se narodnosti v Avstriji sporazumejo in Slovani dosežejo, kar zahtevajo od države na kulturnem in gospodarskem polju, da ne bi bili v duševnem in ekonomičnem tekmovanju nasproti Nemcem slabši. Kdo se je tedaj vzdignil, pre-

pojil s sovraštvom nemštvo, ga ščuval in oznanjal vero, da nad Nemce ni in ne sme biti nikogar, kdo je bil tisti, ki jim je vbil v glavo nauk, da so »narod gosposki«? Bil je to furor protestantismus! Tisto besno vsenemško propagando, ki je pred časom pretlila prarasti vso Avstrijo, ali jo nista vodila »Evangelischer Bund« in »Gustav-Adolf-Verein«? Niso li pastorki oznanjali, da je Nemec naravnost od Boga poklican, da pogazi slovansko golazen, ki je katoliška? In niso li ravno pastorki izdali parolo, da mora Avstrija v doglednem času priti v popolno odvisnost od protestantovske Nemčije, da se potem z njo popolnoma stopi; najboljšje sredstvo zato pa je poluteranjenje cele Avstrije? Slovani pa, ki se nočejo poluteraniti, se morajo potujčiti in pokvariti? Tako so učili predikantje, tako tudi v praksi delali, na teh načelih zgradili delo v »Südmarki« in »Schulvereinu« ter v »Volksratih«.

In ta protestantovska propaganda nevdzdržno deluje dalje. Ima dve glavni postojanki: na severnem Češkem in v južnih alpskih deželah. Slovenski življenj na meji skuša izkvariti, potujčiti, popolnoma demoralizirati. Kar drugič ne gre, se izstrada, osiromaši, da proda svojo posest, nakar se proda, oziroma naravnost podari luteranskemu kmetu. Obenem vodijo pastorki svobodomiselnost agitacijo: svobodnošolsko gibanje in gibanje za »reformo« zakona, zadnji čas se pastorki na vso moč približujejo socialnim demokratom, ki prihajajo čedaljebolj na njihove losvonromovske shode. Tako se dela zoper katoličanstvo in slovanstvo obenem in v lepi harmoniji. Prav tako delajo tudi predikanti luteranstva na jugu, ki so vrgli Nemci nanj vse svoje moči: Mahner, Hegemann, Albani in dalja doli v Trstu in Opatiji, koder že mrgoli protestantskih pastorkov.

O tem, kakšne namene zasleduje ta luteranska propaganda, le nekaj zgledov iz najnovejšega časa:

Protestantovstvo je popolno brezverstvo.

Na protestantovskih večerih, ki so se vršili 1909 od 30. oktobra dalje v Gradcu, je spodnještajerski pastor Albani tajil, da bi Bog delal čudeže, pravtako jih je odrekel Kristusu, ki sploh ni Bog bil, ljubljanski Hegemann pa je izvajal, da protestantizem vsebuje toliko svobodo, da protestantstvo sploh ni treba nobene vere. Sam je svoja izvajanja označil kot taka, ki jih more zastopati le tisti, ki se ne boji z rokavom obrisati zid kaznilnice! Sam njegov

LISTEK.

Zanemarjena mladina in učiteljstvo.

(Predavanje č. g. Schuberta, duhovnika na pobiljševalnici v Korneuburgu, na kongresu za prisilno vzgojo v Ljubljani junija 1910.)

I.

Ob priliki obiska vzgojevalnice za deklice v Muglici pri Olomucu mi je pripovedoval ravnatelj zavoda sledeče: »Pred ustanovitvijo zavoda je razposlal moravski deželni odbor vsem šolskim vodstvom na Moravskem okrožnico, v kateri se je zahtevalo natančnih podatkov vseh onih otrok, ki jih je smatrali za zanemarjene ali pa so vsaj na poti do zanemarjenosti in so potrebni strožje vzgoje. Na podlagi vprašalnih pol nabrana snov je pokazala toliko množino zanemarnjenih otrok, da je sklenil moravski deželni odbor, zidati takoj za to mladino dva zavoda. Ustanovil se je zavod za dečke v Boskovic, za deklice pa v Muglici. Ko sta bila zavoda sezidana, pa se je pokazal nenavaden pojav. Medtem ko se je v okrožnicah poročalo o izredno visokih

številkah zanemarnjenih otrok ter se je zahtevalo nujne pomoči, se je pozneje pokazalo pomanjkanje otrok, potrebnih oskrbe.« V Muglici je bilo takrat okoli 40 deklic nastanjenih, a prostora je bilo še za enkrat večje število.

Odkod ta pojav, odkod to nasprotje med statistiko in resničnostjo?

Poleg nezadostnih dosedanjih postavnih določb, so krivi teh pojavov tudi drugi faktorji. Med te moramo šteti tudi šolo, kjer marsikje še žali bog vedno gotovi pomisleki in nerazumljivi oziri ovirajo intenzivnejše, potrebam novega časa odgovarjajoče delo na polju mladinske oskrbe. To me je privedlo do misli, javno govoriti o »Šoli in mladinski oskrbi«. Zdi se mi forum, pred katerim danes stojim, najbolj pripraven kraj, saj vendar reprezentuje »Društvo za prisilno vzgojo in oskrbo« ono korporacijo, ki hoče razširiti razumevanje za eno izmed najbolj nujnih dnevnih vprašanj med družbo in onimi krogi, ki morajo imeti največ zanimanja za srečno rešitev tega vprašanja, in med temi gotovo ni na zadnjem mestu šola.

Sicer mi ni znano, ako zadeva ta pojav, ki sem ga navedel, tudi druge kronovine. Tozadevno aktualnost pa mi potrjuje lanski odlok nižjeavstrijskega deželnege šolskega sveta, v ka-

terem se je določilo kot glavni referat za okrajne učiteljske konference, tema: »Šola in oskrba«.

Ob priliki razprav na prvem avstrijskem kongresu za varstvo otrok, se je pri naštevanju vzrokov zanemarjenosti mladine, ponovno omenjalo šolo in pri tem neprikrito izreklo mnenje, da učiteljstvo pravzaprav premalo stori za trpinčenega, zanemarnjenega otroka, ki živi v slabi okolici. Postavni ukrepi, odloki in določila v novem šolskem in učnem redu dajejo učitelju veliko moči za boj proti zanemarjenosti mladine. Toda sodelovanje učiteljev se začinja šele počasi vzbujati, četudi je v lastnem interesu, v osebno korist učiteljstva, da imajo kolikor mogoče malo zanemarnjenih otrok v svojih šolskih sobah. Tisto stališče, da se učitelj zanimaj za otroka samo toliko časa, dokler sedi med štirimi stenami šolskega poslopja, ignorira pa, kar se godi izven tega poslopja, je popolnoma napačno stališče ter se ga mora vsled tega opustiti. Novi šolski in učni red skuša pobiti to naziranje s tem, da jasno in določno zahteva, naj učitelj obrača popolno pozornost tudi na življenje šolske mladine izven šole. Saj je učitelju tudi popolnoma lahko, da se oprosti takih elementov, ki škodujejo celumu razredu. Treba mu je narediti samo

ovadbo, da je potrebna za tega ali onega otroka prisilna oskrba, da se s tem prepreči popolno zanemarjenost.

Toda večkrat ne zadržuje učitelja samo nezanimanje, priznati, da so v njegovem razredu otroci npravno ogroženi ali pa že popolnoma pokvarjeni, ampak naravnost na nerazumljiv način tudi dostikrat napačna sramežljivost, nečimurnost in častihlepnost. Nadzornik, ravnatelj ali nadučitelj; sploh kaka višja šolska oblast, bi namreč utegnla misliti, da je učitelj kriv teh pojavov, ker se premalo trudi ali pa da je njegova učna metoda slaba. Nobenemu pametnemu človeku ne bo padlo v glavo, misliti kaj takega, ravno nasprotno! Samoobsebi umevno se bo zdelo vsakomur, ako se učitelj oprosti ovire, ki stavi v nevarnost učni uspeh, ako odstrani vsaj popolnoma pokvarjene, za katere porabi učitelj največ moči in ki večinoma zastrupljajo cel razred, četudi so le posamezniki. S tem se odstrani nevarnost okuženja. Torej proč z njimi, v posebne zanje ustanovljene vzgojne razmere, v vzgojne in pobiljševalne zavode!

Ni moja naloga, predbacivati kaj v katerisikoli smeri. Hočem le pokazati, na kak način more sodelovati učitelj ki mu je pri srcu dobrobit izročene mu mladine, da se omeji zanemarjenost

sodelavec Albani ga je v diskusiji opomnil, da se morajo obdržati vsaj oblike stare vere! 29. maja 1906 je Hegemann v Ljubljani v pridigi o božanstvu Jezusa Kristusa rekel: »Ta nauk uničuje izveličanje in življenje. Misleči človek mora v naših dneh nujno k brezverstvu.« Kako je propalo pravo versko življenje med protestanti, priznava Hegemann sam v svojem »Letnem poročilu o evangelični občini v Ljubljani«. Pravi, da službo božjo v nedeljah malokdo obiskuje, časih še 20 ljudi ne, h »bibliškimi večerom« nobeden ne hodi, tako da jih je bilo treba ustaviti, krščansko društveno življenje, ki je pod prejšnjim pastorjem Jaquemarom bilo na precejšnji stopinji, je zaspalo, pač pa da so bili obiskani večeri, ki jih je Hegemann prirejal svojim »materialistom«, v katerih jih je učil, da je popolno svobodomiselstvo združljivo s krščanstvom!

Protestantstvo je vsenemštvo.

Na protestantovskih večerih v Gradcu 1909 26. februarja, 5. in 18. marca, je mariborski pastor Mahnert v predavanju »Protestantstvo in nemštvo« dejal, da protestantstvo pomeni edinopravo nemštvo, da je edino, ki more nemštvo razširiti in s svojo kulturo izpodrinuti manjvredne elemente ter nemštvo v Avstriji dovesti do popolne zmage. Znani pastor Ungnad je decembra 1909 v Ljubicah v losvonromovskem govoru, potem ko je proslavil Ferrera, izjavil, da pomen protestantstva v Avstriji ne tiči toliko v zgoljverskem kakor v narodnem oziru, ker zadene v prvi vrsti Slovence! To je isto, kar je na solnograškem Luthrovem slavju 13. novembra 1909 v slavnostnem govoru dejal ljubljanski pastor, ko je slavil Luthra kot nemškega vzgojitelja ter zaklical: Avstrija mora postati svobodna od Rima, le tedaj bo nemška! Luteranstvo je nemštvo in sicer samonemštvo, to je njegova edina vera!

Čemu še več zgledov? Konstatujemo: luteransko gibanje v svrhu pomenčevanja in zatiranja Slovanov traja v vsej svoji moči v Avstriji dalje, protestantstvo, oprto na rajh, zlasti na ondotno osrednjo protestantovsko organizacijo, vodi vse avstrijsko nemško-nacionalno »narodnoobrambno« gibanje in pastori so duševni voditelji protislovenskega boja. Zato moramo zlasti Slovenci, ki luteranskosvobodomiselnost na Spodnjem Štajerskem in Koroškem najbolj čutimo, na luteranstvo obračati vso pozornost, ga ljudstvu pojasnjevati in njegove nemoralne namene neprestano razkrinkovati.

Boljše pa ne moremo končati kakor s pozivom:

Verni in rodoljubni Slovenci, vsi v »Slovensko Stražo«, da omejimo luteranskonemško nevarnost!

Kulturni boj na Španskem.

Španski ministrski predsednik Canalejas dela z vsemi silami na to, da se napove Cerkev kulturen boj. Danes, v soboto, se vrši v kraljevi navzočnosti v Madridu ministrska seja, v kateri se bo šlo za to, ali se sprejme v vladno izjavo mesto, v katerem se ostro polemizira zoper sedaj veljavna verska določila zlasti glede verskih emblemov nekatoških konfesij na javnih poslopih ali ne. Če se kralj odloči za Canalejas, potem demisionirajo trije ministri, nato pa pretrgajo vse zveze z Vatikanom. Če pa ne, demisionira seveda gospod Canalejas.

Kako je na Španskem sploh prišlo do tega? Canalejas je popoln framac, ki dobiva direktive za verski boj iz Francije. Kralj sam ga podpira, to pa zato, ker je Alfonz slabši brez lastne glave, kraljica, angleška princesa, in njena mati pa zagrizeni protestantki. Parlament sam je, kakor sploh v romanskih deželah, slepo orodje vsakokratne vlade.

Glavni motiv Canalejesovega boja je liberalna lakomnost. Liberalci bi radi požrli cerkveno premoženje, kakor na Francoskem. Liberalni advokati-poslanci in njihove familije so ga najbolj lakomne. Canalejas podpirajo barcelonski anarhisti, katerim je preskrbel neomejeno prostost za izdelovanje bomb.

Kulturni boj Španski ne bo prinesel nobene sreče. Prvič je ljudstvo globoko katoliško in se francoski nameni nikakor ne bodo posrečili. Škofje in duhovščina so se za boj že organizirali, pa tudi ljudstvo je pripravljeno. Zadnji čas so se po celi deželi vršili veličastni ljudski shodi zoper svobodno šolo, ki jo hoče Canalejas uvesti. Shodi so bili tako velikanski, da je vlada mobilizirala vse svoje policaje in žandarje, ki so več katoličanov tirali v ječo. Vlada pa je poročila o shodih na poštah konfiscirala! Ljudstvo pa se ne bo dalo kar tako zadaviti od moža, ki dobiva instrukcije od francoske vlade in od parlamenta, sestojčega iz samih užitarjev mandatov. Karliski se tudi gibljejo.

Canalejas bo nekaj časa uganjal nasilja, potem se bo s svojim modrim Alfonzom temeljito blamiral. Kaj nje-mu mar, če bo poklical na dan republikansko in anarhistovsko nevarnost, ki je najbolj nevarna za njegovega gospodarja, Alfonza XIII. samega! Kulturni boj bo nesrečno Špansko še bolj razrval, Cerkev pa ne bo nič škodil.

V Solnograd!

Mednarodni marijanski kongres v Solnogradu.

Zanimanje za kongres raste. Od več strani se sliši, da se ga mislijo udeležiti. Kongres bo veličastna proslava nebeške Kraljice od vseh katoliških narodov.

»Slovenec« zato ni hotel z vsemi silami vabiti na ta kongres, da bi se mu ne očitalo, da ljudi preveč goni na vse strani in jim stroške napravlja.

A dobili smo poziv in ponudbo od druge strani, da bi napravili poseben vlak v Solnograd. Za to bi bilo treba 300 udeležencev. Vlak bi priredil potovalni zavod »Slovenske Straže« v Ljubljani. Nam je ta misel in ta ponudba všeč, — če se bo dala izpeljati.

Mi Slovenci smo znani kot častivci Marijini, imamo Marijinih družb kakor nikjer drugod, v Solnogradu nas pričakujejo, nam ponujajo svojo dvo-

rano, svojo cerkev ali kar hočemo. Predsednik celemu kongresu bo tudi Slovenec, prevzvišeni knezoškof lavantinski. Ljubljanski knezoškof so pa naprosili iz Solnograda, da pozdravi kongres v slovenskem jeziku in posebe še došle Slovence. Če jih pa hočejo pozdraviti, jih pa tudi mora nekaj pričujohi biti. Prišli bodo skupaj zastopniki vseh katoliških narodov. Ali bi ne bila torej primerna prilika, da se Slovenci malo pokažemo, obenem pa se navdušujemo za vedno večje češčenje Marije?

Izpeljati bi se pa dala ta misel le tako, če bi se prvič udeležilo precej inteligence, k čemur bi morale pripomoči zlasti ljubljanske družbe, drugi pa da bi posamezne Marijine družbe po deželi poslale svoje zastopnike, katerim bi se plačala potnina iz skupne blagajne. In ti naj bi šli v narodnih nošah, dekleta in žene v pečah (ne avbah), fantje zopet po svoje, za kar bi se morali izbrati že kaki postavni fantje. Saj nekaj narodne noše se še dobi sempatja — žalibog da tako redko — nekateri so jo dali napraviti nedavno za na Dunaj. Če ne, se pa nova omisli (do takrat je še čas), saj se večkrat potrebuje; če ne drugod, vsaj pri raznih gledaliških igrah se časih potrebuje. Če se za odposlanstvo izberejo bolj premožni, bi si to lahko morda vsaj deloma sami omislili; če pa bolj revni, bi jim že morala skupnost pomagati. — Ako dotičnik, ki bo za to pot izbran ali se sam oglasi, zna nekoliko nemški, je dobro; če ne, pa tudi, saj bom imeli, če nas bo toliko, tudi svoje posebno zborovanje.

To je misel, ki nam je bha predložena in smo jo zopet predložili v pretres nekaterim prevdarnim gospodom, ki so jo odobrili kot lepo in izpeljivo.

Zato prosimo častita vodstva vseh naših Marijinih družb, naj skličejo prvo nedeljo, potem ko to-le dobe v roke, ali celo družbo ali pa vsaj sejo predstojništva, pri kateri naj se posvetujejo, kako bi se dala pri njih družbi ta misel uresničiti. Večje družbe jih lahko odpošljejo tudi po več, ako žele. Prosimo, ne pozabiti tudi na fante! Družb deklinskih je samo na Kranjskem nad 200 in mladeniških nad 100, nad 20 za žene in 15 za moške. Razume se pa, da to velja za vse slovenske družbe enako, ne samo kranjske in se do izvenkranjskih ravno tako obračamo. Če bi se torej vse te, ali vsaj večina družb odzvala, se ta misel da izpeljati. In časa je tudi še toliko, da se je mogoče pripraviti. Prosimo torej!

Priglasil naj se čimprej pošiljajo na uredništvo »Slovenca«, ki je prevzelo skrb za vlak. — Razume se, da se lahko pridruži temu vlaku, kdorkoli že, ne da bi moral biti v družbi. »Slovenec« bo podajal tudi potrebna pojasnila in poročal, kako je upanje za uresničenje te misli.

Vsekako bi se na ta način Slovenci lepo izkazali, pa bi bil naš nastop tudi v veselje našim višjim pastirjem in v radost Materi nebeški.

Osrednje vodstvo Marijinih družb.

Vils cesarjevega obiska v Sarajevu.

(Izvirno poročilo iz Sarajeva.)

»Jesi li vidio cara?« — »Jesam. Baš je on fini in dobar čovjek. Dobro je došao. Makar če videt, da mi Turci nismo takvi ljudi, ko što kažu o nama. Nečejo mu više mazat oči!« — Tako-le odgovarjajo Turki, če jih vprašajo po cesarju. Neizrečeno so veseli, da je prišel, kakor tudi vse ostalo prebivalstvo. Res je prav. Bila je to izvrstna politika. Cesar menda sam ne sluti, da je storil s tem posetom več, nego bi bil storil najboljši diplomat v par letih. Mislite si, da že 450 let ni bilo v Bosni nikakega monarha. In ko je bil pred toliko leti nazadnje tukaj turški sultan, je prišel z vojsko, da podjarmi uporne Bosance. Ali na obisk — to je naredil samo naš cesar. Kako ga je ljudstvo navdušeno in s solznim očesom sprejemalo, si niti misliti ne morete. Vse ono navdušenje, ki ga imamo mi zanj, je nič proti tukajšnjemu, kajti ti so ga sprejemali in častili po božje. Ženske so si odvezovale robce iz glave, jih pogrinjale na tla in ono mesto poljubljale, koder je hodil cesar. Zopet drugi so se tal dotikali s prsti in jih poljubljali. Čudno se jim zdi, da je cesar tako priprost človek. Turškemu cesarju — vsaj prejšnjim — ni smel nikdo pogledati v obraz. Ako se je peljal kratko po Carigradu, so morali vsi okoli stoječi povesti glavo in prekrižati roke na prsih, ter gledati v tla. Bog ne daj, da bi si upal kdo pogledati ga v obraz! Ta pa se je kar tako-le vozil okoli, se jim smehljaj in jih pozdravljaj. Vsi bi šli zdaj v ogenj zanj. On pa je večkrat rekel, da se mu izvanredno dopade tukaj in da pride še prihodnje leto sem, v Ilidže. In kaj pravijo Turki? »Podiči čemo našemu caru kulu.« To je: Sezidati hočemo našemu cesarju gradič. Pa bi bilo res pametno, kajti na Ilidžah bi sedaj ne imel kje stanovati. Je pač tam pet velikih hotelov, ali ti so polni gostov, in osebito bi bili še takrat, ko bi bil cesar tukaj.

Da je bilo mesto bajno okrašeno, mi ni treba povdarjati. Zemaljska banka je imela celo pročelje v električni luči: cesarjeva krona z draguljami, lavorov venec in monogram njegov. To se je zrcalilo v lučicah hrvaške trobojnice. Stalo je to 6000 krun samo na banki. Vsi dvorjani so gledali to čisto zadivljeni. Aehrenthal se je vozil vse večere po ulicah. Najlepše pa je bilo to, da nisi videl v cellem mestu niti ene frankfurtarice. Bile so samo: hrvaške, slovenske, srbske, cesarske, mažarske in največ bosenske zastave in barve. Turške so bile samo nekatere v Čaršiji. Pogrešal pa je monarh jako ljudstva v mestu. Policija je bila namreč zabranila strogo seljakom v mesto, in to mu je bilo tako žal, da je dobila policijska oblast svoj »nos« za to. Rekel je, da ne vidi drugega, nego policijo in vojake na ulici. Kar jezen je bil, da ga tako stražijo. Ko se je peljal na izlet po najbližji okolici mesta, si je najprej odločno prepovedal vsako stražo. Vzel je seboj samo za parado svojo telesno stražo, ki pa je bila neoborožena. In res; zunaj mesta so se ljudje seljaki

mladine, ki vedno bolj narašča. Na drugi strani pa hočem pokazati, kako je mogoče rešiti za človeško družbo, državo in cerkev s pravočasnim postopanjem moralno bolehnega otroka, še potem, ko je že odrasel šoli. Dolžnost učitelja je kot prijatelja reda, državljana in kristjana, ki mu ni ljubezen do bližnjega prazna beseda, kot vzgojitelja mladine, katera naj tvori svoječasno jedro v človeški družbi, kot vzgojitelja otrok, iz katerih se bo razvil velik del našega naroda k pravno dobremu ali slabemu, da prispeva po svojih močeh k ohranitvi in rešitvi mladine, saj je to tudi želja državnih in cerkvenih oblasti.

Za to delo pa je prva potreba pri učitelju ljubezen do otroka, druga je pravo tolmačenje učiteljskega poklica in končno tretje natančno, temeljito poznanje zakona.

Veliko več pozornosti in ljubeznipolne skrbi naj ima učitelj za one otroke, katerim ni bila sreča tako mila, da bi imeli urejeno domačo vzgojo. Mogoče je zdravo jedro, ki spi v otrokovih prsih, močno dovolj, da se razvije kljub slabi atmosferi v domači hiši, ako ga goji učitelj z vso ljubeznijo. Sirota gotovo najde usmiljenje; toda po Kellnerjevem prepričanju, je bolje, da se ne pozna staršev, kakor pa imeti slabe. Ljubezen je, kar potrebujejo oni obžalovanj vredni malčki v materni šoli. Ljubezen je, kar potrebuje človeško srce, tudi otrokovo. Ljubezen, pravo, očetovsko, polno mile resnobe in resne

milobe mora učitelj nuditi otrokom, ako hoče imeti uspešen vpliv na njihovo srce in voljo. Z vso pravico pravi Lenau: »Kinder sind Rätsel von Gott und schwerer als Alle zu lösen, doch der Liebe gelingt, wenn sie sich selber bezwingt!«

Oskrbovalna vzgoja se more primerjati zdravilu, ki močno deluje. Varovati se boleznij je bolje, kakor pa rabiti najboljša zdravila v slučaju bolezni. Država, družba pričakuje zato od učitelja, da stori kolikor mogoče v vsakem oziru, da obvaruje mladoletne pred telesno, dušno in нравno zane-marjenostjo. Tukaj se odpira učitelju široko polje polno odgovornega dela.

Dandanes gotovo ni več dvoma, da je fizična vzgoja bistven del naloge, ki jo ima šola. Šola mora najprej obvarovati svoje varovance pred vsem, kar bi moglo imeti kakoršenkoli slab vpliv na njihovo zdravje. Na drugi strani pa mora podpirati vse, kar more spraviti telesni razvoj v harmonično enoto z duševnim. Ne spada v okvir mojega predavanja o tej točki razmotriti posameznosti. Vsako pedagoško delo nudi učitelju tozadevno več kot zadosti nasvetov.

Kakor s pametnim gojenjem telesnega in duševnega zdravlja, tako se tudi uspešno deluje proti moralni zane-marjenosti s skrbno, versko-nravnno vzgojo. Ali ni »učitelju resnice in kreposti tolikim nevednim, namestniku tolikih starišev, duševnemu očetu otrok, spremljevalcu in kažipotu toli-

kih mladih zemeljskih potnikov« prva in najodličnejša dolžnost v učiteljskem poklicu, da vzgaja in vodi izročeno mu mladino z vzgledom in naukom, in vajo v ono življensko smer, ki jo je naš božanstveni Učitelj sam označil kot potrebno? Kakor mora vsako pametno državno vodstvo vedno skrbeti, da ohrani svojo vojsko pripravljeno na boj z vednim nadzorstvom orožja in bojvnega načina sovražnika, tako mora tudi sedanja ljudska šola na pameten, smotren način oborožiti mlado armado pred vstopom v javno življenje, da se obvaruje sovražnika, ki preži nanjo. Živimo v času, v katerem duh nevere in brezverstva pridobiva vedno številnejše žrtve. To je oni duh, ki vlačí nesmrtno dušo v blato, ki izpodkopava temelje socialnega reda in izpodjeda korenine časne in večne sreče. Z ozirom na te pogubne struje je sveta dolžnost učitelja, kakor je povdarjal profesor dr. Arenhold na generalnem zborovanju Katoliške učiteljske zveze, da se celotni pouk vrši smotreno, po strogo določeni poti, ki deluje nasprotno temu pogubnemu duhu časa. Vršiti se mora na način, ki ustvarja v otrokovi duši versko zavest, strah božji, vero v svetega in pravičnega Boga, ki plačuje dobro in kaznuje slabo, kot nepremagljivo trdnjavo.

Toda preidimo od profilaktične strani učiteljskega poklica k pozitivnemu delu učitelja na polju mladinske oskrbe. V novem šolskem in učnem redu je posvečen temu pred-

metu poseben odstavek. In sicer se glasi:

Nujno zahtevo novega časa tvori sodelovanje ljudske šole na polju mladinske oskrbe in otroškega varstva. Deželne šolske oblasti imajo nalogo, kmalu se zediniti o natančnejših odredbah s predsedstvi deželnih nadso-dišč ter potem potrebne ukrepanje, da se ti predpisi izvedejo. Doslej se tozadevno še ni doseglo potrebne edinosti, mogoče tudi ne poskušalo. Čaka se pač, da stopi v veljavo novi zakon o prisilni oskrbi, predno se izda napovedano instrukcijo podrejenim šolskim oblastem.

Oskrba osebnih otrokovih razmer je v prvi vrsti stvar varstvenega sodišča. To mora tudi nadzorovati starše ali njihove namestnike, ki so poklicani skrbeti za neposredno oskrbovanje in vzgojo otrok. Vendar pa zahteva javno stališče ljudske šole in naloga, ki ji je odkazana, da se zanimajo tudi šolske oblasti in učitelji za duševni in telesni dobrobit otrok ter uplivajo na odstranitev slabih razmer, ki jih opazijo. Šolske oblasti in učitelji se morajo z ozirom na to posebno zavzeti za vzgojo takih otrok, pri katerih se domača vzgoja zanemarlja. Obračati morajo večjo pozornost na obnašanje otrok izven šole, ki pogrešajo potrebne varstva domače hiše ali pa če so izpostavljeni posebnim nevarnostim izven šole. Delovati bi morali z vnmemo za ustanovitev zavodov za varstvo in opraviilo otrok izven šole, zlasti za usta-

kar usipali okoli njega in mu klicali: »Živio caru, Bog te poživio!« Pa se mu je tako dopadlo, da je bil ves blažen. Ko so mu Turkinje mahale z zlatom vezenimi robci v pozdrav, je po svojem pobočniku prošil za en robec v spomin, on pa ji je dal zanj zlato zapestnico. To je bilo nepopisno veselje na obeh straneh. Pa kaj bom popisovala, ko se pa popisati ne da. Zapustil je v srcu vseh neizmerno ljubav do sebe. Mičnih anekdot je toliko, da bi imel človek dosti pripovedovati ves dan. Nemci pa škripajo z zobmi. Vidijo namreč, da jim je tukaj odklenkalo za vselej. Cesar se je na svoje oči prepričal, da je to dobro, udano in mirno ljudstvo. Sicer pa tudi za Mažari ne bo nič. Noben človek ne bi hotel, da se pripoji Bosna z Ogrsko, čeprav je sedanji pravi vladar v Bosni, baron Pittner, skoziin-skozi mažarska duša. Vse ljudstvo govori za Avstrijo. Rečem še enkrat, da je naš cesar jako pameten in trezen politik in idealnega srca. Škoda, da mu ni sedaj 40 let!

Obrtniki v Ljubljano!

VABILO

na

DEŽELNI OBRтни SHOD,

ki se začne

v sredo, dne 29. junija 1910, ob 10. uri dopoldne v dvorani »Rokodelskega doma« (Komenskega ulica) v Ljubljani.

Dnevni red:

1. Delovanje novoustanovljenega »Zavoda za pospeševanje obrti«.
2. Namen in pomen »Deželnega obrtnega sveta«.
3. Maloobrtni kredit.
4. Organizacija obrtnega stanu.
5. Vajeniško vprašanje.
6. Slučajnosti.

Da se tega važnega shoda udeležite, Vas vabi

za deželni odbor vojvodine Kranjske:

Franc pl. Šuklje,
deželni glavar.

Evgen Jarc,
obrti referent dež. odbora.

Jeseniške novice.

j Shod. V nedeljo, dne 26. t. m. se vrši na Javorniku pri Vodičarju ob pol 4. uri popoldne shod, na katerem poročata gg. poslanca dr. Krek in Piber. Ze gospoda poročevalca sta nam porok, da bo shod velezanimiv. Zato upamo, da nihče izmed naših somišljenikov ne zamudi tega prevažnega shoda. Torej delavstvo in kmetje, v nedeljo vsi na Javornik!

j Zanimivo! Pretekli dne je šel neki gospod z Jesenic na Javornik. Na cesti sreča kopico bosonogih otrok. Med njimi je nesel neki šolski deček zelo hrastovo vejico. Gospod vpraša dečka, kaj nese; ta mu pravi, da ima v listnati veji slepca. Gospod pogleda in vidi, da deček nese v listju — gada, ki ponosno dviga svojo glavo. Gospod prestrašen pove otrokom, da nesó gada; bosonožci preplašeni odskočijo, deček vrže vejo od sebe in gad se krčevito zvije sredi ceste v klopčič, nakar

ga družba pokonča. Angel varuh je moral pač krepko čuvati to boso otročad! Naj bi šola nekoliko temeljiteje poučila otroke o tej nevarni golazni!

j Sreča v nesreči. Zadnje dni je v tovarni na Savi zgrabila transmisija nekega delavca za obleko ter ga nesla do šest metrov visoko. K sreči je imel delavec suknjo dobro zapeto, tako da ga jermen ni mogel dovolj močno zgrabit. Nekaj časa je transmisija preplašenega reveža sukala, potem pa ga vrgla v stran, toda tako, da je priletel ravno na noge in se mu ni zgodilo drugega žalega, kakor da se je pošteno prestrašil, ko je zrl smrti v obraz. Te sreče v nesreči pač ne bo tako lahko pozabil!

j Ogled planin. Zadnje dni preteklega tedna je gosp. svetnik Detela v spremstvu drugih članov agrarne operacije v Ljubljani prepotoval jeseniške, hrušenske in dovške planine, da se regulirajo in izboljšajo. Imenovanim krajem bo to v izredno korist. Pred par meseci šele so interesente vložili prošnjo za regulacijo in melioracijo planin in že se je vršil komisijonelni ogled. Gosp. svetniku Detelu vse naše priznanje!

j Slovenske pošte. Nekaj gospodov je 13. t. m. poslalo z Jesenic dopisnico svojemu prijatelju v »St. Lovrenc ob Temenici, Dolenjsko«. Nesrečno kartico pa so pošte zanesle v Temešvar na Ogrsko, kjer so gospodje »St. Lovrenc« spremenili v »St. Lovrenc« ter poslali dopisnico nazaj na Jesenice. Čudno, da poštna gospoda po železnica v Temešvar, za St. Lovrenc ob Temenici pa ne. Morda pa vendarle kak gospod vé vsaj za Dolenjsko. Zalostna nam majka, lepa naša domovina!

j »Rdeči Prapor« se neusmiljeno jezi in repenči nad našim strokovnim društvom, nad jeseniško skupino Jugoslovanske Strokovne Zveze in nad novoustanovljeno skupino jugoslovanskih železniških uradnikov. Za vse imenovane strokovne organizacije so ti napadi najlepše priporočilo. Naj bodo rdeči gospodje prepričani, da nam njihovi napadi vedno koristijo, da se pojmi zjasnijo. Seveda, naše rdeče prijatelje to posebno peče, ker delavstvo vé, da voditelji imenovanih organizacij delajo vsi brezplačno in da pridejo vsi doneski delavcev nazaj v njihovo korist, — in to v celoti! Sociji pa vedno le na to gledajo in se pehajo, da bi nekateri jezičnejši prišli bližje do korita in še z eno nogo stopili vanj, da bi druge odpravili. Nam je jako dobro znano, kako so ti prijatelji sodrugov semintja vstopnino od kake prireditve med seboj razdelili in se potem z rdečim vincom še pordečili. Nam je tudi jako dobro znano, kako so se sociji semintja kavsali, ker je v kaki rdeči blagajni manjkalo denarja. Kdor je rdeč, pravijo delavci, je slab kasir. Zato pa, delavci, če hočete svoje novce varno in obrestonosno naložiti, pristopajte hitro k našemu strokovnemu društvu ali pa k skupini Jugoslovanske Strokovne Zveze. Vpisuje se v »Del. Domu«!

j Novega restavraterja dobimo s 1. julijem na jeseniškem kolodvoru. Restavrator, ki je pod vodstvom dosedanjega restavraterja g. Lorberja po točni postrežbi slovela, prevzame Slo-

venec g. Anton Dolničar, doslej restavrater v Divači.

j Orkestralno mašo bo proizvajal pevski zbor in orkester Katol. delavskega društva na praznik sv. Petra in Pavla ob 10. uri na Savi. Ob tej priliki nastopijo prvičkat nekatere mlade moči društvene glasbene šole, tako da bo pomnoženi društveni orkester štel 24 godbenikov. Vseh sodelujočih bo nad petdeset.

Idrijske novice.

i Dan sv. Ahacija je skoraj že štiri sto let naš rudarski praznik. Procesija se je vršila ob lepem vremenu s sijajem, kakor je že v Idriji običajen. Na večer bila je ljudska veselica na »Zemlji«. Že več let ni bil ta prostor tako bogatookrašen, kakor ta dan. Na tisoče lučic je gorelo, lampijonov v raznih barvah kar mrgolelo, visoko je žarela velika krona z napisom F. J. I. Pred njo in poleg nje so švigali raketi visoko v zrak, bengalični ogenj je intenzivno svojo luč kazal v raznih barvah, vmes pa pridno igrala godba. Ljudi se je kar trlo, ker so že par dni prej vedeli, da bode kaj posebnega, ker so tako pripravljali in zaljšali prostor. Socialni demokrati so se umaknili k Muravcu na dvojni ples. Dne 1. maja so tudi oni na Zemlji praznovali svoj delavski praznik in takrat vabili k sebi vse prijatelje proletarcev. Nekaj jih je res došlo in hvalil je »Naprej« one odlične osebe, ki so posetile njih veselico. A za Ahacijev dan jim pa drugače poje. Ne mara več za ono vrsto gospode. »Naprej« z dne 18. t. m. piše, da delavec se more veseliti edinole z delavci, zato bode pri Muravcu zabava boljša, kot kjer sibo drugi. Malo hud poper za one, ki se jim vsiljujejo.

i Dekan Arko sluga katehetu Oswaldu, tako piše zadnji »Naprej« v zadevi dijaške ljudske kuhinje. Dekan je podpisal prošnjo za ljudsko kuhinjo, občinski odbor ustregel prošnji, a Oswald rekuriral in vse spodbil. Nekaj skritega je v tej zadevi, tako piše po svoje socialnodemokratični list. Informirali smo se bolj natanko in izvedeli sledeče: V pododboru za ljudsko in dijaško kuhinjo so bili sodni svetnik Šturm, rekli so kot zastopnik naprednih liberalcev, profesor dr. Lončar kot zastopnik socialnih demokratov in dekan Arko v imenu S. L. S. Prošnja se je glasila, naj občina, ki sedaj po poddržavljenju realke malo lažje diha, omisli dijaško ljudsko kuhinjo, najpripravnije mesto za to bi bila podrtina hiše št. 509. To in nič drugega ni prošnja nameravala. Pri seji je še dr. Lončar izjavil, da bode njegova stranka šla do zadnje instance, naj na Dunaju odločijo, kdo ima prav. Naj se pravi hiša, kakor hoče S. L. S. ali pa naj se po Holinskijevem načrtu prezida. Temu sta pritrdila tudi gg. Šturm in Arko. Saj je bil že rekurz vložen na upravno sodišče in sedaj v tožbenem roku ne gre nič spreminjevati, še veliko manj od odbora za otroško varstvo, katero društvo ni in ne sme biti politično. Torej ljudska kuhinja naj se omisli na hišo št. 509, pa naj zmaga pri upravnem sodišču ta ali ona stranka. — Pa kaj se zgodi? Občinski odbor ta-

koj nato skliče sejo, ugotovi prošnji seveda po svoje. »Vidite, vse stranke so tu na prošnji zastopane, mi bomo gradili hišo po načrtu Holinskega, oni rekurz je s tem preklican, zadeva vsa s tem rešena, tudi odbornikom ne bode treba znane kazni plačevati. Dekanov podpis nam to jamči.« Tako so zasukali po svoje. Gospod dekan je takoj na to odložil čast odbornika in podpredsednika pri društvu za »varstvo otrok«, ker ni mogel drugače ugovarjati postopanju, ki hoče politiko celo v dobrodelno društvo vsiliti. To je bilo edino dosledno in zato je že prej pri občinski seji se takemu postopanju uprl edini naš zastopnik Kavčič. — Kaj pa socialni demokrati na to? Ze drugič »Naprej« pogreva po svojem načinu zadevo, medtem ko »Narod« molči, ker noče društvu za otroško varstvo škodovati. To je le dvojno mogoče. Ali je dr. Lončar pošteno okrtal sodruge, da pri občinski seji drugače glasujejo, kakor se je on v pododborove seji izrazil in tako njega na dilci puste, ali pa se jih ne upa ošteti, pa zato jezo stresa na dekana. Naj bode že to ali ono, naj je že ta ali oni zagrešil že dvakrat v »Napreju« brezpotrebno pisarenje o ljudski kuhinji in dekanovem postopanju, kaže se le, da so gospodje majhni, oh, zelo majhni!

i »Narod« in »Naprej« se čudita, kako zamore posestnik rudar, ki je bil prej socialni demokrat z dušo in telesom, ali kakor drugi list pove, »najradikalnejši svobodomislec«, pa s pismom pozdravit shod S. L. S. in tam povedati, kako se on v gospodarskih vprašanjih loči od socialnih demokratov in liberalcev, pa odobrava postopanje S. L. S. Menita li, da ljudje nič drugega ne boro ali ne slišijo, kakor le kar se v »Narodu« ali »Napreju« bere? O gospodarstvu v našem cestnem odboru ne pišeta nič, dasi so računski pokazali 62.000 K difference. Seve to nič mar davkoplačevalcu, ker to ne zadene one, ki pišejo v liste. O našem mestnem gospodarstvu je že davno znano, kaki so bili računi. Kar za 2000 K je bilo cementa v računih, a ne duha ne sluha o kaki fakturi ali pobotnici. To je lahko vso naprednjakom ali soc. demokratom, ki nimajo posestva, da bi jih lahko obdačili, a oni, ki mora take kozle pokrivati s svojim denarjem, le razmislija kedo je pravi gospodar, kedo pa lahko miselnim upravitelj. Psovke na klerikalce omamijo lahko nerazsodno maso za nekaj časa, a oni, katerega tako opravljanje le boli, se kmalu strezni. In takih presenečenj bodo že še dobili naši zedinjenci, zato že sami dovolj skrbje.

i Ivan Straus bi rad imeniten postal. V svojem listu »Naprej« imenuje Slovenčevega dopisnika kar javnega lažnika, in klerikalci pišejo o stvarih, katere razumejo kot zajec na boben. O sodrugu Sitarju smo poročali, da je govoril, kakor je iz Dunaja spisano dobil, a Straus že piše, da imamo Sitarja za Dunajčana. Tako navaja kar 8 točk, ki so drugače bile v »Slovincu«, kakor si jih on misli. G. direktorju bi za zgled navedli njegova dva prednika. Rinaldo je bil mogočen v besedi in zabavljanju, nekaj let je trajalo in šel je, go-ljat Kristan je prišel, ki naj bi dečake

novitev otroških zavetišč, igrišč in gojitev športa. V slučajih, kadar stariši otrok kljub pogosti kazni ne pošljejo v šolo, zlorabijo svojo oblast kot stariši, pošiljajo otroke beračiti ali pa jih navajajo k tatvini, tedaj morajo storiti šolska oblastva svojo dolžnost ter poklicati na pomoč mladinsko varstveno sodišče. O vseh zadevah, ki se tičejo oskrbe ali otroškega varstva, se morajo učitelji predvsem porazgovoriti v učiteljski konferenci. Ako je učiteljska konferenca prepričana, da je treba poseči v vzgojo starišev ali njih namestnikov, se bo učitelj najprej posvetoval s krajevno šolsko oblastjo. Ako ni zaželenega uspeha ali če je zadeva nujna, potem se je treba obrniti na okrajno šolsko oblast in prositi pomoči. Krajna šolska oblast mora v vseh slučajih, o katerih se jo obvesti, najprej povabiti k sebi stariše ali njihove namestnike ter nanje vplivati. Ako se ti branijo, izpolniti svojo dolžnost, ali če je ne morejo, potem mora krajni šolski svet poročati o zadevi okrajnemu. Ta mora na podlagi teh naznanil natančno preučiti razmere in bo, če bo potrebno, sam povzročil razprave z varstvenim sodiščem. Ti koraki se morajo uporabljati, kadar se gre za omejitve očetovstva, zamenjavo varuha, za odajanje otroka v kako drugo družino ali za to primeren zavod ali pa v prisilno poboljševalnico. Končno se pričakuje, da šolska vodstva podpirajo in potrebnaj pojasnijo radevolje dajejo v slučaju potrebe bodisi varstvenim sodiščem,

kakor tudi drugim ali javnim, ali pa zasebnim društvom za varstvo otrok.

Tako novi šolski in učni red. Treba je pa, da pozna učitelj tudi druge postavbe glede mladinskega varstva. (Dalje.)

»No, kuku u kej iz tista brvjo tam u Štepan vas? A u kej, a na u nč?« sm prauš unkat Zanca na plac, ke je glih paradajzarje ud ene brajnuke kepvou. »Jest t pu pravic puvem, Zancek, de je men velik na tem ležeče, de se ta brv prštima, ke jest mam že ud nekdej navada, de skočm tkula popoune, kedr nimam glih nč za upraut in tud nubeneh vezit, ke čez na Špekhihl na ferklek in mal šunknčka. Zdej pa na

morm nekamer, ke sa must pudrl.«

»Tist ferklek in pa sunknck s kar iz buce vn zbi za en cajt, ce se kapriciras glih na Špekhihgnuva juzna in t na taubaja druge starije na te stran grabna.« udguvuru m je Zancek in se m začeu tku purugliu smejat, de me je kar jezil. »Brvi na uma delal, kokr sma sklenil na rotuze. Za kua b gnar vn metal, ce treba ni. Sej pud Smarna guro tud ze ene par let nimaja musta, pa le gveraja.«

»Pud Šmarna guro pa ldi iz brodam čez prevažaja, morš mislt; tle pa ne,« sm ga jest puduču.

»Je ze dobr, zatu pa. Kaj misles, de mi tega na morma, a?«

»No, če je tku, pa dejte, pa začnite. Zdej b biu že čas.«

»Putrplejne je bozja mast, Pepe; a na ves? Pucak en mal, kokr je tist caku, ke je s cesne padu, pa us hmal tud tu duzivu. Ampak na smes mislt, de uma naredl mi tku pu kmeck, kokr pud Smarna guro; de uma ene par dil skp zbil, pa se uma ces fural. Kaj se, mi spēkulerama na tu, de se uma nobl pu luft ces spusal.«

»Pena z luč, Zancek! Iblančani pa pu luft. A s mal rmen? Ki uma pa luftbalon dubl?«

»Kua luftbalon; zakaj luftbalon dubl! Jest na vem, de mors tku naumn prasat! Sami sma luftbalon naredl, pa se tacga, de se u lohka regiru.«

»A čš mene putegnt, Zancek? Kdu u na rotuze luftbalon naredu? Pa men-

de ja ne ti, al pa murde gespud obrinžener Dife?«

»Pepe, nekar nas naputrebni na zal. Pa glih obrinžener Dife ga je naredu, ce je teb kej za tu!«

»Če je res tku, zakaj pa nas na začnete prepelavat?«

»Ti nc na ves! Tu ni kar tku, mors mislt! Luftbalon je ze narjen, sam tistga sraufa se na more gspud Dife prou pugruntat, ke luftbalon u lft nese. Tist srauf nos gspud obrinžener Dife ze ud tistga casa u glau, ke sa nas gspud zepan sklenil, de uja naredl spinaca gor na grad, zatu pa zmeri tku iz glava putresa, de b ga enkat ze vn stresu. Ke u ta srauf enkat tle, t uma pa frcal pu luft, kokr matafiri, enkat ces cesarsk grabn, enkat na Goluc, enkat na Roznpoh, ub nedelah pa se clu na Smarna gora, de uma mal pudrazil tiste brudnike, ke pu Sau preulacvaja tiste dile, ke nisa za nekamer. Ja, tu t recm; kamr t u srce puzelu, ke us pa lohka sfrcu. Tu se u sou gspud Loncaric iz tistmo sojmo autumubilam, ke tistga tojga prjatla Stefeta pa Kregarja iz nim ukul preulacva, lohka sulit. Mi sma dragacn tici, premejs. Gspud Loncaric nej kar frdufta iz tistmo sojmo autumubilam kamr ce, pa se Stefeta pa Kregarja nej uzame iz saba, de uma mel saj gmah pred nima na rotuze, de nam na uta mogla zmeri cez rajtenge krize delat, kokr sta navajena. Luba dusa, puvej no, a je tu prou, de nasa beseda prou nc vec na gilta, kokr de b biu ceu rotus ud muh. »Iblansk Zgun« kene b

Davide-klerikalce ugnal. Oblasten je bil na vse strani, nekaj let se mu je slava prela — pa je tudi on Idrijo zapustil. G. Straus! V tretje gre rado. Sedaj ste Vi na vrsti. Če boste v takem smislu delovali, kakor dosedaj kažete, bodo tudi ta derehtar kmalu izginili in to zopet po pregovoru: Laž ima kratke noge!

i Razveljavljena obsodba. Idrijski katehet Jevnik je učencu na naši rudarski šoli vzel sokolski znak raz prsi pri pouku v šoli. Po zakonu ne smejo šolski otroci biti pri nobenem društvu, tudi ne pod imenom »naraščaj«, in je strogo prepovedano nositi kak znak, najmanj še pa v šolsko sobo. Do tega zakona je prišlo, ker so bodoči Sokoli zbadali součence in se tudi precej surovo vedli. Dokaz z dne 29. avgusta 1908 na predvečer nastopa v Zireh. Katehet je rekel učencu: »Ali hodiš tudi ti k tem divjakom?« To vprašanje je bilo po mnenju idrijskih Sokolov oziroma njih voditelja Julija Novaka žaljivo za društvo Sokol in hajdi k sodišču. Trije šolski otroci so pred sodnikom izpovedali, da je gosp. katehet s tem mislil na Sokole, dva učenca pa, da le sokolski naraščaj, oziroma tiste učence, ki hodijo telovadit k Sokolom. Gosp. kaplan je zahteval še drugih prič, a sodnik in tožitelj nista dopustila. Ker je bilo tudi sodišče prepričano, da je imel gosp. katehet namen žaliti Sokole, je bil obsojen na 20 kron globe. Razume se, da take obsodbe g. katehet ni mogel sprejeti ter se takoj pritožil na višjo oblast. — Dne 23. junija je bila v Ljubljani zadnja obravnava. Sokole je zastopal dr. Novak, g. kateheta pa dr. Pegan. Razprava se je končala s popolno oprostitvijo katehetovo poleg tega pa naložilo tožniku, idrijskemu občinskemu tajniku in voditelju Sokolov plačilo na obeh straneh naraslih stroškov, kakor tudi plačilo sodnih stroškov. Dr. Pegan je predlagal, da bi se izpodbijana sodba razveljavila in se cela razprava še enkrat vršila in zaslišale še g. katehetove priče, ne same sokolske, a sodišče je reklo, da je stvar že dovolj jasna. Ena blamaža več! Razume se, da je takoj »Narod« po idrijski razsodbi pisal, kako hujska veroučitelj učence in da je dandanes katehet predvsem politični agitator za klerikalno stranko, potem šele veroučitelj. Radovedni smo, ali bode tudi sedaj poročal o svojem porazu? Gosp. Julče naj pa se iz tega uči, da drugod malo drugače sodijo o časti in žaljenju kakega društva, kakor on in njegovi pristaši, to spoznanje ga bode sedaj obralo nekaj kronc, zakaj da bi Sokol plačal vse stroške, si ne moremo misliti, ker tiči čez glavo v dolgeh.

Tržiške novice.

i Blagoslovljenje novih društvenih prostorov. Eden najbolj pomembnih dni v zgodovini »Katoliškega izobraževalnega društva« v Trzinu je in ostane 19. junij leta 1910. Ta dan se je imenovalo društvo preselilo iz dosedanjih tesnih prostorov v nove, večje. Nahajajo se v hiši Hranilnice in posojilnice v Trzinu št. 18 ter obstoje iz dveh dvoran: spodnje za moške, zgornje za žen-

se tku rad furu zdej mal pu svet na ukance, kokr nardi »Iblana«, in mi b tud, tu t recem, iz srca rad spenderal za tu ene par tauzent kronc, de b mel fanti tud en mal vesela, ke sa nas glih prusil. Pa kdu u pa tu reskeru, prjatu, ke pa Stefe in Kregar ze naprej upijeta: »Holt, nekamer naute iz kase dajal!« Mi se na morma spet blamirat, kokr sma se ze tulkat; zatu je pa gespud zepan, ce prou krvavoga srca, reku: »Fanti, le pridn budite, če mislte na mestna kasa, raj zgunite, nam gespuda Stefe in Kregar na drlaubata, de b vam placval za vozna. De pa na ute mislel, de vam nisma naklonen in de na drzema iz vam, vam pa dama use nase vuzove, ke jh mama za smeti pu mest puberat, na frej vola, de se iz nim lohka pelete kasna nedela na izlet u Draule h Kuvace, al pa na Jesca h Alese, iz ena beseda, kamer kol vam srce puzeli. Teh vuzou nam tud sam Stefe in pa Kregar na mortia prepovedat, de b jh na smel dat, ke te vuzovi sa nasa last in puvrh tega ap tud nisa vec pusebn dobr za smeti, ke ze na ush konceh in krajeh pusaja.«

»Kokr videm, s ti strašn hud na gespuda Stefeta in pa na gespuda Kregarja. Vem, de b jh ti na sukolsk župc snedu, če b t tkula enkat u roka pršla, kedr b biu glih slab gor pulužen.«

»Kua um hud! Nc nism hud; sam frzmaga se m, de rotuz tku nazaj pustaulata, kokr de b mi na sukolsk župc u Iblana prplaval, al pa na Preduvicu-veh svinkah prijahal. Usakmo soj prou!

ske. Vršilo se je natančno vse po programu, kakor je bil svoječasno objavljen. Slavlje so zelo dvignili došli gostje, izmed katerih posebno omenjamo poslanca g. Iv. Zabreta in njegovega brata g. tovarnarja Blaža Zabreta, gg. Podlesnika ml. in st., vrle Orle iz Podbrezj in Radovljice, zastopnike izobraževalnih društev iz Kranja in Križev in odbor Hranilnice in posojilnice v Trzinu. K deseti sv. maši, ki jo je opravil društveni predsednik kaplan g. A. Gole, je prišlo društvo z zastavo, Orli v kroju, precej članic v narodnih nošah, ki so vzbujale splošno pozornost. Takoj po službi božji se je podalo društvo v nove prostore, ki so bili slavno-sti primerno okrašeni s cvetjem in zelenjem. Blagoslovil jih je domači župnik vlč g. J. Potokar ob azistenci vlč. g. Jern. Primožiča, župnika v pokoju, in domačih gg. kaplanov po kratkem nagovoru, v katerem je omenjal, da »prazno je delo brez žegna z nebes«. Po blagoslovu so zapeli pevci eno pesem, nakar je društveni predsednik pozdravil navzoče in prosil Vsemogočnega blagoslova od zgoraj. Za njim je nastopil kot slavnostni govornik g. I. Podlesnik ml. V kratkih, a ognjevitih in izbranih besedah je orisal velikanski pomen, ki ga imajo za življenje slovenskega ljudstva naše organizacije, zlasti izobraževalna društva. Posebno je povdarjal, naj bodo novi prostori društvenikom tudi kraj, kjer se bodo urili v boju z nasprotniki Kristusa in z nasprotniki našega naroda. Pretresljivo in vznemirno je popisoval, kako bode zagotovljena sreča našega naroda, kolikor časa se bode shajal v katoliških izobraževalnih društvih; kakor hitro pa bodo prostori teh društev prazni, tedaj: z Bogom, slovenski narod! Burno pritrdjevanje po govoru je pričalo, kako globoko v srce so vsem segle besede govornikove. Ko je nato vse zbrane pozdravil še poslanec g. Zabret, so pevci zapeli še eno pesem in blagoslov je bil končan. Ogledali so si še vsi nove prostore; zlasti je ugajala vsem zgornja dvorana, za katero je preskrbel ženski odsek vso novo opravo. Nato so se društveniki podali na prostor pod župniščen, kjer so se dali vsi skupaj fotografirati. — Pred eno uro se je začel pri Bastelju skupen obed za goste. V napitnici se je g. predsednik zahvalil sl. odboru domače hranilnice, da je prepustil društvu nove prostore, dasi je imel več drugih ponudb. Predsednica ženskega odseka gdč. M. Mikličeva je napila članicam in jih bodrila k delu, podpredsednik gosp. Fr. Vidič pa je na kratko opisal vso zgodovino društva. Obedu, ki je bil kmalu končan, je v isti dvorani sledila veselica. Prostorno dvorano je občinstvo popolnoma napolnilo. Prireditelj je s svojo navzočnostjo posebno počastil vlč. g. kanonik J. Sušnik. Veselica se je začela točno ob pol štirih. Nastopila je prvokrat domača godba na lok, ki je nad vse pričakovanje izvrstno proizvajala dvoje točk; eno pesem je zapel ženski zbor, eno moški kvartet; nato sta se uprizorili igri »V službi gospe Sitne« in »Tri sestre«, ki sta vse gledavce v vsakem oziru popolnoma zadovoljili. Igravci so s svojim naravnim in neprisiljenim nastopom nudili velik dušen užitek in so zato želi obilo pohvale. — Izvršilo se je vse

Kedr u gespud Stefe iblansk zepan, al pa gespud Kregar, pol nej nas pa kumendera, ce se mu u lustal; zdej pa ne, prmejs, mama raj, de nas ta male mis puzreja.«

»Zancek, nekar se na zarec! Rotuške miš sa nevarne in premal jh pa tud ni, de b vas na mogle pujužnat, pusebn če jm prideja še rotuške uši na pumuč.«

»Pena, kua us tle vice zbiju, ke se gre za tku resna rec. Teb se u ze se enkat utepal, ke mas tku douh jezek; us ze se vidu, pu cim je zmah. A res misles, de t uja pecene piske u nafa letele, ce us iz unm drzu in nas tlela nazaj pustaulu? Pena pejd; us ze se vidu, de u na moje besede prslu. Le rec enkat kermo teh tojev gnadleveh gespudu: »Gespudi, tlela me cevel zul, dejte m na kasna viza pumagat, lepu vas prosim!« Us ze vidu, kua t uja rekl na tu: »Sezuj se, prjatu Pepe, in bus ukul hod, pa te na u vec cevel zulu,« t uja rekl, pol pa hrbet ubrnil. Tku u, tu t puvem jest, ke sm ze neki puskusu na svet; ti pa zavis ke u en dan kokr en teleban. Serbus, pa nekar na zamer,« in Zancek se m je spet tku purugliu pusmejau, kokr preh, ke sm ga pr paradajzarjev naguvuru. Jest sm pa ubstou tam med brajnukam in nism vedu, al sm mandlc al babca. Tku me pa še nekol ni nubedn zafrknu, sm s mislu in sm stopu hitr notr h Kulouratari, de sm s mal jeza dol puplahnu.

Boltatu Pepe iz Kudeluga.

v najlepšem redu, še celo nebo nam je bilo nenavadno prijazno: prej vedno deževje, ta dan pa je bil eden najlepših sploh v letu. Hvala večnemu Bogu, da bo sedaj društvo moglo razširiti svoj delokrog. Teden prej so dobili tudi telovadci novo telovadno orodje, ki stane vse skupaj okoli 700 K. Telovadili se bodo v novi spodnji dvorani. Tako je sedaj društvo dobilo, kar je želelo imeti: zadostne prostore in telovadno orodje. Ni dvoma, da bo Bog rosil blagoslova na iznova poživljeno društvo, če se bodo le hoteli društveniki ravnati po društvenih pravilih in se zavedali resničnosti pregovora: v slogi je moč. — Vsem pa, ki hočejo kaj storiti za društvo, kličemo: Na delo tedaj, ker resnobni so dnovi, a delo in trud naj Vam Bog blagoslovi!

t Isti dan je bilo sprejetih v Marijino družbo 18 deklet. Sprejel jih je vlč. g. kanonik J. Sušnik.

t Prvo sv. obhajilo bo 10. julija.

t Nemško pevsko društvo »Liedertafel« je priredilo v novem salonu gosp. Globočnika veselico z godbo in petjem. Čisti dobiček je bil kajpada namenjen Roseggerjevemu skladu, ki je odločen za pomnečevanje slovenskih otrok. Tržiški Nemci seveda niso smeli zadržati za drugimi.

t V premislek. V tržiški predilnici je zopet začel nekaterim liberalcem in rdečkarjem v zadnjem času rasti greben. Obregnili so se ob nedavno izšlo brošuro, katero so spisali premil. gosp. knezoškof edino za nas dekleta. Norčujejo se iz te tako podučne in potrebne knjižice in nas neprestano dražijo. Resno opominjamo znane brezverce napadalce, naj nas puste v miru, ker drugače bomo prisiljene navesti z imeni te klaverne junake, da jih bo širša javnost poznala. Tisti časi, ko so z nami pometali in nas psovali in smo me vse to mirno prenašati morale, so minuli. V tovarni hočemo imeti mir, tako pred liberalci, kakor tudi pred socialnimi demokrati. — Več predilniških delavk.

Družba sv. Mohorja.

Do dne 16. rožnika 1910 štela je Družba sv. Mohorja to-le število udov:

nadžkofija	goriška	159	9971	10130	udov
škofija	krška	196	6175	6371	"
"	lavantinska	473	26226	26699	"
"	ljubljanska	792	32036	32828	"
"	tržaško-koprška	78	4511	4589	"
"	poročka	9	166	175	"
"	krška	—	70	70	"
"	senjska	8	158	166	"
"	dalmatinska	3	51	54	"
nadžkofija	zagrebška	23	422	445	"
škofija	djakovska	—	62	62	"
bosenske	škofije	8	154	162	"
škofije	somboteljske in ogrske	2	181	183	"
škofija	sekovska	37	404	441	"
nadžkofija	videmska	12	325	337	"
po raznih krajih	Avstrije	16	136	152	"
po ostali Evropi		2	158	160	"
v Ameriki		24	2394	2418	"
v Afriki		9	158	167	"
v Aziji		1	6	7	"

Vkup je torej 1852 83764 85616 udov.

V tem številu pa še niso vse župnije, kajti do danes še nismo dočakali udov iz treh koroških župnij, iz ene kranjske in ene štajerske župnije, katerih skupno število je znašalo lani nad 250. Ker se nadjamo, da pričipljajo kmalu tudi ti obotavljaji, bomo koncem tega meseca imeli vkup blizu 86.000 udov. Pa tudi brez njih smo letos že prekoračili dosedanje najvišje število udov. Novih dosmrtnih članov je prirastlo 86, proti lanskemu številu jih je torej letos za 70 več. Na novo vpisalo se je 6411 članov. Kdor se do konca rožnika ne oglasi, ne more zahtevati od nas vseh letošnjih knjig.

Državni zbor.

Dunaj, 24. rožnika.

Voz pod pot leti.

Poljski poslanci so včeraj glasovali za vse resolucije, ki vsebujejo narodne zahteve nenemških strank. Le z neznatnimi večinami je »nemška delniška družba z omejeno zavezo« odbijala atake »Slovenske Jednote« in se premočena do kosti komaj rešila na suho iz parlamentarne plime. V vidnem strahu in moreči nervoznosti so pričakovali vsak izid glasovanja, ki bi mogel zvrniti voz pod pot in provzročiti veliko katastrofo. In zagnali so indijanski krik, kedar so z večino treh ali štirih glasov ustavili plaz. Kar smililo so se nam reveži, ki so plašni in zbegani svoje maroderje vlačili na bojišče. Bila je Pyrrhova zmaga, s katero se ponašajo nemška glasila. In še to zmago, ki je na las podobna moralnemu porazu, so izvojevali le vsled vse graje vredne malomarnosti nekaterih poslancev iz Dalmacije. Mi nismo nji-

hovi kuratorji, toda časnikarska naša dolžnost je, da javno grajamo to brezbriznost.

Italijanski poslanci so se odegnili glasovanju o resolucijah. To ni bila prazna demonstracija, ker so Italijani sami v odseku predlagali več resolucij. V skrbah so le, ali ne bodo morda s svojo pravno fakulteto obsedeli med nemškimi in slovanskimi stoli. Mi jim tega nečemo in ne moremo očitati.

Pribiti pa moramo, da so nemški socialni demokrati v vseh narodnih vprašanjih dosledno glasovali z nemškimi strankami v popolnem nasprotju s svojimi češkimi tovariši. Le s temi glasovi so Nemci dobivali večino pri glasovanjih. Zato jim pa tudi nemška glasila izražajo priznanje. Kri pač ni voda. Može, ki so kovali v Lincu nemški program in urejevali nemško-radikalne liste, ne morejo tako hitro zlesti v mednarodno kožo in zatajiti v dnu duše vse spomine na ideale svoje mladosti. »Arbeiter-Zeitung« v današnjem uvodniku smeši resolucije kot otročjo komedijo in potratu časa. Res je, da so resolucije izgubile prvoini svoj namen. Resolucija naj izraža voljo in zahtevo zbornice, ki naj jo vlada upošteva in uvažuje. Ako vlada sodi, da te ali one zahteve iz političnih, finančnih ali drugih vzrokov ne more uvaževati, je dolžna svoje negativno stališče tudi opravičiti. Vsak vester poročevalec v proračunskem odseku se prepriča pri referentih v ministrstvih, ali je vlada kaj storila po navodilu resolucije ali ne. In če ni, mora poročevalec ali predlagatelj resolucije zahtevati pojasnila. Seveda, če nekateri poslanci predlagajo resolucije samo zaradi lepšega, potem resolucija ni resna. Toda včeraj so bile s pomočjo nemških socialnih demokratov odklonjene razne resolucije, ki se tičejo življenjskih koristi posameznih nenemških narodov. Ako vlada vsako leto na stotisoče izmeče za nemško šolstvo izven nemškega ozemlja, je pač opravičena in resna zahteva, da v enaki meri deli darove tudi drugim. In če voditelji nemške socialne demokracije obsojajo narodne zahteve kot »švindelj« in demagogijo, potem so sami tudi demagogi, ker se vprezajo v oje nemškega šovinizma. Demagogi so po tej logiki tudi češki socialni demokrati, ki so kot en mož glasovali za vse resolucije narodnega značaja. Mi pa v tem oziru višje cenimo češke socialne demokrate, in zavračamo trditve, da so uganjali komedijo z ostalimi slovanskimi strankami.

Kakor mrzli curki studene vode je vplivalo na nemške stranke glasovanje poljskega kluba. Tolažijo se, da se Poljaki še niso zarotili proti njim, ampak le vladi pokazali nevoljo, ker jim noče graditi kanalov. Vsa nemška glasila in razni nemški prvaki dokazujejo Poljakom, da vprašanje kanalov ni še zrelo. Laskajo se jim in jih poveljujejo kot resno stranko, ki še nikdar ni lovila mušic po zraku, marveč vedno zasledovala le realne in dosegljive smotre. Poljski klub pa je v sredo zvečer po daljši in jako živahni razpravi soglasno sklenil resolucijo, s katero odločno zahtevajo od vlade, da resno in takoj prične graditi kanale. To je migljaj z loparjem, da so se Poljaki naveličali tlačaniti nemški gospodi. Plačilo hočejo imeti. Vlada naj jim v Galiciji uravna reke in zgradi kanale ali pa drugače izplača dnino. In ta politika je realna. Svojo menico so podaljšavali že od leta 1901 in ne moremo se jim čuditi, ako zahtevajo od vlade, da jim jo realizuje. To sta v klubu med drugimi dovolj jasno povedala grof Skarbek in vitez Kozlovski, moža, ki navadno ne rogovilita z radikalnimi cepci.

Politično ozračje je zopet jako soparno in razni vremenski proroki napovedujejo hudo vreme. Baron Bie nerth je bil pri cesarju in si baje izprosil potrebna pooblastila. Iz tega sklepajo, da je vlada pripravljena zasedanje zaključiti ali celo parlament razpustiti. Te govorice so pa le izrodki vročinske bolezni ali pa prikazni strahu pred novimi volitvami. Baron Bie nerth je Italijanom slovesno obljubil pravno fakulteto in bode vse storil, da parlament še v juliju reši vladno predlogo. Le če se vlada prepriča, da ne more v enem tednu zlomiti opozicije v proračunskem odseku, zaključila bi zasedanje, kakor lansko leto osorej.

Danes je zbornica brez vika in krika tudi v tretjem branju dovolila državni proračun. Ker je bilo znano, da Poljaki in Italijani glasujejo za proračun in je torej bila zagotovljena večina, je bilo glasovanje v hipu končano. Nato je zbornica brez razprave sprejela zakon o tehničnih preskuševališčih, katerih izpričevala bodo veljala kot javne listine. Razprava o poročilu draginjskega odseka je bila pre-

kinjena, razprava o bedi tkalcev na Češkem, ki se je vila kot morska kača že tri tedne, je bila danes končana.

V ospredju stoji sedaj vprašanje italijanske pravne fakultete. V torek bode poslanec Gostinčar v proračunskem odseku nadaljeval pred tednom prekinjeni govor. Naloga jugoslovanskih poslancev je, da že v odseku, če mogoče, preprečijo glasovanje. To pa je mogoče le z dolgimi govori, ki zahtevajo največjo fizično moč. Za gradivo govorniki ne morejo biti v zadregi. Kdor pa hoče osem, deset ali še več ur nepretrgoma govoriti, mora imeti železne živce. In to je bil edini razlog, da je poslanec Žitnik prepustil mesto v proračunskem odseku tovarišu Gostinčarju, ki je že lani dokazal žilavo vztrajnost. Dalje je češki agrarec Bukvaj prepustil svoje mesto v odseku slovenskemu poslancu Demšarju. Dalje so še v odseku dr. Korošec, dr. Ploj in Vuković, katere bodo podpirali češki tovariši. Ako jim gre po sreči, vzdrže vsaj 60 ur, torej ves bodoči teden.

Tega se boje vsi, ki bi radi Italijanom plačali glasove s pravno fakulteto. Zato bi radi ves bodoči teden porabili za seje odsekov, v prvi vrsti seveda proračunskega, v katerem se že morda odloči, ali že letos Italijani dobé svojo fakulteto in se zasedanje konča normalno ali s polomom vladne večine. Danes tega ne moremo prorokovati. Predsednik dr. Pattai je koncem današnje seje hotel ustreči takozvani »delovni večini« in je predlagal, naj je bodoča seja šele v ponedeljek teden, 4. julija. Poslanec Seitz pa vstane in predlaga, naj je bodoča seja vsaj danes teden, 1. julija, da zbornica čimprej reši poročilo draginskega odseka. Ta predlog je obveljal s 160 glasovi proti 135. Za predlog je glasovala »Slovanska Jednota«, socialni demokrati in nekateri Rusini. Več Poljakov se je odtegnilo glasovanju. Izid glasovanja je opozicija pozdravila z burnim ploskanjem, dočim so se nemški poslanci poparjeni spogledavali vsled zopetnega poraza. Voz drči pod pot in se utegne pri prvi priliki razbiti ob odbijaču na ovinku, ako se baron Bienerth ne spravi s »Slovansko Jednoto«.

Srebrna poroka.

V sredo, dne 22. t. m. je minilo 25 let, kar si je g. Anton Vilfan, župan na Ježici za Savo, napravil tam, kjer se od nekdanj pravi pri Alešu, svoje domače ognjišče. To srebrno slavlje je praznoval prav natihoma, brez šuma in hrupa s svojo zvesto mo vđano soprogo. Le bližnji jima ljudje so vedeli za poročno petindvajsetletnico in jima iskreno čestitali. Tem čestitateljem se tudi mi pridružujemo, želeč jima še mnogo let sreče in veselja.

O blagem delovanju g. Vilfana in njegove vzorne družice pa naj govori prelepa pesem, ki jima jo je zložil v spomin na srebrno poroko sloveči pesnik Silvin Sardenko:

RODBINI VILFANOVI

ob srebrni poroki

1875 : 22. junija : 1910

Glej, petkrat pet srebrnih let!
Prelepa to je doba,
še lepša je zvestoba,
ki Vaju je družila
vseh petkrat pet srebrnih let.

Ni mnogo takih parov,
ki toli blagodarov
od zgoraj bi prejelo
vseh petkrat pet srebrnih let.

Pa ne samo za Vaju,
za srečo v svetem raju
zaslužnih je tudi
vseh petkrat pet srebrnih let:

Saj nista le dobila,
saj tudi sta delila
od Vajine dobrote
vseh petkrat pet srebrnih let.

Ni dece Bog podaril,
a Vama je ustvaril
srce za dobra dela
vseh petkrat pet srebrnih let.

Kdor cerkev je krščansko
z ljubeznijo dejansko
podpiral ... Blagor niemu
za petkrat pet srebrnih let.

Še petkrat pet
še lepših let
naj steče se do groba.
A Božja naj zvestoba
poplača Vama tamkaj
premnogo let,
oj, zlatih let!

Kako vlada skrbi za Italijane.

Kakor se iz dobro informiranih krogov čuje, misli vlada že letos poddržati puljsko laško gimnazijo. Kaj se pravi to? Nič drugega kakor onemu in sicer državi najmanj naklonjenemu vse, državi udanim Slovanom pa zopet nič. Lahom bo država prezentirala na krožniku zopet popolno gimnazijo v Pulju, med tem ko Slovanom ne da niti najpotrebnejših ljudskih šol. Če imajo Lahji v Pulju pravico do gimnazije, imajo Hrvati in Slovenci gotovo tudi pravico do ljudskih šol. Kakor pa se iz celega položaja vidi, bodo dobili Antiastrijci gimnazijo, državi vedno udani Slovenci in Hrvati bodo pa ostali še nadalje brez ljudskih šol. Če bodo dobili tukajšnji Lahji od države zopet gimnazijo, bo država s tem očito pokazala, da je pripravljena dati njenim lastnim sovražnikom vse, medtem ko odreka njej vedno udanim narodnostim vsako če tudi po zakonu zajamčeno malenkost. Tukajšnji Lahji so si vladne potuše svesti, zato so pa tudi vsaki trenutek z drugo zahtevo pri vladi. Doma pa kažejo oni vladi, katera se jim ne upa ničesar odreči, fige in čakajo po zidovih in celo po cestnem tlaku njihov »Evviva Pola Italiana«. To je res lepo za edino avstrijsko vojno luko! Država bi morala čuvati to njeno danes najvažnejšo strateško postojanko kakor očesno punčico, ne pa podpirati tistih elementov z vsakovrstnimi koncesijami, kateri so jo pripravljali raje danes ko jutri izdati. Gospodje na Dunaju se jako motijo, če mislijo, da so že vso nevarnost izdajstva odvrnili s tem, da delajo načrte, kako in kam v slučaju vojne postaviti sumljive elemente. Ne, s tem je storjenega toliko kot nič, kajti ako bi v resnem trenutku hoteli vse nevarne elemente odstraniti iz puljske vojne luke, bi morali do malega iztirati vse regnicole. In kaj ostane potem v vojni lukij? Hrvati in Slovenci! One dve narodnosti, katerima sedaj v mirnem času ne pripoznava država niti ljudskih šol! Dunajski gospodje se jako motijo, če so mnenja, da bodo v resnem trenutku s kanoni in dreadnoughti vse dosegli.

AVSTRO - OGRSKA.

Khuen-Hedervary knez. — Magnatska zbornica.

»Bohemia« poroča, da bo odlikovan Khuen-Hedervary s knežjim naslovom, ker se mu je posrečilo zopet ustvariti harmonijo med Ogrsko in kruno. Imenovanje se proglasi 18. avgusta. Danes opoldne je napovedan prestolni govor v dvorcu. Justhovci ne gredo v dvorec, pač pa nekaj Košutovcev, vladinovi z ostalimi strankami in magnati. Ob treh popoldne se cesar odpelje iz Budimpešte nazaj na Dunaj. Magnatska zbornica je imela včeraj sejo, ki jo je vodil predsednik starosta baron Harkanyi.

Protiv češkim narodnim socialcem.

Orožniki so v Sumburgu pri vseh narodno socialnih društvih izvedli hišne preiskave. Zaplenili so vse društvene knjige.

Italijansko vseučilišče in Jugoslavlani.

Hrvaška korespondenca poroča, da je Bienerth vzel na znanje po dr. Šusteršiču in dr. Ploju pismeno vložene jugoslovanske šolske zahteve, ki jih izroči naučnemu ministru grofu Stürgku, ko se povrne iz Krakova. V ponedeljek baje Bienerth odgovori z ozirom na jugoslovanske zahteve, nakar sledi skupen shod vseh jugoslovanskih poslancev.

Gosposka zbornica protiv vodnim kanalom.

Gospokozbornična komisija je porazdelila Plenerjevo poročilo o finančni postavi in o proračunu za leto 1910. Poročilo naglašja, da so potrebni novi davki. Z ozirom na zgradbo kanala Donava-Odra-Visla naglašja Baernreither, da so stroški proračunani s 507.000.000 kron. Predlaga se resolucija, ki zahteva račun o rentabiliteti in pa predlog, če ne kaže revidirati postav z 11. junija 1901.

NOVE VOLITVE NA ANGLEŠKEM.

Angleška vladna večina se najbrže razbije, ker nameravajo odpasti radikalci. Vse pričakuje, da se državni zbor razpusti. Stranke se že pripravljajo za nove volitve.

Z BALKANA.

Srbska skupščina je soglasno sprejela v drugem branju novo obrtno postavo. Nova postava določa poseben prispevek za delavsko starostno zavarovanje. — Turška vlada izžene iz solunskih šol vse učitelje, ki so grški podaniki.

RUSKO - JAPONSKA POGODBA.

Rusija in Japonska sta sklenili pogodbo, v kateri si zagotavljata status quo v Mandžuriji in v ostalih azijskih pokrajinah, kjer se križajo koristi Japonske in Rusije. Pogodbo je povzročilo zbližanje Zedinjenih držav s Kitajsko.

ITALIJANSKA SOCIALNA DEMOKRACIJA IN ITALIJANSKI KRALJ.

Socialnodemokratsko genusko glasilo »Lavoro« je razpisalo kolesarsko tekmo. Kralj Viktor Emanuel je poslal listu kot premijo veliko zlato kolajno. »Lavoro« zato zelo slavi kralja. Socialnodemokratski poslanec Graziadei je pa rekel, da ne zna, zakaj bi se italijanski kralj ne postavil na čelo socialni reformi. Če postane Viktor Emanuel še načelnik zvršilnega odbora italijanske socialne demokracije, ni znano.

Iz Amerike.

Slovenec ponesrečil v ameriškem rudniku. Slovenec Franc Krajc iz Eveletha je v četrtek dne 2. junija delal v Spruce rudniku ter z lopato odmetaval rudo. Naenkrat ga je zasula plast rude in peska. Prepeljali so ga v bolnico, kjer pravijo, da ni v nevarnosti ter da bo kmalu okreval.

Slovenec ubit v Ameriki. Iz Moline, Rock Island Co. Ill. se poroča, da so našli tam ubitega Slovenca Franca Kosa, ki je odpotoval minuli četrtek iz Calumeta z železničnim listkom v Bisbee, Arizona. Kako je na svojem potovanju dospel v Moline, Ill. ki baš ne leži na progi Arizono, ni znano, kakor tudi ne podrobnosti, ali se je izvršil nad njim roparski zločin ali nesreča. Franc Kos je bil rojen v Jesenicah ob Savi na Dolenjskem, kjer zapušča brata. V Calumetu je živel nad deset let.

Slovenec umrl v Ameriki. V Clevelandu je umrl Slovenec Anton Boldin p. d. Kajžar, doma iz Gradenca na Dolenjskem. V Ameriki je živel nad 22 let.

Slovenca ubilo v ameriškem rudniku. Blizo Biwabika, Minn., na Kalokrudokopu je ubilo dne 3. t. m. mladeniča 20 let starega Ivana Kukarja, do da iz Ručetne vasi, okraj Črnomelj na Dolenjskem.

V ječi so ponarejali denar. V Jeffersonu City, Mo., v Ameriki, je dognal, kakor se poroča, 8. junija državni pregledovalec zapisov J. Mc-Hugh, da v zaporih izdelujejo razni kaznjenci denar in sicer poldolarske in četrtolarske novce. Ko so preiskali vse prostore v zaporih, so našli popolnoma urejeno delavnico za vlijanje denarja.

Najbogatejše Američanke. Nek Američan je na podlagi zapuščinskih listin in drugih avtentičnih virov raziskaval in dognal premoženja 34 bogatih Američank, ki imajo: Russel Sage 326 milijonov; Harriman 300 milijonov; Penfold 300 milijonov; Hekty Green 230 milijonov; Huntington 180 milijonov; Whitelaw Reid 160 milijonov; Henry Bracker 150 milijonov; Amsinck 92 milijonov; Faith Moore 92 milijonov; Kennedy, Helena Gould in Garrett vsaka po 70 milijonov; Shepard, Sloane, S. Webb, Twombly in Withney vsaka po 56 milijonov; C. Vanderbilt, Potter, Palmer, Morosini, Chas. Aleksander, Hearst, Lawrence, Jennie Flood in Leeds vsaka po 47 milijonov; Lavra in Helena Stallo vsaka 35 milijonov; Grace Watt, Curtiss, Oelrichs, W. K. Vanderbilt ml., Belmont, Leary in Leds vsaka po 21 milijonov. Večinoma so te srečne zemljanke — gospe, ne manjka pa tudi gospic, ki pač z vso upravičenostjo lahko trdijo o sebi, da dobe ženinov po pet na vsak prst.

URAVNAVA UČITELJSKIH PLAČ NA HRVATSKEM.

Enketa, sklicana radi tega vprašanja, se nadaljuje. Predlog naučnega oddelka, da bi se učiteljem dovolili vzgojni prispevki in dvostroke doklade, je enketa odklonila, dočim je sprejet predlog poslanca Rojca, da se vsem učiteljem zviša temeljna plača. Stroški bi bili v obeh slučajih enaki. Sedaj izdela hrvaška vlada načrt, ki bo na jesen predložen saboru, tako, da bo povišanje plač moglo stopiti v veljavo z dnem 1. januarja 1911.

Dnevne novice.

ZA OBNOVITEV NAROČNINE smo današnji številki priložili položnice vsem p. n. gospodom naročnikom, ki jim počenši s prihodnjim mesecem poteče naročnina. Prosimo vljudno, da se jih izvolijo poslužiti v najkrajšem času, toda edinole za naročnino na »Slovenca«.

+ Hrvatje o »Slovenski Straži«. »Hrvatstvo« piše o našem obrambnem društvu: »Slovenska Straža« se imenuje novo obrambeno društvo za obmejne Slovence, ki je ustanovila Vseslovenska Ljudska Stranka neodvisno od poliberalne družbe sv. Cirila in Metoda. Slovenski liberalci so namreč s svojim netaktnim delovanjem prisilili pristaje V. L. S., da izstopijo iz te družbe. Kakor v mnogih drugih slučajih tako liberalci tudi ob tej priliki niso gledali na koristi naroda, marveč samo na to, da se otresejo onega, kar jih bode v oči — katoličanov. No, katoliški Slovenci pa niso ostali prekrizanih rok, marveč so osnovali svoje posebno obrambno društvo »Slovensko Stražo«. V spomin onih dni, ko so se stari Slovenci borili proti Turkom, je stopilo v življenje društvo velike vrednosti, ki bo idejo narodne obrambe, narodnega ponosa zaneslo med najširše sloje preprostega ljudstva. Doslej kmetje niso imeli pravega in jasnega pojma o narodni obrambi na meji. Z ustanavljanjem podružnic »Slovenske Straže« po vaseh se bo temu odpomoglo. Da bodo izvršni organizatorji V. L. S. to izvedli, niti najmanj ne dvomimo, čeprav bo to delo seveda jako težko. Spominjamo se namreč, kako mojstrsko so po vsej Sloveniji izvedli telovadno organizacijo »Orla«, ki je eminentne prosvetne vrednosti. — Da se ljudstvu čim jasnejše pokaže važnost in potreba obrambnega dela, so se naši bratje odločili, da na predvečer praznika sv. bratov po vsej Sloveniji zažgo kresove, a v nedelja na to, 10. julija, se zbero vse organizacije, kakor izobraževalna društva, Orel, Marijine družbe itd., z zastavami v cerkvi, kjer bodo govori o sv. bratih in o po germanstvu zatiranih rojakih na meji. Popoldne se ustanove podružnice »Slovenske Straže«. In tako bodo slovenski kresovi plameneli po lepih gričih Slovenije, plameneli na divnem Bledu, plameneli ob naravnem čudu postojnske jame, plameneli po rodovitni Dolenjski in poetični Beli Krajini. A tužni Korotan in zelena Štajerska se bota spomnila svoje prošlosti — one prošlosti, ko je ljudstvo ob ognju kresov slavilo kronanje narodnih vojvod. Ta lepa narodna misel bo v ljudstvu gotovo imela uspeh. Naši pokretaši pa naj s svojimi kranjskimi bratci svoji »inteligenci« še nadalje trobijo o črni internacionali. — Tako bratje Hrvatje, ki bodo 10. julija v duhu združeni z nami. **Mi pa pokažimo z velikim številom podružnic »Slovenske Straže«, da nas je resna volja odločno braniti narodu sveto vero katoliško in besedo materino!**

+ Ustanovnik »Slovenske Straže«. Kot ustanovnik z zneskom 200 K je pristopil k »Slovenski Straži« veleč. gosp. župnik Josip Zelnik iz Čemšenika. Bog živi plemenitega darovalca in vzbudi mnogo posnemovalcev!

+ Zadržno-knjigovodski tečaj priredi »Zadržna zveza« v Ljubljani koncem julija t. l. za duhovnike in učitelje. Kdor se misli tega tečaja udeležiti, naj to naznani »Zadržni zvezi« v Ljubljani najkasneje do 15. julija.

+ Volivna dolžnost na Kranjskem. Cesar je potrdil deželni, v deželnem zboru kranjskem sprejeti zakon o volivni dolžnosti pri volitvi za državni in deželni zbor. Kdor se volitve ne bo udeležil, bo primerno kaznovan.

+ Gospodinsko šolo ustanovi deželni odbor v Šmihelu pri Novem mestu.

+ Vodovod za Cerknico in Rakek je oddan tvrdki Jos. Lončarič v Ljubljani. Ista tvrdka izvrši tudi preložitve okrajne ceste Tacen-Šmartno-Skaručna.

+ V zdravstveni zastop višnjegorski je imenoval deželni odbor Matevža Perme, župana v Leskovci.

+ Čimbolj postaja učiteljstvo pametno, tembolj tuli »Tovariš«, ki ga piše par ljudi, ki nimajo razum sebe nobenih drugih pristašev. Zdaj so začeli svoje psihopatološke članke tiskati kar s črkami, kakor se navadno rabijo za reklamne plakate. Vsebina pa je taka, da je škoda, da je Lombroso že umrl, ker bi imel sicer obilo gradiva, da svoja preiskavanja glede nenormalnih dušnih pojavov obogati za čisto nov kapitel. »Tovariš« piše, da je »kranjski učitelj v prognanstvu res kakor pes za plotom, ki tuli in laja«, da so učitelji pod »klerikalnim« režimom »v verige uklenjeni« in da se ne smatrajo »za

enakopravne ciane clovestva. Clovek bi iz tega histeričnega pisanja sklepal, da blede te stvari clovek, ki je tako lačen in raztrgan kakor Lazar pod stopnicami — toda pišejo vse te nore reči ljudje, ki imajo pri Učiteljski tiskarni zraven svojih nadučiteljskih služb in drugih velikih postranskih zaslužkov bogate upravne dijete! Pa se ne čudimo: besnenje »Tovariša« je plod dveh stvari: 1. jeze in strahu, ker se liberalna učiteljska barka čedalje bolj prazni; 2. hujškanja, da bi saj te, ki so še tako slepi, da drvi jo za kruljevo »Zavezarijo«, še bolj razkačili in demoralizirali. Kako malo pa je liberalno učiteljsko vredno obzirnosti, dokazuje med drugim tudi to, da se »Tovariš« v današnji številki zavzema v neki notici za boj proti Cerkvi na Španskem. Kakor se vidi, mu je to veliko bolj na srcu, kakor povišanje plač. Najbolj pametno bi bilo torej, da bi šli »Zavezariji« na Špansko pomagat gospodu Canalejasu v tem boju, kakor da se na Kranjskem mučijo in pustijo »vklepati v verige«.

+ Orli! Pozor! Na praznik sv. Petra in Pavla pridite iz ljubljanske okolice vsi v Šmarje na Dolenjskem na ustanovni shod Orlov! Popoldne ob pol dveh z vlakom iz Ljubljane in ob devetih zvečer ste že zopet doma. Po Dolenjskem so Orli še prav redki, veliko več se je v zadnjem času ustanovilo Cirilmetodovih podružnic. V Šmarški fari imamo kar dve: na Grosupljem in na Škofelji, Orla pa dosedaj še v celi dekaniji nobenega. Pridite tudi iz bližnjih krajev, iz St. Jurja pri Grosupljem, iz Zaljne, iz Polce, iz Kopanja, pridite, kar Vas je poštenih fantov na ta dan ob dveh popoldne v Šmarje! Ne poslušajte jih, ki pravijo, da telovadba ni za kmečkega fanta! Raje pridite pogledati sami! Torej na svidenje na praznik v Šmarji! Na zdar!

+ O nekaterih dalmatinskih hrvaških poslancih piše tržaška »Edinost«: Glede nekaterih dalmatinskih poslancev je že znano, da so le redko na Dunaju, in tudi če so, pa niso pridni obiskovalci parlamenta. Temu smo že navajeni. Ali v očigled dogodkom tolike važnosti in v takih velekritičnih trenutkih pa meji njihova nemarnost že na skandal, vpriči katerega bo treba že enkrat obračunati s temi gospodi. Če niti v takih velekritičnih časih, ko se rešujejo kulturna vprašanja življenjske važnosti za naš narod, nočejo ali ne morejo izvršiti svoje poslanske dolžnosti, potem pa naj vsaj odlože mandate in naj se ne puščajo več voliti!

+ Shod v Zagrebu je bil včeraj zvečer. Sklicali so ga hrvaški vseučiliščniki z dnevnim redom: »Vseučiliško vprašanje«. Na shodu so se čule ostre pritožbe proti nekaterim hrvaškim državnim poslancem iz Dalmacije, ki se v sedanji velekritični dobi odlikujejo s svojo odsotnostjo.

+ Celjska »Zadružna zveza« in nje članice so vse naprednega mišljenja, tako je trdil njen uradnik na občnem zboru »Zveze slovenskih zadrug«, ki se je vršil zadnji četrtek v Ljubljani. Štibler, ki je potovalni učitelj »Zadružne zveze« v Celju in za katerega plačuje vlada na leto 4000 K, da more po Štajerskem širiti svoje napredne ideje, je v Ljubljani čutil potrebo, da naglaša počitno, da je sedaj celjska »Zadružna zveza« liberalna in da so liberalne tudi vse njene članice. Če je govoril resnico, pokazala bo prihodnost. Obračamo se danes le do onih gg. duhovnikov in pristašev »Kmečke zveze« na Štajerskem, ki delujejo pri zadrugah in ki so še pri celjski zvezi, z vprašanjem, ali jim je sedaj umljivo početje nekaterih krogov ob zadnjem občnem zboru celjske zveze. Morda jim je sedaj jasno, kaj podpirajo s svojim sodelovanjem pri celjski zvezi? Morda se jim jasni, kam jim je Štibler, glavni kolo vodja celjske zveze, v svojem naprednem navdušenju pokazal pot?

+ Radovednost in brbljavost liberalnih celjskih listov in za njimi seveda tudi trabant »Slov. Narod« vedo povedati, da pojde baje ravnatelj celjske »Zadružne zveze« g. Franjo Jošt v službo k »Zadružni zvezi« v Ljubljani. Informirali smo se ter izvedeli, da je navedeni gospod zaradi razmer, o katerih noče govoriti, svoje mesto res odložil in da gre sedaj v svrhu, da si okrepi slabo zdravje, na daljši dopust. Radi verujemo, da je liberalce strah za gospoda Jošta, ker pojde z njim vred iz celjske zveze vse, kar noče biti liberalno. Gospodu Joštu pa je menda enako lahko žal, da ni svoj čas, ko se mu je nudila ugodna prilika, zapustil nevhvaležnih liberalcev in res šel v Ljubljano. Kaj bode navedeni sicer storil, je njegova stvar, ki nas ne skrbi in nimamo vzroka se zanjo brigati.

+ Zadnji občni zbor »Zveze slov. zadrug« je pokazal te-le stvari: 1. Vsa njihova organizacija je napredno politična. 2. Napredna ideja, po domače liberalizem, veže po Štiblerju »Zadružno zvezo« v Celju na »Zvezo slovenskih zadrug«. 3. Celjska »Zadružna zveza« bo razpadla, tako se je namignil Štiblerju na njegov kompliment o napredni ideji obeh zvez, češ, da bota na avstrijskem jugu obstajali le dve zvezi, to ste »Zveza slovenskih zadrug« in pa »Zadružna zveza« v Ljubljani. 4. Denarni trg (!?) jim ni dopuščal, da bi zadoščali članicam, kar razumevajo navadno ljudje, da so bile »kase« prazne. To spričuje tudi dejstvo, da je imela »Zveza slovenskih zadrug« koncem leta nad 460.000 K meničnega dolga. 5. Denarno centralo si žele skupno s celjsko zvezo. Dobro! 6. Kmečki posojilnici ljubljanske okolice so izrekli, da jim je v potrebi večkrat priskočila na pomoč, zahvalo s tem, da so volili v nadzorstvo dva njena uradnika. 7. Računskega zaključka niso imeli tiskanega. Se prihrani s tem nekaj kronic. Vsakemu pa tudi ni treba, da bi gledal račune. Kaj ne, gosp. Rožman? 8. V odbor so izvolili nekdanjega hudega nasprotnika zadrugištva dr. Tavčarja. Morda se je kaj poboljšal.

+ Živel častiljivi konsumar, najmlajši svedec — dr. Tavčar! Dr. Tavčar, ki je bil najhujši sovražnik zadrugištva, ki je svedrce pobijal z vsemi silami, skliceval shode proti konsumom, v deželni zboru slovesno prorokoval, da bo v najkrajšem času »zagrmelo« nad zadrugami in da bo vse zadrugištvo zbankrotiralo, ki je kosmate pamflete mazal svoj čas zoper vse, ki so se trudili za zadrugištvo, ki je vse »trgovce« zbiral okoli svoje zastave, da z njimi ubije zadruge — ta antikonsumarski Barbarossa je šel v Kanoso! Potresel je pepel na svojo glavo, skesal se svojih grehov, se slovesno odpovedal antikonsumarski heretiki in je vstopil v družbo, ki se poti in trudi — zaničevanih svedcev. Tako se časi izpreminjajo. Zdaj bo pa dr. Tavčar, kakor se je iz nas nešteto krat norca delal, rute in modrce umerjal, moko prodajal, petrolej pretakal, cvirni ponujal. Časi se pač izpreminjajo. Kako je bilo takrat, ko je dr. Tavčar zbral okoli sebe trgovce cele dežele, ki so ga dvignili na ščit kot prvo boritelja zoper svedrsko nevarnost. In danes je dr. Tavčar postal sam konsumar, in sicer ne eden izmed zadnjih. Vstopil je junaško v prve vrste svedrcev, med najodločnejše konsumarje in se dal voliti v načelstvo »Zveze slovenskih zadrug«. To je gotovo značilno izpreobrnjenje, in mi se ne moremo rpemagati, da ne bi čestitali svojemu staremu prijatelju — svedcu dr. Tavčarju, da je avanziral med konsumarje, če tudi »mladi« po Ljubljani javno govore, da so ga hoteli s to izvolitvijo le »imenitno potegniti«.

+ Kaj pa to? Lahom hoče vlada dati fakulteto, zdaj podržavi, kakor poročamo na drugem mestu, njihovo gimnazijo v Pulju, v današnjih listih pa je brati, da je vlada obljubila, da slovensko učiteljske, ki je provizorično v Gorici prestavi na čisto slovenska tla, v Gorici pa ustanoviti posebno laško učiteljske, za katero je goriška občina že sklenila prispevati 20.000 K. Namerava se torej nova lumparija, na kar se slovenski poslanci opozarjajo!

+ Zopet taje. Zadnje čase so se čule večkrat vesti o ustanovitvi novega 17. zbornega poveljstva v Celovcu ali v Ljubljani. Včerajšnja »Zeit« pa poroča: Danes so se zopet razširile vesti o ustanovitvi 17. zbora. V vojnem ministruvstvu se nam je sporočilo, da je ta vest, ki se je pojavila že pred meseci, popolnoma neresnična in brez podlage. Koliko je na vseh teh vesteh resnice, se bo šele pokazalo.

+ Na Sveto Goro pri Gorici! Prihodnjo nedeljo, 3. julija, priredi goriška krščansko-socialna izobraževalna in mladinska organizacija izlet na Sv. Goro in javni nastop v Solkanu. Vabimo naše Gorenjce, Notranjce in Vipavce, da se udeležijo te manifestacije naših goriških bratov. Gorenjci imajo ugodno zvezo z vlakom, ki prihaja v Gorico ob 4. uri zjutraj. Vipavci naj pridejo v Gorico že v soboto zvečer ali pa naj se pripeljejo v nedeljo zjutraj z vozovi. Vipavskim Orlom se priporoča, da pridejo v Gorico v soboto zvečer, kjer prenoče. Prav tako naj pridejo v soboto zvečer v Gorico vsi oni Orli, ki nastopajo pri »moreški« radi skušnje, ki bo v soboto zvečer v telovadnici goriškega Orla. — Dne 3. julija pohitimo torej med brate Goričane! Na zdar!

+ Rosegger si želi miru. Rosegger, ki je ravnokar prestopil težko bolezen, se v nemških listih obrača na javnost in jo prosi, naj ga sedaj na njegova stara leta, ko je storil vse, kar je bilo v njegovi moči, končno pusti v miru, da se

bo mogel vrniti k sebi samemu in živeti svoje lastno primerno skromno zasebno življenje. Od svojih sovrstnikov ne zahteva drugega, kot ono, do česar ima vsak pošten clovek pravico: grajsko čast. Kdor se hoče z mano spoznati, z mano govoriti itd., ta naj bere moje spise; edino s temi hočem stati in delovati v javnosti. Ako so moja dela in moje stremitve vredne le malega plačila, potem mi privoščite tih pokoj na moja stara leta. Tako — rekli bi — obupno prosi Rosegger svoje rojake, naj ne izkoriščajo njegove slave in ljubezni, ki jo uživa njegovo ime. Iz vse prošnje zveni, da Nemci niso zadovoljni z milijoni, ki jih jim je predvsem pridobilo Roseggerjevo ime, marveč da hočejo od njega sedaj še več, da ga gonijo naprej v dnevni vrvež politike in nasilja. A tudi Rosegger ni povsem zadovoljen s svojim milijonskim uspehom, kakor se zdi. Najbrže je še-le sedaj prav spoznal igro avstrijskih Nemcev in se zgrozil, da je nekaj časa sodeloval pri nji.

+ Kam privede Los - von - Rom! Včeraj se je vršil v Gradcu protestni shod zoper učitelja Melzerja, ki poučuje na mestni meščanski šoli. Shod so socialni demokratje in Schönererianci razbili, vsled česar se je vršil potem po § 2. Zanimivo je, kaj se je tu dognalo. Schönererianski učitelj Melzer, ki je razrednik v 2 B razredu, je, ko je bila šolska izpoved, dal učenecem nalogo o šolski izpovedi, naj vsak o njej pove svoje svobodno mnenje! Pri reformaciji je učenecem slikal Luthra za svetnika in psoval katoličane. Učenec hujša proti učenecem, vsa šola je zastrupljena, neprestano zmerjajo katoliške učence s »Pfaffenknechte« in »Pfaffenhund«. Učitelj Melzer je v svojem razredu odredil, da moli vedno naprej nek »klerikalen« učenec, da so se mu ostali z učiteljem vred posmehovali. Ta učitelj Melzer pa je tudi v javnem predavanju nedavno dejal, da bo Avstrija sama po sebi razpadla in da je zato le želeži, da se čim prej priklopi Nemčiji! Melzer je luteranec. Čudno, da oblasti tako ščuvanje trpijo in da luteranci uživajo toliko svobodo. Saj se je še pastor Hegemann v Ljubljani v »Letnem poročilu evangelijske občine v Ljubljani« pohvalil, da mu je kranjska deželna vlada zelo naklonjena! Ampak zadnji čas je, da avstrijske oblasti, kakor zadnje čase na Češkem, tudi drugod delovanje hetzpastorjev in luteranskih učiteljev natančno kontrolirajo, če ne, se bo razvaln konfesionalen boj, ki ga oblasti gotovo ne bodo vsele. Kam pa pridemo drugače? — »Evangelischer Bund« je zdaj aranžiral v Nemčiji nabiranje prispevkov kot protest zoper papežev encikliko: **denar pa je namenjen losvonromovskemu gibanju v Avstriji!** Krvava dolžnost avstrijske vlade je, da enkrat jasno v Berlin izporeči, da ne trpi, da bi se z denarjem iz inozemske države podpirala propaganda, naperjena zoper verski mir in druge narodnosti v avstrijskih deželah! Kaj bi v Nemčiji rekli, če bi začeli mi pošiljati v protestantske kraje katoliške duhovnike, da začno n. pr. gibanje Los-von-Luther? Nesramni predikanti sejejo nemir, želi pa bodo vihar v svojem času.

+ Vlada in deželni šolski svet v Gorici. Predzadnji list naučnega ministristva je prinesel naznanilo, da se od da na gimnaziji v Gorici mesto profesorja za nemščino v zvezi s klasično filologijo za spodnje razrede. Pričakovalo se je, da bode mesto razpisano v uradnem listu »Wiener Zeitung«. Toda to se ni zgodilo. Pač pa se sliši iz nemških profesorskih krogov, ki imajo najožjo zvezo z deželnim šolskim nadzornikom dr. Kauerjem, da je mesto določeno za sedanjega suplenta na goriški gimnaziji žida Freuda. Nepravilno je, da je to tretje nepotrebno mesto za germanistiko sistemizirano, ne da bi se vprašalo za to deželni šol. svet. Krivica je, da se je to mesto rezerviralo za Nemce. Nedopustno je, da se to mesto zasede brez razpisa, ker morda nadzornik zopet rabi kako osebo na gimnaziji v Gorici v znane vladne namene.

+ Pripravite denarce! Ker je upravno sodišče odbilo pritožbo mestne občine proti deželnemu odboru, opozarjamo tiste, ki so se pritožili, da pravočasno pripravijo denarce za vse stroške. Idrijski davkoplačevalci se bodo seve pritožili proti temu, da bi stroške imela občina. Plačajo naj tisti gospodje, ki so se pritožili!

+ Kakšne pristaše ima Masaryk. 22. t. m. so češki svobodomiselnici sklicali shod na Žižkovu. K temu shodu je prišlo blizu 300 krščanskih socialcev s katehetom Roudnickim, katerega so Masarykovi pristaši sami povabili. Na shodu pa mu niso pustili govoriti, vsled česar so krščanski socialci protestirali. Zdajci pa navzoči svobodomiselnici po-

tegnejo nože in da ni bilo oblasti, bi prišlo do krvoprelitja. Shod je bil razpuščen. Dognalo se je, da svobodomiselnici sestoje iz najobskurnejših objektov, ki so zaznamovani v policijskih albumih. Masaryk je nanje lahko ponosen.

— Pozor, dolenjski Orli! Dne 3. julija priredi okrožje Dobrepolje - Velike Lašče celodnevno orlovsko slavnost po sledečem vspredu: 1. Sprejem bratskih odsekov ob 9. uri zjutraj na kolo dvoru. 2. Ob 10. uri sv. maša v cerkvi sv. Antona na Rebri. 3. Po sv. maši javno zborovanje. 4. Ob 12. uri skupno kosilo. 5. Ob 2. uri litanije v farni cerkvi sv. Križa. 6. Po litanijah javna telovadba. 7. Ljudska veselica. — K obilni udeležbi vabi odbor dobrepoljskega Orla, kakor tudi odbor okrožja. Na zdar!

— Za zavod sv. Stanislava v št. Vidu nad Ljubljano je daroval preč. g. monsign. kanonik Anton Jaklič, voj. superior v Gradcu, mesto venca na grob svojemu prijatelju župniku Tom. Potočniku, 50 kron.

— Nova hranilnica in posojilnica v Radovljici. Iz Radovljice, dne 24. junija 1910. Ta teden je deželna vlada potrdila pravila nove velike »Kmečke hranilnice in posojilnice« z neomejenim poroštvom in neomejenim delokrogom. Nova kmečka hranilnica in posojilnica prične poslovati v četrtek, dne 30. junija. Svoje prostore ima v Radovljici v hotelu »Bastelj«, I. nadstropje. Uradne ure so vsak dan razven nedelj in praznikov, dopoldne od 9. do 12. ure; popoldne od 2. do 4. ure. Hranilne vloge bode obrestovala po 4 in pol odstot., posojila na osebno porošstvo in na menice po 5 in pol odstot., na vknjižbo po 5 in četrt odstot. Ker ima po pravih določen neomejen delokrog, bode lahko posojevala brez ozira na kraj. Odbor nove kmečke hranilnice in posojilnice je sestavljen sledeče: Načelnik: g. Ivan Bulovec, trgovec in posestnik v Radovljici; odborniki: g. Janez Novak, častni kanonik-dekan; g. Martin Droic, kapelan; g. Leopold Varl, posestnik v Radovljici; g. Florijan Janc, posestnik in hotelir v Radovljici; g. Adolf pl. Kappus, posestnik in župan v Kamni gorici; g. Matija Kalan, posestnik v Predtrgu; g. Ivan Resman, posestnik in župan v Mošnjah; g. Ivan Trunk, posestnik in župan v Begunjah.

— Čudno postopanje pri cestni gradnji. Iz Poljske se poroča: Začeli so vendar enkrat prelagati klanec na okrajni cesti med Dolami in Sv. Križem, okraj Litija. Le nekaj moramo posebno grajati. V nedeljo, praznik presv. Trojice, je neki Pešek meril to novo cesto in je ukazal, da so njegovi ljudje sekali z vejniki in sekirami, ko so verni ljudje šli na Dole k službi božji. To je veliko pohujšanje in ljudje v našem kraju niso kaj tacega vajeni in si tako protiversko početje za vselej prepovedo. Zato pozivljamo veseljavni deželni odbor, zlasti referenta v cestnih zadevah, da stori vse potrebne korake in podjetniku tako početje kratko in malo prepove.

— Ogenj na Trški gori pri Novem mestu. Ko so v četrtek, dne 23. t. m. na Trški gori pri Novem mestu streljali kamenje za zidanico v vinogradu gosp. Drelseja iz Ljubljane, je slučajno odletela netilna vrstica na v bližini stoječi vinski hram g. Seidla iz Novega mesta in poslopje zapalila. Učenci deželne šole na Grmu, ki so bili ravno zaposleni v deželnih vinogradih, so takoj pohiteli k požaru in rešili, kar se je rešiti dalo. G. Seidl je zavarovan za 800 K, a ima veliko več škode, ker mu je poleg gorenjega dela poslopja zgorelo tudi veliko posode in še dobro ohranjenega sadja.

— Vič-Glince. — Vedno lepše. Komaj se je razširila po občini novica: Tribuč je imenovan za kr. šolskega nadzornika, ni se še poleglo ogorčenje radi tega, že moramo poročati zopet nekaj podobnega. »Skrbni« okr. šolski svet je poslal vrlemu, v občini, pri učitelstvu in pri otrocih vsesplošno priljubljenemu g. nadučitelju Maru polo, v kateri mu namiguje — ne — zapoveduje, naj v najkrajšem času prosi za stalno vpokojitev. Mi sicer g. nadučitelju privoščimo pokoj, saj ga po svojem 46-letnem trudapolnem, pa vzornem delovanju v šoli, zasluži bolj, kot marsikdo drugi; ali silno značilno je to, da se zasluženega moža, ki itak sam misli prositi za vpokojitev in ima prošnjo za to že spisano, v to silo in priganja. Če že mora iti, naj kompetentna oblast gleda vsaj na to, da se mu podeli popolna pokojnina in da se mu pusti provizorično vodstvo šole do prihoda novega nadučitelja.

— Napadi na oskrbnišvo konjske graščine. Linhartov »Štajerc« v svoji poslednji številki napada ljuto oskrbnišvo konjske graščine, češ, da se pri odprodaji lesa v prvi vrsti ne ozira na

spodnještajerske nemske odjemalce. Nam se pač zdi, da sme vsak posestnik prodajati svoj les, kamor njemu drago in kdor ga njemu najbolje plača. Zvedeli smo, da je kranjska tvrdka Kobi-Srebotnjak kupila v posekanje več lesa pod neprimerno za graščino ugodnejšimi pogoji, kakor dosedanj odjemalec gospod Possek iz Pogleda. Tvrdka Kobi-Srebotnjak podira in spravlja namreč les na lastne stroške iz gozda, kar dosedanj odjemalec ni hotel storiti, dasiravno mu je bilo prosto, prevzeti pod istimi pogoji še nadaljno dobavo lesa. »Stajercevo« dopisun pa huj-ska zoper oskrbnništvo konjiške graščine tudi kmečko ljudstvo, ki ima mnogo udobnosti od knezovih posestev. Obilo kmetijskih dninarjev zasluži teden za tednom lepe denarje pri graščini. Knez posebno še podpira šolsko mladino in se pri tem ne ozira na narodnost. Kmetje so z oskrbništvom in sploh z delovanjem knezovih uslužben-cov povse zadovoljni in prav zato »Stajercevo« hujskanje ne bode imelo zaželenega uspeha.

+ V notici »Deželni glavar šuklje odloži svoj državnozborni mandat« je te dni »Narod« jako surovo napadel velespoštovanega župana Zurca. Nekateri so predlagali za kandidata župana Josipa Zurca, po domače Štemburja v Kandiji, vendar pa s to kandidaturo niso prodrli, ker se je naglašalo, da mora šuklje dobiti posebnega in dostojnega kandidata. Na to neumestno žaljenje moramo pripomniti, da so se vsi zaupniki izrekli za g. župana Zurca soglasno in da g. župan Zurec le radi preobitega domačega opravila in radi gostilne ni hotel nikakor sprejeti kandidature. Liberalno stranko menda leži, da v celi liberalni stranki ni tako dostojnega moža, kot je g. župan Zurec, ki ne uživa samo spoštovanje svoje ob-tine, ampak je čislán in spoštovan daleč op deželi in preko njenih mej!

+ Za »Slovensko Stražo« se je na-bralo do danes že 331.675 rabljenih pošt-nih znamk. Podrobni izkaz priob-čimo v prihodnji številki »Obrambne-ga Vestnika«, in sicer vse pošiljave od 6. maja t. l. nadalje. Za sedaj pa pridnim in poštvovalnim čebelicam: Iskrena hvala in še tako naprej! Pose-bej se pa še zahvaljujemo za izredni trud nabiranja veleč. g. Vilko Paulusu, župniku v pok. v Izlakah, in č. sestri M. Agneti Pečovnik v Sarajevu. Do-brodošle so znamke vsake starosti in države. Prosimo tudi, naj bi se nabi-ralo šokoladni papir ter pošiljalo če-mogoče le v večjih količinah na ozna-čeni naslov. Naslovi naj se vse pošiljat-ve na: Leopold Puhar, typograph, Ljubljana. Pridne čebelice na delo — slovenska lipa cvete — a panji so prazni!

— Izumi domačinov. Deželni po-slanec baron Codelli se še vedno mudi v Dubrovniku in Kotorju, kjer poizkuša svoj izboljšani patent za brez-žično brzojavljanje in svoj izboljšani leleoskop. — Vodja ljubljanske mestne elektrarne g. Fák in pa prireja nov aeroplan, ki bo imel, kakor se čuje, teko posebno prednost od dosedanjih. Kakor znano je gosp. Fák in ustanovil prve električne centrale na Kranjskem.

— Razkuževanje rok v slučajih, ko ima človek opraviti z okuženimi stvar-mi, oziroma predno podvzame kako zpiranje ali obvezovanje ran itd., je ilno važna stvar. Na Nemškem so se-daj vojaški zdravniki preiskavali in do-gnali, da je tudi najbolj natančno umivanje rok s sterilizirano vodo, mi-lom in ščetjo nezanesljivo in da je mnogo bolje, umiti si roke s kolikor mogoče absolutnim alkoholom, ki se ga z istim uspehom lahko nadomesti z na-vadnim denaturiranim špiritom.

— Ribarstvo zakupnega okraja 21 (Cerkije), obsegajočega Reko od izvira do Janezovega mlina v Gradu, Všico od izvira do Vašice in Pšato od izvira do Šmartna, se bode dne 8. avgusta 1910 od 9. ure dopoldne v sobi št. 6 c. kr. okrajnega glavarstva v Kranju potom javne dražbe v zakup oddalo za dobo od 1. septembra leta 1910 do 31. avgu-sta leta 1920.

— Med hudim nalivom je v četr-tek, 23. t. m., ob 9. uri zvečer strela udarila in vžgala dva velika kozolca pri Dolnjem Logu, župnije Sava, juž. žel. Oba kozolca, napolnjena z mrvo in deteljo, sta pogorela. Sreča za celo vas je bila, da je veter pihal od vasi proč.

— Dar. Veleč. gospod Nikolaj Sta-zinski, župnik na Črnučah, je daroval lelovadnemu odseku Orel na Ježici 5 K. Bog živi vrlega mladolinjuba!

— Jugoslovanskim železniškim uradnikom! »Liga slovanskih železniš-čarjev« ima 23., 24. in 25. julija t. l. — in ne, kakor smo poročali 16., 17. in 18. julija, ker so poljski tovariši zadržani vsled grunwaldske slavnosti — v zlati Pragi manifestacijsko zborovanje. Ob-čem slavi tudi »Spolek češkvch

úředníků železničních« svojo desetlet-nico. Obe slavnosti se vršita pod pro-tektoratom mestnega sveta praškega z dr. Grošem na čelu. »Spolek« nas vse gorko, presrečno vabi, da pohitimo tiste dni bratje med brate. Zainteresirati moramo vso Avstrijo, naš glas z »Ligi-nega shoda« bodi odločen poudarek naših zahtev, bodi matnifestacija naše moči, našega tisočerega in tisočerega števila! — Vse jugoslovanske železni-čarje naših misli in želj tovariški pro-simo, da pohite te slavnostne dni v zlato Prago. — Osrednji odbor »Društ-va jugoslovanskih železniških urad-nikov«.

— Vič-Glince. Prvi romarski dru-štveni izlet Nova Štifta - Ribnica. C. kr. ravnateljstvo državnih železnic nam je danes brzojavilo, da je dovoljen poseb-ni vlak, ki bo izletnike tukajšnjega kat. slov. izobraževalnega društva in nje-gove somišljenike popeljal v prijazno ribniško dolino. Težko smo čakali tega odgovora. Sedaj smo na jasnem. Torej se nam bo le uresničila vroča želja, videti slavnoznani kos slovenske zemlje. Vsopred izleta bo sledeči: 3. julija ob pol 6. zjutraj bo odhajal posebni vlak z izletniki z južnega kolodvora proti namenjenemu cilju. Okoli pol 8. se bo ustavil v Orteneku. Tu bomo po-skakali iz vagonov ter jih poslali praz-ne v Ribnico naznanit naš prihod. V Orteneku bodo slabotnejši izletniki sedli na pripravljene vozove, kar nas je pa krepkejših, bomo pa dobri dve uri korakali, najprvo skozi gost jelov gozd, dalje skozi vasi Zlebič-Slatnik-Sušje. Sliši se, da bodo izletnikom na čelu za novo zastavo brezoviškega Orla kora-kali v uniformah Orli z Viča, Brezovice in Dobrove. Ako se bo to uresničilo, bo cel izlet tem zanimivejši. Ob 11. uri se zberemo v prijazni romarski cerkvi pri Novi Štifti, kjer bo govor in sv. maša. Pri sv. maši bo pel viški društveni moški in cerkveni mešani zbor. Ob 2. uri popoldne bo govor in pete litanije Matere božje. Po sv. opraviilu se bomo podali v nižavo proti Ribnici, kjer si bomo ogledali znamenitosti ribniškega trga, zlasti se bomo prepričali, je li res, kakor trdijo Ribničanje, njih krasna cerkev tolika ali še večja nego naša. Ako bo čas dopuščal, bomo stopili v bližnjo Gorico vas gledat, kje zemlja Bistrice požira, v Hrovači bomo pa ob-iskali novo lepo družnico. Ob 7. uri 24 minut zvečer se bomo pa, stopivši v Ribnici v vagono, vrnili tja, od koder bomo prišli. Za izlet vlada tu splošno zanimanje. Baje bi se nam radi pridru-žili tudi Ljubljancje. Mi jih bomo seveda radi sprejeli. Saj izlet ne velja le za društvenike, ampak tudi za vse druge somišljenike izven župnije: za Ljubljancje, Brezovičane, Dobrovčan-e. Torej le vkup! Če nas bo več, lepše bo! Vožnja po železnici tja in nazaj bo stala za vsakega 3 K 50 vin. Plačati je treba takoj, ko se kdo oglasi za izlet. Kdor bo hotel v Orteneku na voz, bo plačal posebej. Kosilo v gostilni bodo dobili tisti, ki se bodo zanj že prej ogle-sili. Oglasi za izlet se sprejemajo v župnišču in v I. delavskem konsumu na Viču in v c. kr. tobačni tovarni pri tajniku društva g. delovodji Fr. Gor-jupu. Oglasi se bodo sprejemali do sre-de zvečer, to je 29. junija. Kdor tedaj želi obiskati znamenito božjo pot pri Novi Štifti in videti slavno ribniško dolino, ima sedaj najlepšo in najcenej-šo priliko.

— Važna odredba za poštarje in poštne slug. Trgovinski minister je na podlagi Najvišjega sklepa z dne 20. t. m. naredbenim potom na novo uredil službene razmere poštarjev in pri poštnih uradih I. in II. razreda vpislenih slug. Odredba ima v prvi vrsti namen, da poštarje z ozirom na aktivitetno plačo in državno preskrbo za njih ostale popolnoma zenači z državnimi uradniki XI., X. in IX. činovnega raz-reda. Nadpoštarji, ki stojte na čelu več-jih pošt-nih uradov, dobe plačo IX. či-novnega razreda z dotično aktivitetno doklado, dočim se za ostale poštarje uveljavljati načrt X. in XI. činovnega raz-reda državnih uradnikov. Po tej raz-predelbi bo znašala v bodoče začetna plača poštarjev 1600 kron in dotičnemu kraju pristojeca aktivitetna doklada. Najvišja dosegljiva plača za nad-poštarje znaša 3600 kron, kar odgo-varja začetni plači VIII. činovnega raz-reda državnih uradnikov, razven tega pa še doklado, ki je normirana za IX. činovni razred državnih uradnikov. Poleg tega obsega odredba posebna do-ločila o stranskih, potnih selitvenih pri-stojbinah ter o uniformiranju, o čemer istotako veljajo iste določbe, kakor za državne uradnike. Po prehodnih do-ločbah bodo že ob prvi uvrstitvi poštar-jev v nove plačilne razrede vsem iz-datno zvišani službeni prejemki. — V zvezi s to odredbo je obenem izšla tudi druga, tičoča se slug, ki so bili doslej v zasebnem službenem razmerju s po-

štarji I. in II. razreda. Odslej so tudi ti sprejeti v neposredno državno službe-no razmerje, kar bodo gotovo z vese-ljem pozdravili, saj je bila to njih dol-goletna želja in zahteva. Odredba raz-ločuje med dvema kategorijama: 1. po-polno zaposlenimi podeželnimi poštni-mi slugami, ki bodo dobivali mesečno plačo in 2. podeželnimi pismo-noši, ki niso popolno zaposleni in se jih bo po-godbno nastavilo s primerno razrede-nimi pavšalijami. S tem bo nad 7000 pošt-nih uslužbencev sprejetih v nepo-sredno državno službo.

— Strela je udarila v četrtek zve-čer v hišo Leopolda Bučarja, usnjarja v Kostanjevici. Užgala je sicer hišo, pa so ogenj hitro pogasili. Razbilo je uro, visečo na steni, gospodarju je nekoliko pokvarilo posluh.

— Orožne vaje. Pomanjkanje po-ljedelskih delavcev je od leta do leta večje. Okrajna glavarstva dobivajo vse polno prošnje za oprostitev od orožnih vaj, ker se vrše na nerazumljiv način orožne vaje ravno v času, ko so možje potrebni pri košnji, žetvi in trgatvi. Dandanes se odtegne staremu očetu, stari materi ali bolni ženi itd. ravno z orožnimi vajami ob največjem delu oporo domačega gospodarstva. Kje pa naj se jemljejo za časa žetve ljudje, ko je že v navadnih časih veliko pomanj-kanje poslov? Dogodilo se je že, da se je seno in žetev na polju pokvarila, ker ni bilo zadosti ljudi za delo. Medtem pa morajo vsi zdravi moški brusiti 28 dni črevlje po kakem mestnem tlaku, ko se ga doma ne more pogrešati. Ne zahtevamo, kakor francoski kmetje, katerim je dal vojni minister vojake za žetev. Zahtevamo pa nujno, da se vrše orožne vaje v času, ko ni na polju nuj-nega dela. V prejšnjih letih so bile orožne vaje spomlad, kar je bilo še dosti prav, ker se v kmetijstvu pogre-ša lažje aprila ali maja kako moč. Od junija pa do septembra pa nujno po-trebuje kmet vsak par rok, če ne je njegova gospodarska eksistenca uni-čena. Te vrstice gotovim ljudem v po-mislek.

— Knjižnica za ljudsko izobrazbo in zdravstvo bo izdajalo akademično društvo za zatiranje analfabetizma v Zagrebu.

— Cesar je pomilostil petnajst bo-senskih vojakov, ki so o priliki ane-ksije odrekli pokorščino in pobegnili. Ko so se vrnili v domovino, so jih pri-jeli in obsodili na 10 do 15 let ječe.

— Kranjsko izobraževalno društvo priredi jutri v nedeljo dne 26. junija popoldne na svojem izletu v Vintgar v Gorjah igro »Krivoprisežnik«. To je le-pa in podučna narodna igra. Naj bo dvorana ta dan res polna poslušalcev!

— Razstava za higijeno v Dražda-nih 1911. Trgovski in obrtniški zborni-ci v Ljubljani se je naznanilo, da se bo v času od maja do oktobra 1911 v Draždanih vršila mednarodna razsta-va za higijeno. Podrobnosti so razvid-ne iz tiskovin, ki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

— Kaj pravi gospa Hammerlitz? Iz Logatca se nam piše: Slavno ured-ništvo »Slovenca«! V Vašem listu z dne 23. t. m. se omenja o razmerah med menoj in soprogo France Hladnika, g. Milko Hladnik, a to ne istinito. Resnica je pač, da sem bila jaz zoper vsako že-nitev France Hladnika sploh, dokler si on ne zagotovi svojega obstanka, ni-kakor pa ne osobito zoper ženitev z g. Milko Tollazijevo, zoper katero tudi danes nimam kake nevolje. Ker jaz prej in tudi ne slej z g. Milko Tollazi Hladnik nisem prišla v dotiko, je sploh izključeno, da bi si zamogle med seboj kako nevoljo kazati. Moje svarilo pred sklepom zakona je bilo prezrto, vendar pa jaz z g. Milko nisem nikdar imela kakršnih si bodi pomenkov ter se ni-sva nikdar sestali. Ker običajno ne ob-čujem v Logatcu z nikomur drugače kot le z znancom, je ostalo to občevanje do danes tudi z g. Milko Tollazi-Hlad-nik v tej meri; srečavali in pozdrav-ljali sva se namreč kot znanke in nič drugače. Toliko v popravilo. — Z od-ličnim spoštovanjem Marija Hammer-litz.

— Nagle smrti je umrl na Bizelj-skem Jožef Strgar, posestnik in muzikant v Novi vasi.

— Zbala se je strela ter se — ubila. Ubila se je v Slapah pri D. M. v Polju neka ženska, ki se je zbala strele in je v strahu zbežala po stopnjicah. Žen-ska je na stopnjicah padla in si tako pretresla možgane, da je ponoči umrla.

— Visoki gostje v Kostanjevici. Dne 23. junija se je mudil v Kostanje-vici predsednik graškega nadsodišča, eksccelencia Pitreich, zaradi zidave no-vega sodnijskega poslopja. Dne 24. t. m. pa si je ogledal kostanjeviško mesto gosp. dežel. predsednik baron Schwarz.

— Razstava balkanskih držav. V Carigradu se bo tekoče leto priredila razstava balkanskih držav. Razstava v Carigradu bo pravzaprav razstava bližnjega orienta, a posebna pozornost bo posvečena balkanskim državicam. Srbija bo imela velik poseben oddelek v carigradski razstavi.

— Boj za kruh v Gorici. Cena moki je padla, peki pa kruhu niso hoteli znižati cen. Vršilo se je v Gorici vsled tega proti pekom več shodov. Na shodu pri Marziniju so se socialisti in libe-ralci krvavo streljali drug na drugega. Mestni municipij pa je posre-doval, da so začeli tržaški peki pošiljati kruh v Gorico. Včeraj so na izvoznem in sv. Antona trgu prodali 20 kvintalov tržaškega kruha. Sedaj se bodo goriški peki morali udati. — Na trgu se pro-daja kruh: I. vrsta 40 vin.; II. vrsta 36 vinarjev kilogram.

— Šest tednov zapora je dobil v Pulju mizar Ivan Sirotič, ki je v pulj-ski bolnišnici v veliko pohujšanje bol-nikov vrgel v križ na steni kos kruha.

— Slovenski denarni zavodi in zasebniki, ki imajo zvezo s »K. k. priv. Bank & Wechselstuben-Actien-Gesell-schaft »Mercur« na Dunaju, se s tem opozarjajo, da naj odslej temu zavodu dopisujejo izključno slovenski, ker ima »Mercur« slovenščine popolnoma zmož-nega uradnika Ljubljancana in ker se s tem lahko še kakemu Slovincu po-maga do kruha.

— Nevihta v Litiji ubila človeka. Sinoči dne 23. junija okrog sedme ure je bila tu velika nevihta; strela je uda-rila na Grbinu v Kmečovo hišo, vžgala ni, pač pa ubila gospodarjevega brata Ivana Tomažiča ravno pri večerji, ko je prišel od dela s topilnice. Omamila je tudi gospodinjo. Mladi gospodar je vsega obžalovanja vreden tembolj, ker je v teku pol leta zgubil očeta, mater in brata. — Na Spodnjem Logu je stre-la v tem času požgala par kozolcev.

— Socialnodemokratični shod v Li-tiji. Dne 23. junija, v četrtek zvečer je bil napovedan v gostilni »Na pošti« so-cialnodemokratični shod. Nekateri, ki bi radi naredili razpor med tukajšnjim delavstvom, so za ta shod naskrivaj raztrosili v topilnici in predilnici na stotine vabil. Vabila so bila tako tiska-na, da bi se delavstvo premotilo, da shod sklicuje J. S. Z. Socialnomo-kraška godla je pa v Litiji slaboznana, zato se delavstvo ni vsedlo na ta lim. Na shod je došlo z našimi somišljeniki vred 13 oseb (trinajst), nesrečna števil-ka pač. Poročal je neki Tokan iz Ljub-ljane. Hotel je ustanoviti plačivnico, vodstvo plačivnice so ponujali navzo-čemu našemu somišljeniku, kar je hvaležno odklonil. — Pred par dnevi je imel tudi »na pošti« že Čobal shod, poslušat ga je prišlo 6 (šest) oseb. Čobal dobro ve, kako slabo je zapisan pri li-tijskem delavstvu, zato je naglal te-ga Tokana doli, češ, bo imel več sreče. Vse zastoni! Litija ni Zagorje in ne bo nikdar! Predilniška dekleta so rekla, da če bo Čobal kaj dosti sitnaril po Li-tiji, ga bodo nagnale z mokro cunjjo nazaj v Zagorje. Tistim delavcem pa, ki jim diši socialdemokracija, povemo na uho tole: Takih petelinov, kakor ste vi, je bilo že več v naših tovarnah, šli so, nobenega spomina ni za njimi, z va-mi bo ista!

— Ustrelli se je v Celovcu 20. t. m. ob 6 uri zjutraj s puško korporal pri 17. pešpolku J. Detela, rojen v Gradcu. Pu-ško je nastavil na spodnjo čeljust in sprožil. Krogla je prodrla celo glavo in strop. Prejšnjo noč je bil še pri — Südmarkfeier na Križni gori. Zapustil je baje pismo, v katerem se pritožuje čez svojega stotnika. Vojaška oblast bo seveda po stari navadi vse utajila!

— Zdravnikom, ki potujejo v Sofi-jo, dovolila je uprava srbskih železnic na prošnjo predsednika slovenskega narodnega odbora redukcijo voznih cen na sedemdeset odstotkov. Kot le-gitimacija služi članska izkaznica.

— Skočil z vlaka. Anton Pertona, zi-dar, star 40 let, se je včeraj peljal v Trst z vlakom istrske železnice, ki pri-haja v Trst kmalu popoldne. Blizu miljske postaje je Pertona skočil z vla-ka. Ustavili so hitro vlak in položili v kupe težko ranjenega Pertona. Na ko-lodvoru ga je vsprejela zdravniška op-staja, ki ga je dala prepeljati v bolniš-nico. Pertona si je razbil lobanjo. Nje-govo stanje je opasno.

— Novomeško novo gimnazijsko poslopje. G. prošt je 22. t. m. dobil iz učnega ministrstva poročilo, da so za-dnevni akti bili že dne 21. t. m. poslani v Ljubljano.

— Petrolej. Avstrijska vlada stoji pred bojem z Amerikanci. Varovati namreč hoče domačo produkcijo petro-leja pred brezobzirnimi Amerikanci, katerim hoče odvzeti razne olajšave glede na transport petroleja. S tem ho-če uničiti ameriško konkurenco. Toda

Amerikanci bodo odgovorili zopet po svoje ter se bo tako razvil precej zanimiv gospodarski boj. Gotovo pa je, da bodo konsolidirali zopet veliki reveži.

Proces se vrši te dni v Rimu zoper nekega propadlega laškega duhovnika don Adorni, ki je umoril duhovnika don Costantinija in ga oropal. Krivec je zločin že zdavnaj priznal, tudi posameznosti izpoveduje odkrito. Žalostni proces se kmalu konča.

Redek prirodni pojav. Na Ogrskem je bilo te dni opazovati redki prirodni pojav. V mestu Selište se je pričela nakrat površina zemlje dvigati ter padati. Razdejanji so vsi vinogradi in vrtovi. Takozvano polje »Gagovec« v Selištu se je celo noč nepretrgoma dvigalo in padalo. Njegova zapadna stran se je ulegla za 30 metrov, a vse je prepreženo z globokimi razpokami. Na nekoliko mestih je vzdignjena zemlja preprečila tok reke, tako da se je pričela voda nabirati v ogromni množini. Bregovi reke so se vzdignili za 10 metrov. Novi vodovod, zgrajen šele pred dvema mesecema, je porušen; škoda znaša samo pri vodovodu nad 20.000 kron.

IZPRED SODIŠČA.

HOFRICHTER

je obsojen na 20 let težke ječe, nevrtačiški preiskovalni zapor, izključitev iz armade in nezmožnost doseči še kdaj vojaški častni čin ali pa državno službo. Olajševalni razlogi so: dosedanje zelo dobro službovanje in dušna manjvrednost. Cesar obsodbo danes podpisuje. Obsodba je šla skozi vse instance in ni zoper njo nobenega priziva. Tak je konec te tragedije.

Oechs — sodnijsko izkazani denuncijant. Včeraj se je vršila pred vsakim senatom razprava v tožbi znanega celjskega Oechea proti mestnemu blagajniku Langu. Oechs je Langa tožil zaradi očitanja denuncijantstva. Pri včerajšnji obravnavi je Lang doprinesel obsežen dokaz resnice in je bil oproščen. Oechs pa sodnijsko stigmatiziran kot denuncijant. Zvezda Oecheve slave zahaja. Nemci bi se ga radi otresli.

100 podružnic „Slov. Straže“!

Danes so prijavile ustanovitev naslednje podružnice:

- 93. Lipoglav pri Šmarji.
- 94. Kozje.
- 95. Črni vrh nad Idrijo.
- 96. Konjice.
- 97. Moravče.
- 98. Velenje.
- 99. Sempeterska okolica.
- 100. Šiška.
- 101. Preska pri Medvodah.

Naj bi prihodnji teden to število že znatno narastlo!

Ljubljanske novice.

Ij Gospodične pevke in gospode pevce, ki bi hoteli sodelovati pri ustanovitvi podružnic »Slovenske Straže« v Ljubljani dne 10. julija, lepo prosimo, da se blagohotno točno udeležujejo pevskih skupin, ki se vrše za gdnice pevke vsak ponedeljek in vsak četrtek ob pol 8. uri zvečer, za gospode pevce pa vsako sredo in vsak petek ob pol 9. uri zvečer v prostorih slovenskega glasbenega društva »Ljubljana«.

Ij Na prvo vrtno veselico, ki jo priredi kat. slov. izobraževalno društvo Zg. Šiška in Koseze jutri ob 3. uri popoldan v Zg. Šiški pri Zajcu s sodelovanjem slavnega zbora Blaž Potočnikove čitalnice iz Št. Vida nad Ljubljano, se vsi prav vpljudno vabijo, da jo v obilnem številu posetijo. Za obisk je naznanjenih že več bratskih društev. Toraj jutri vsi somišljeniki v Zgornjo Šiško!

Ij Napredek na zadrudnem polju. Prvo ljubljansko delavsko konsumno društvo lepo napreduje. Zdaj ima že poleg svoje glavne stare trgovine v nekdanji Ovičarjevi hiši na Kongresnem trgu tudi podružnico v lastnem zadrudnem domu na Glincah, za tiste svoje člane, ki bivajo na Glincah, Viču in v Rožni dolini. Na Viču je proslavilo društvo praznik svojega zaščitnika Sv. Antona Padovanskega s sveto mašo in s cerkvenim govorom. Slavlja se je udeležilo do 500 članov. Ker ima društvo tudi v Vodmatu veliko svojih članov, je sklenilo, da otvori tudi v Vodmatu svojo podružnico prodajalno. V ta namen je kupilo društvo na Zaloški cesti od gospe Klinarjeve hišo z lepim vrtom

za 36.000 kron. Ob tej priliki je društvo sklenilo, da daruje »Slovenski Straži« 200 kron, kar je vsekakor vredno, da se posnema. Društvo ima letos že nad 80 novih članov.

Ij Mizarska stavka baje izbruhne v Ljubljani prihodnji teden. Vprizore jo socialni demokrati zato, da pridobe več dela svoji »Produktivni zadrugi«.

Ij Za deželni stavbeni urad se namjame drugo nadstropje Pongračeve hiše na Turjaškem trgu. — Za praktika pri deželnem odboru sta imenovana Josip Pirc in Andrej Golob.

Ij Pomagalo je! Komaj je »Slovenec« parkrat podrezal radi siloma odstranjenega vrtiča pred Prešernovo kavarno, že je večina na magistratu briskirala gospoda župana. Včeraj zvečer je bilo na magistratu dovoljeno, da se vrtič sme zopet postaviti in zvečer je kavarnar že hitel postavljati prijazni vrtič. Da ne bode treba drugih takih blamaž, naj prihodnjič gospodje na magistratu, predno kaj ukrepejo, pridejo pravočasno po »Slovenec« svet. Čujemo, da je tudi Rohrmannovi gostilni pri »Golobčku« dovoljeno, da sme na Sv. Petra nasipu postaviti nekaj miz in stolov. Kar je dovoljeno g. Rohrmannu, mora biti tudi drugim — vsem davkoplačevalcem se mora meriti z enako mero. Mize in stoli bodo pred Rohrmannovo hišo na Sv. Petra nasipu gotovo bolj na mestu, kot pa kupi onesnaženega peska in umazani vozovi, ki se sedaj z razno nesnago ondi šopirijo. Včeraj so ondi, v sredini Ljubljane, celo seno sušili. Te čednosti naj bi nekoliko si ogledalo strogo županovo oko!

Ij Opozarjamo na današnje naznanilo ravnateljstva c. kr. II. drž. gimnazije glede vsprejemnih izpitov, ki se vrše na tem zavodu 4. julija. Vpisavali se bodo učenci za prvi razred v nedeljo dne 3. julija od 8. do 12 ure popoldne.

Ij Prememba posesti. Hišo g. Franceta Tomšiča na Valvazorjevem trgu je kupil g. Hren. Janežovo hišo nasproti Bambergu v Kolodvorski ulici, kjer ima svojo perilnico g. Šarc, je kupil mizarski mojster g. Rojina.

Ij Musica sacra v stolnici. Jutri, šesto nedeljo po Binkošti (god sv. mučenec Janeza in Pavla) se bo pri veliki maši ob desetih izvajalo sledeče: Missa in hon. s. Josephi, zl. Schildknecht, Gradual »Ecce quam bonum«, zl. Premrl, ofertorij »Gloriabuntur« koračno.

Ij Nagla sodba. Včeraj popoldne je prišel delavec Anton Belec z vpreženim vozom k skladišču na južnem kolodvoru po cement. Dospelši do skladišča, je pričel brez vsakega povoda zmerjati tam zaposlena železniška delavca Franceta Keržiča in Ivana Florjančiča z »barabami«. Toda to mu še ni bilo dovolj. Med zmerjanjem ju je naposled začel obmetavati s kamenjem in ker bombardementa le ni bilo konca, sta se zapodila napadenca v Belca in kar na licu mesta z njim obračunala. Eden mu je dal čutiti svoj pest, drugi pa je zgrabil za bičevnik in ga z njim tako nakresal, da so morali poklicati rešilni voz in Belca prepeljati v deželno bolnišnico. Belec je bil zelo okajen in kar je iskal, je sicer zaslužen dobi, vendar bode pa zadnja sodba izreklo sodišče.

Ij »Ein strammer Deutscher« je bil včeraj, kakor poročajo listi, v Gradcu za doktorja prava promoviran, in sicer g. von Kűswetter, koncipient na finančni prokuraturi v Ljubljani. Kűswetter je »Korpsbursche des Korps Vandalia«. Na ljubljanski prokuraturi je sploh zbiralističev tevtonov, vandalov, alemannov in hunov.

Ij Umrl je ponočni čuvaj na železnici Fran Janežič.

Ij Narodna delavska organizacija v Ljubljani namerava izdajati dvavi-narski tednik »Tabor«.

Ij Strelj na gradu. Povodom patrocinija v Trnovski mestni župni cerkvi se bode jutri med glavno dopoldansko službo božjo streljalo na Gradu.

Ij Malo nadomestilo za kresen večer. Kakor je bil kresen večer neprije-

ten in so svigali po nebu bliski, tako je bil včerajšnji prijazen. Čisto nebo in prijetno ozračje je privabilo na sprehode cele množice mestnega občns va. Mesto bliskov so marsikje frčale v zrak rakete, otroci pa so lovili svele kresnice in mesto debelih kapelj se je blesketalo nebroj bengaličnih zvezdic in drugo. Po nekaterih hribih so plamteli tudi veliki kresovi, a toliko jih ni bilo, kakor jih je običajno na kresne večere. Smo imeli pač le delno nadomestilo za prevčerašnji večer.

Ij Redni občni zbor »Glasbene Matice« bo v smislu § 7. društvenih pravil in po sklepu odborovom v sredo dne 13. julija ob osmih zvečer v pevski dvorani, Vegova ulica št. 5. II. nadstropje, z nastopnim dnevnim redom: 1. Nagovor predsednikov. 2. Poročilo tajnikov. 3. Poročilo blagajnikovo in revizorjev. 4. Volitev predsednika in 13 odborov. 5. Slučajnosti. Društveni računi bodo ležali 3 dni pred občnim zborom v pisarni na vpogled. — Odbor »Glasbene Matice«.

Ij Pogrešan dijak. Maks Hlebec, dijak III. razreda na drugi državni gimnaziji, rojen 1. februarja 1892. v Sevnici na Štajerskem, je napravil v šoli pregrešek, zaradi katerega je bil izključen. Ko je sinoči ves potrt odšel iz stanovanja in se ni pravočasno vrnil, je šla gospodinja pogledat v sobo ter našla na mizi dve pismi; eno naslovljeno nanjo, drugo pa na stariše. V pis-mih se poslavlja in pravi, da ga izključenje tako boli, da si bode končal življenje. Do pregreška pravi, da ga je tirala lakota. Njegova gospodinja je to takoj naznanila policiji, ki pa nesrečnega mladeniča dosedaj še ni izsledila — niti živega niti mrtvega. Kdor bi o pogrešanem vedel kake podatke, naj jih nemudoma naznani policiji.

Ij Najdena je bila zlata ovratna verižica. Kdor jo pogreša, naj se zglesi pri Frančiški Sever v tobačni tovarni.

Na vseh slovenskih gorah in hribih, na vseh točkah, ki so vidne daleč na okolu, naj se zasvetijo 4. julija ob 9. uri zvečer naši kresovi!

Pripravljajte se povsod za manifestacije 10. julija. Že sedaj nabirajte člane za svojo podružnico »Slovenske Straže«!

Telefonska in brzojavna poročila.

PRESTOLNI GOVOR NA OGRSKEM.

Budimpešta, 25. junija. V kraljevem dvoru je bil danes slovesno otvoren ogrski državni zbor s prestolnim govorom. Navzoče so bile vse stranke razun Justhovcev.

KRIZA V SOCIALNI DEMOKRACIJI.

Praga, 25. junija. Glasilo čeških socialnih demokratov, »Pravo Lidu« piše spričo dejstva, da so nemški socialni demokratje v parlamentu glasovali proti podpori za češko zasebno šolstvo na Dunaju, češki socialisti pa za sledeče: »Včerajšnji dan bo ostal znamenit v zgodovini socializma v Avstriji. Po silnem sporu, ki je izbruhnil v naših vrstah, se ni mogel doseči sporazum in tako smo glasovali drug zoper drugega spričo vsega avstrijskega proletarijata, spričo socializma celega sveta! Češki socialisti niso mogli drugače in bode svoje postopanje lahko opravičili pred češkimi delavci. Včerajšnje glasovanje ne pomeni nič menj, kakor da se nahaja socializem med vsemi narodnostmi v Avstriji v resni in težki krizi. Mi smo si te resnosti svesti in o nas opominja: Sklenite vrste in naprej brez ozira!«

BIVŠI POLJSKI DRŽAVNI POSLANEC UMRL.

Krakov, 25. junija. Tu je umrl bivši poljski državni poslanec vitez Topovski.

TO SO PAMETNI PROTESTANTI!

Haag, 25. junija. V holandski zbornici je van Doorn interpeliral ministra zunanjih zadev, ali bo protestiral zoper papeževo encikliko. Minister zunanjih zadev je odgovoril, da je enciklika notranja zadeva katoliške cerkve. Protestantski poslanci so se te izjavi pridružili.

SRBSKI KRALJ POJDE V CETINJE.

Belgrad, 26. junija. Srbski kralj pojde na željo ruskega cara osebno na Cetinje čestitat črnogorskemu knezu.

TEŽKA POŠKODBA.

Trst, 25. junija. Porotniki so obso-dili težaka Franca Bresiča, pristojnega v Planino, na tri leta težke ječe, ker je v prepiru z nožem ranil nekega Ernsta Rautnika v hrbet tako, da je slednji za vselej pohabljen.

ZRAKOPLOVNE VOŽNJE S POTNIKI.

Düsseldorf, 25. junija. Včeraj ob tričetrt na 12. uro se je vrnil zrakoplov »Z. VII.« iz svoje prve vožnje s potniki. Zrakoplov je priplul v Dortmund v pol ure z brzino 90 km na uro, ker je bil ugoden veter. Nazaj grede v Düsseldorf pa je plul skoro dve uri, zaradi nasprotnega vetra. Motorji, krmilo in vijaki so delovali brez pogrška. Izkrcajanje se je izvršilo v Düsseldorfu popolnoma gladko, brez vsake nezgode. Vožnje se je udeležilo 36 oseb, med njimi 10 dam. Kakor zatrjujejo udeležniki, je bila vožnja krasna.

NADZOROVANJE FRANCOSKIH LIKVIDATORJEV.

Pariz, 25. junija. Justično ministrstvo je naročilo državnemu pravdnistvu, naj pregleda za 60.000 zaplenjenih cerkvenih poslopij sklenjene zavarovalne pogodbe proti požaru, če se niso tudi tu dogodile kake sleparije.

SRBIJA UVEDLA STAROSTNO ZAVAROVANJE.

Belgrad, 25. junija. Skupščina je sprejela enoglasno v drugem čitanju predlogo obrtnega zakona. S tem zakonom je bila ustvarjena vrsta modernih, delo urejajočih institucij. Tudi za (Dalje na 9. strani.)

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306,2 m, sred. zračni tlak 736,0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padevina v 24 urah v mm
24	9. zveč.	731,4	15,5	sl. zah.	jasno	
25	7. zjut.	729,6	13,3	sl. svzh.	oblačno	0,0
	2. pop.	728,5	23,2	sr. zah.	del. obl.	

Srednja včerašnja temp. 14,9°, norm. 18,7°.

1844

Zahvala

1—1

Ob prerani izgubi nepozabne predrage sestre gospodične

Anice Jerše

poštne upraviteljice.

nama je došlo od blizu in daleč toliko tolažilnih izrazov sožalja, da moreva le tem potomu izreči za nje svojo najtoplejšo zahvalo.

Posebe se pa še čutiva dolžna zahvaliti iskreno preč. gospodom svetniku Oblaku, župniku Mraku ter kaplanu Zabretu za vodstvo pogreba, slavni Marijini družbi blejski za udeležbo pri pogrebu z zastavo ter krasno petje, vsem številnim darovalcem krasnih vencev, vsem ostalim množestvilnim udeležniki pogreba in sploh vsem, ki so se spominjali nepozabne rajnice v svojih molitvah ali jej kakorkoli izkazali zadnjo čast. Dobrotni Bog povrni vsem stotero!

Ljubljana, 25. junija 1910.

Dr. Josip in Valentin Jerše.

Zagrebska tovarna tvrdke Henrik Francka sinovi,

v vsakem oziru novodobno urejena,

izdeluje svoje proizvode izključno te iz najboljših sirovin.

V Vaš prid bode, bode te pri nakupovanju dajali prednost temu izvrstnemu proizvodu pravemu : Franckovem : kavnem pridatku z minčkom, iz zagrebske tovarne.

el zaga V. Y 1169, 13-9 II. V.

Rogaška Slatina

naj-ogatejša na magneziji.

Glauberjeva solna voda: Tempel-, Styria-, Donati-voda.

941

Sveleovno znana zdravilnica s pitno vodo pri: kroničnem želodčnem in črevesnem kataru, žolčnem kamnu, boleznim na ledvicah, diabetes, protinu, debelosti, zaprtju. Vsa zdraviljenja z mrzlo vodo, kopeli z elektriko in navadne kopeli, zdravljenje s paro in vročim zrakom, zdravilna telovadba, inhalatorij, solne kopeli, polna kopel, kopeli z ogljenčeno kislino za srčne bolezni in nevrasenijo. Specijal. za želodčne, sladkorne in protinske bolezni, spec. hrana in zdravljenje z mlekom.

Gorski vrelec, električna razsvetljava, lifti, kanalizacija. Bogato opremljeni hoteli, stanovanja. Železnična postaja.

7—1

starostno oskrb delavstva se v tem zakonu ozira v toliko, da je določen državni prinos za starostno oskrb in je bil za podpiranje za delo nesposobnih trgovskih nameščencev ustanovljen poseben, od države subvencioniran penzijski fond.

CELA DRUŽINA UMORJENA.

Vratislava, 25. junija. V Wozniensku na Ruskem Poljskem so našli umorjeno celo družino. Ko je stopil sosed v hišo trgovca Bakala, je videl grozen prizor. Bakal, njegova žena in pet otrok je ležalo z razbitimi glavami v veliki mlaki krvi na tleh sobe. Morilci so trupla na grozovit način razmesarili. Vsa sobna oprava, stene in drugo je bilo s krvjo poškopljeno, obleka umorjencev pa popolnoma premočena od krvi. Za morilce ni nobenega sledu.

Od narave stvorjena, tako v sestavi kakor tudi moči istolična Franc Jožef-ova grenčica se že desetletja predpisuje od najslovitejših zdravnikov osobito pri zdravljenju akutnega kakor kroničnega zaprtja. Naravna Franc Jožef-ova grenčica že v malih količinah zavžita, vpliva zanesljivo brez težkoč in ne povzroča niti draženja črevesne sluznice niti splošne depresije, torej popolnoma v nasprotju z drugimi odvajalnimi sredstvi, ki se tako kričeče ponujajo in izgledajo na zunanje jako lično. — Vzorni „naravni“ učinek Franc Jožef-ove grenčice je posledica, da se lahko uporablja tudi pri oslabilih prebavnih organih, v katerem slučaju bi druga sredstva bila prepovedana. — Preizkušeno od najpomembnejših klinikov kot n. pr. Gerhard, Kussmaul, Leube in mnogih drugih zastopnikov zdravniške vede.

17

* Missali v najnovejših izdajah so na razpolago v »Katoliški Bukvarni« in se odlikujejo po posebno razločnem tisku, finem papirju in priročni obliki. Več je povedano v inseratu »Katoliške Bukvarne«.

Opozorjamo na oglas Alfonz Breznik, ki ima največjo zalogo klavirjev in harmonijev in ki je edina slovenska trdka te stroke v Ljubljani, Gradišče št. 11.

Nadležni komarji. Najlepši izleti na deželo bodo letos vsled velike množice komarjev zelo neprijetni. Zatorej si naj vsi tisti, ki mislijo prirediti letos izlete, preskrbe »Gelsitol« iz drogerije v Gradcu, Sackstrasse 3. Več v oglasu.

1910 AVTOMOBILI 1910

močni, trpežni, enostavni, krasne konstrukcije

1681 Lahka vozila. Hitri športni vozovi. Močni obratni vozovi. Omnibus za prevažanje oseb. Motorni tovorni vozovi vsake vrste.

Največje jamstvo za vzorno kakovost in zanesljivost za znamko

LAURIN & KLEMENT

Tovarna: MLADA BOLESLAV. Zastopstvo: Nikodem & Wetzka Gradec, Kaiserfelder gasse 15.

Krondorfer se kot naravna namizna voda prve vrste in kot zdravilna voda zoper težkoče organskega dihanja in zoper bolesi žolodca in mehurja najbolje priporoča.

Zahvala.

Podpisana se najtopleje zahvaljujem v prvi vrsti gospodu Jos. Turkju ter gospodu in gospej Pauer, potem pa tudi vsem drugim, ki so mi po svojih močeh pomagali pri gašenju ognja ter me s tem obvarovali večje škode.

Ljubljana, 25. junija 1910.

Marija Rogelj.
Sv. Petra cesta 57.

Zahvala.

Borovniška hranilnica in posojilnica nam je v svoji seji z dne 2. junija t. l. nakazala znesek 80 K kot v podporo za nabavo gasilnega orodja, za kar se ji tem potom najirčnejše zahvaljujemo.

Za Prostovoljno gasilno društvo v Borovnici
dne 19. junija 1910. 1839

Ivan Svigolj. Anton Drašler,
č. tajnik in blegajnik, načelnik,

Slavn. občinstvu se vljudno naznanja, da je

kavarniški vrt zopet odprt

Za mnogobrojni obisk se vljudno priporoča

K. Polajnar, lastnik „Kavarne Prešeren“.

Prodajalka

izučena v špecerijski stroki z večletno prakso, želi v službo stopiti v mesto ali na deželo event. tudi kot samostojna voditeljica. Naslov poove uprava lista. 1845

Hotel pri belem volu v Celju išče gostilničarja.

Nastopiti je brž ko mogoče.

Malo stanovanje

za dve mirni, stalni starejši ženski z 1 sobo in kuhinjo se išče za takoj ali pa november. -- Naslov se prosi na upravnistvo »Slovenca« do konca meseca pod: „mirna stranka“. 1807 2-1

Na prodaj je v Slapah pri D. M. Polju

Hiša hlev, pod, svinjaki, drvarnica, vse v dobrem stanju. 1 oral 1280 sežnjev njiv, 4 orale 800 sežnjev zaraščenega gozda. Natančneje se izve pri Ig. Mrcina v Zg. Kašlju, p. D. M. v Polju. 1759 (3-1)

Razglas.

Štev. 366.

1818 (1-1)

Na c. kr. cesarja Franca Jožefa gimnaziji v Kranju se bodo vršile vzprejemne skušnje za prvi razred

dne 30. junija od pol 9. ure naprej.

Učenci, ki žele biti vzprejeti v prvi razred, naj se javijo v spremstvu svojih staršev ali njih odgovornih namestnikov dne 29. junija od 9.—12. ure dopoldne pri gimnazijskem ravnateljstvu ter s seboj prinesejo kršni list in obiskovalno spričevalo, v katerem mora biti izrecno povedano, da je bilo izdano za vzprejem v srednjo šolo, in v katerem morajo biti redi iz veroznanstva, učnega jezika (slovenščine in nemščine) in računstva.

Vnanji učenci se lahko oglašijo tudi pismeno, ako pošljejo gori omenjeni listini pravočasno po pošti.

Ravnateljstvo c. kr. cesarja Franca Jožefa gimnazije.

Kranj, dne 22. junija 1910.

Od visoke deželne vlade za Kranjsko potrjeni učni zavod Josipa Christof v Ljubljani, Sodna ul. 2.

naznanja, da se vrši upisovanje na tem zavodu v času od 1. do 15. julija t. l. vsak dan od 12. do 3. ure popoldne v hiši gosp. župana, Sodna ulica št. 2. Upisovalo se boče tudi celi september vsak dan od 12. do 3. ure popoldne ravno tam.

Na zavodu, ustanovljenem leta 1906, poučuje 5 izprašanih srednješolskih profesorjev oziroma strokovnih učiteljev sledeče predmete: trgovsko, obrtno in gospodarsko računstvo, knjigovodstvo, korespondenco, slovensko in nemško stenografijo, pisarniško in bančno manipulacijo, strojepisje, slovenščino, nemščino, laščino, na željo tudi hrvaški jezik in kaligrafijo.

Zavod izobrazuje gojence v prvi vrsti v uradnike za trgovske kontorje, za hranilnice, banke, odvetniške in notarske pisarne itd. ter preskrbuje istim tudi službe. — Zdravstveno stanje gojenk nadzoruje stalni zdravnik brezplačno.

Upisnina znaša 2 K, mesečni učni honorar 16 K za vse predmete.

Zavod sprejme 2 revni gojenki brezplačno in je dotične prošnje podati pri vodstvu, Sodna ulica št. 2, najpozneje do 15. julija t. l. Tem prošnjam pridjati je znamko za odgovor.

1823 (1-1)

Naznanilo

Na c. kr. II. državni gimnaziji ob Poljanski cesti (Strossmayerjeva ulica 1) se bodo sprejemali učenci, ki hočejo v bodočem šolskem letu 1910./11. stopiti v prvi razred

v nedeljo dne 3. julija od 8.—12. ure dopoldne

Spremljani od roditeljev ali njih namestnikov, naj se zglase pri gimnazijskem ravnateljstvu z rojstvenim listom in šolskim izpričevalom, ki mora obsegati rede iz krščanskega nauka, slovenskega in nemškega jezika in računstva.

Vzprejemne izkušnje se prično v ponedeljek, dne 4. julija, in sicer pismene zjutraj ob osmih, ustne popoldne ob treh.

Ravnateljstvo.

Sprejme se POTNIK

dobro vpeljan pri zasebnih odjemalcih, proti mesečni plači in dnevni za Kranjsko.

Ponudbe s sliko naj se pošiljajo na

Tkalnico bratov Krejcar Dobruška, Češko. 1803 (1-1)

Pekarija, slaščičarna in kavarna

JAKOB ZALAZNIK

Stari trg šte. 21.

Filialke:

Glavni trg št. 6.

Kolodvorska ul. št. 6.

1810 (52-1)

Komptoarist

popolnoma zmožen slovenskega in nemškega jezika, z dobrimi spričevali iz trgovine, se sprejme takoj.

Naslov pove uprava lista.

1843

Sklep komarjev Ko., dr. z o. j. Vsakega bojkotiramo, ki bo rabil Gelsitol!

Gelsitol

je parum, ki se prideva umivalni vodi ali rabi kot parum in prežene takoj vsakega komarja ali moskita.

Nikako mazilo! Zabrani pikanje!

1 steklenica 2 K, 3 steklenice 5 K. Mali žepni razprasevalec 1.50 K. Ako se pošlje 2.20 K ali 5 K vpošlje franko 1830

Graška drogerija, Gradec. Sackstrasse 3.

Poletno stanovanje

se odda v pol ure od Bleda oddaljeni vasi. 1841

Naslov pove uprava »Slovenca«.

Ženitbena ponudba.

Mlad organist, ceciljanec se želi v svrhu ženitve seznaniti z deklico-pevko, v starosti od 18—28 let. Zeleti je, da bi bila sopranistinja. Stroga tajnost. Naslov pove upravnistvo »Slovenca«. 1835

Redka prilika! Mora v treh tednih prodano biti!

Lepo posestvo

v slovenskem kraju na Koroškem blizu Celovca se silno po ceni, z malim denarjem lahko kupi. Obsega okoli 24 oralov gozda, 20 oralov lepih njiv in tudi nekaj travnikov, veliki občinski pašniki, hiša, hlev s pritlikami vse v dobrem stanu. Cena samo 18.000 K, 6—8000 K je treba takoj plačati drugo po 50% obresti. Vprašanja na posestnika Antona Renko, trgovca v Celovcu. 1833 1-1

Gostilna v Laškem trgu „pivnica“

se da v najem ali na račun.

Pismene ponude na

1847

dr. Kolšek-a Laško.

Elektrolograf

Hotel „pri Maliču“,

zraven glavne pošte

IDEAL

Sporod od sobote 25. junija do torka 28. junija 1910.

1. Nazaj korakajoče življenje. (Smešno.) 2. Skotski dudac. (Drama umetn. proj.) 3. Znanstveni eksperiment s tekočim zrakom. (Jako zanimivo. Največji uspeh kinematografije.) 4. Izlet na otok Jersey. (Barvana proj.) 5. Dva preveč goreča sluzabnika. (Smešno.)

6. Dodatek k večernima dvema predstavama ob 7. in polu 9. uri. zvečer. 74

6. Jutrovske ples. Prekrasna barvana proj.) 7. Slikarjeva ljubezen. (Komedija.) 8. Atavizem. (Ganljiva drama.) 9. Izbiranje tašče. (Komično, fantastično.)

Vsak torek in petek od 6. do 10. sodeluje sl. »Slovenska Filharmonija«.

Priporoča se udano ravnateljstvo.

Štajerske novice.

Š Ni se čuditi, da je bil Ivan Kac postavljen kandidatom narodne stranke. Kdor pozna tukajšnje razmere, je že davno računil s tem dejstvom; kajti ožji prijatelj I. Kaca so mu to že prej namigavali, češ, po Jezovniku I. Kacu vse ve. Da bi bil I. Kac veleposestnik, tega še njegov sosed Kral ne more z gotovostjo reči. I. Kac ni kmet in tudi ni več kmetijskega dela. Kako naj mesarski pomočnik dela na polju? I. Kac je namreč izučen mesar in gostilničar. Premoženje, katero poseduje I. Kac, ne izvira iz pridnosti njegovih rok; Kac se je namreč kar vsedel v denar in na posestvo, katero mu je oče zapustil. Roditelj njegov je bil vedno na nemški strani ter ima krasen spomenik na šmartinskem mirogaju z nemškimi napisom. Kdo nam reši uganko, da Ivan ne stopa v stopinje svojega očeta? Ivan nikdar ni bil veletrgovca z lesom in tudi ne bo. Veletrgovca še ni tisti, ki ima nekaj desek pod kozolcem za svojo potrebo. Pač pa je njegov brat Ferdo veletrgovca z lesom; njegova tvrdka je na pismih le nemško tiskana. Kot predsednik slovenjegraške čitalnice ni I. Kac nikdar imel kakšnega govora, kajti javno govoriti je najslabša stran Ivanova. Zapisali smo te vrstice, da pokažemo »Narodnemu Dnevniku«, da se prav nič ne bojimo tistega viharja, ki ga Jaka prekuje. To je tisti umeten in strašen vihar, ki ga Jaka in Ivan povzročita, kadar M. Ferjona farbata in mu hudomušno nagajata, češ, da je v laški vojski vrgel puško v koruzo ter bežal. — Kdor je videl ta umeten in strašen vihar, se mora smejati do solz.

Š Fej »Narodni stranki«. Na vse žive in mrtve se liberalna stranka brani, da bi bila ob sedanjih volivnih borbi zvezana z nemškutarji. Glasilo stranke »Narodni Dnevnik« hiti pisariti, da kaj takega sploh ni mogoče, poleg tega pa slovesno konstatira, da so na Katzevih shodih govorili možje, kakor: Dittlich, Richter, Widmoser in drugi. Kdo so ti najnovejši »Dnevnikovci« »narodnjaki« in »vzor rodoljubci«? Sami pravcati nemčurji prve vrste! Bolj zagrizeni štajercijancev si sploh Katz ni mogel izbrati za svoje agitatorje! Nobeden od teh še prav slovenski ne zna in »Dnevnik« jih povzdiguje v nebesa kot Slovence! Naše sumnje so se uresničile, naše trditve so obveljale: Slovenski liberalci so se pri tej volitvi združili z najhujšimi nemškutarji! To je pribito! Agitatorji naši! Povejte našim somišljenikom, s kom se vežejo liberalci in njih kandidat — ženin Katz Johann. Pfuj celjskim liberalcem in Narodni stranki, da se veže z Iškarijoti! Sramoten pečat renegatstva leži odslej kot mōra na liberalni stranki in njenem kandidatu. Slovenski volivci, ki le količkaj daste na slovensko poštenost in rodoljubje, pokažite 4. julija, da ne maramo stranke, ki tako tepta sveta narodna prava, s tem, da se veže z Judeži Iškarijoti! Na delo za našega kandidata, vernega in narodnega našega moža, ki je g. dr. Karol Verstovšek!

Š Za rektorja graškega vseučilišča v šolskem letu 1910/11 je izvoljen enoglasno dr. Adolf Bauer, profesor zgodovine in predstojnik zgodovinskega seminarja.

Znanost in umetnost.

Š Himna v čast sv. Cirilu in Metod. Besede Silvija Sardenkove. Za štiriglasni mešani ali moški zbor uglasbil Stanko Premrl. Založila Katoliška Bukvarna. S to himno je gosp. skladatelj zelo ustregel našim cerkvenim pevskim zborom, kateri so doslej pogrešali popularne himne na čast svetima blagovestnikoma. Skladba je preprosta in vsestransko uporabna; prirejena je za mešani in za moški zbor, poje se pa lahko tudi enoglasno, ako se transponira za malo terco nižje. Skladba se lepo ujema s slovesnim Sardenkovim besedilom; posebno krasno sta pogojeni zadnji vrstici: »V eni cerkvi, o Gospod, združi ves slovanski rod!« Brez dvoma se bo ta himna takoj udomačila na naših cerkvenih korih ter bo nemalo pripomogla k večjemu češčenju naših slovanskih apostolov. Himno je za cerkveno uporabo potrdil tudi ljubljanski kn.-šk. ordinariat. Naroča se v Katoliški Bukvarni; izvod stane 40 h.

Deklica stara 15. let, z dobrim spričevalom želi mesta kot učenka v trgovino. Naslov pove upravništvo »Slovenca«. 1836

V modni trgovini Peter Šterk Ljubljana, Stari trg 18

vedno novosti, dobro blago

dobite in po že znano najnižjih cenah

Specijalna trgovina najmodernejših bluz, jutranjih oblek, I^a kakovosti moško, žensko in otroško perilo, velika izbira najmodernejših moških klobukov, slavnikov, in čepic, dalje čepic za dame itd., itd., itd.

Mlada in cvetoče,
zdravo in veselo

nemore ostati nobeno deklet in nobena gospodinja, katere se mora mučiti leta in leta v kuhinji in v gospodinjstvu pri pranju in umivanju s slabim milom. — Pri porabi

Schicht-ovega mila

se varuje roke in doseže hitro, brez truda in napora snežno belo perilo.

Otvoritev trgovine.

Sl. občinstvu uljudno naznanim, da bom s 1. julijem t. l. prevzel prostore tvrdke R. & E. Rooss nasled. v Kranju hišna številka 28 v najem in tam otvoril trgovino z mešanim blagom.

Ker sem tudi podružnico v Kranju založil z najboljšim blagom in ker se bodem vedno potrudil, staviti najnižje cene, nadalje odjemalce dobro in točno postreči, prosim za enako zaupanje in naklonjenost, kakor dosedaj v moji glavni trgovini.

Fr. Dolenz, veletrgovina v Kranju.

Ljubno, dne 30. majnika 1910.

Gospod

Franc Stupica, veletržec

v Ljubljani.

Podpisani posestniki smo kupili pri Vas 3 vrtila (gepelne), 1 mlatilnico in 1 slamo-reznico.

Postavili smo si troje sami in Vam moramo danes sporočiti, da delujejo isti dosedaj izborni in v našo popolno zadovoljnost, tako se Vam tem potom prav lepo zahvaljujemo za točno in dobro postrežbo.

Obenem priporočamo vsakemu kmetsko valcu, da si nabavi tako jednostavno vrtilo, ki mu je v najtežjih kmetijskih delih kakor mlatev, rezanje i. t. d., najboljša in najcenejša pomoč.

S spoštovanjem

Kokalj Ignacij, Cvenkel Anton, Praprotnik Jožef.

Revmatizem, protin, neuralgija in ozeblina

povzročijo mnogokrat nestrpne bolečine. Za njihovo hitro pomiritev in ozdravljenje, za splahnitev oteklin in zopetno pridobitev prejšnosti členkov in odstranitev utripanja učinkuje presenetljivo, zanesljivo

CONTRHEUMAN

Besedni znak za (menthol-saliciliziran) kostanjev izvleček.

za vribavanje, masažo ali obkladke. 1 pušica 1 krono.

Pri naprej vpošiljavi K 150 se pošlje 1 pušica franko

Izdelaonica in glavna zaloga v lekarni B. FRAGNER-ja c. kr. dvornega dobavitelja, PRAGA III., št. 203. Pozor na ime izdelka in izdelovalca! ZALOGE V LEKARNAH. 2961

V vročem letnem času

je priporočati dobro in ugajajočo

osveževalno in mizno pijačo

priljubljeno za pririsanje vinu, konjaku ali sadnim sokovom, za to opozarjamo na

MATTONIJEV
GISSHÜBLER
naravna
alkalična kislina

Ta pijača vpliva ohladično in oživajočo, vzbuja slast do jedi, pospešuje prebavljenje. Po letu je ta pijača pravo krepijo. (VIII.)

Izvirnik: Giesshübl Sauerbrunn, želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih Prospekti nastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih špecerijskih prodajalnicah in trgovinah s jestvinami in vinom.

Zaloga pri Mihael Kastner-ju, Peter Lassniku in Andrej Sarabonu, Ljubljana. 11452-49

V Ameriko in Kanado

zložna, cena in varna

voznja s Cunard Line

H 544 52 Biljni odhod:

Iz Trsta, domačega pristanišča: Ultonia, 5. julija Carpathia, 26. julija, Pannonia, 9. avgusta 1910.

Iz Liverpoola: Lusitania, največji in najlepši parnik, 9./7. 6./8. 27./8. 17./9. 8./10. 5./11. 17./12. 1910. Mauretania, 2./7. 30./7. 20./8. 10./9. 1./10. 29./11. 19./10. 10./12. 1910.

Pojasnila in vožne karte pri Andrej Odasek, Ljubljana, Slomškove ul. 25, bl. cerkve Srca Jezusovega.

Cena vožnji Trst-New-Jork III. razr. K 180— za odraslo osebo všteti davek in K 100— za otroka pod deset let všteti davek.

Ne prezrite sledečih vrstic.

Vaš poklic

vas sili, da preveč sedite.

Vi trpite na nerednem odvajanju.

Preizkušeno iz izbranih najboljših in uspešnih zdravilnih zeli skrbno pripravljeno, tek zbujajoče in prebavljajoče pospešujoče in lahko odvajajoče domače zdravilo, ki ublaži in odstrani znane posledice nezmerne, slabe diete, prehlajenja in zopnega zaprtja, n. pr. gorečico, napenjanje, nezmerne tvorilne kislin ter krče je dr. Rose balzam za žolodec iz lekarni B. Fragnerja v Pragi.

SVARIOI Val deli embalaže inajo postavno depozitarno varst. znamko

GLAVNA ZALOGA: LEKARNA

B. FRAGNER-ja, c. in kr. dvor. dobavitelja,

„Pri žrnem orlu“, PRAGA, Mala strana 203,

vogni Nerudove ulice.

Po pošli se razpošilja vsak dan.

Cela stekla 2 K, pol stekla 1 K. Proti naprej vpošilj. K 150 se pošlje mala steklenica, za K 280 velika steklenica, za K 470 2 veliki steklenici za K 8-4 velike steklenice, za K 22-14 vel. steklenic poštnine pristo

na vse postaje avstro-ogr. monarhije.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogr.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Zupnim uradom ob priliki kanonične vizitacije:

Missale Romanum

najnovije izdaje s proprijem za katerokoli škofijo v sledečih oblikah.

- a) oblika male četvorke za podružnice in kaple velikost 30×22 cm trpežna vezava z rdečo obrezo K 26.—, najfinejše izredno trpežno marokinusnje z zlato obrezo K 32.—,
- b) oblika četvorke za manjše župne cerkve in podružnice velikost 31½×22½ cm fino rdeče usnje na platnicah bogati zlati utisi z zlato obrezo K 42.—,
- c) oblika velike četvorke velikost 34×24 cm trpežno vezan z rdečo obrezo K 40.—, najfinejše izredno trpežno marokinusnje z zlato obrezo K 47.—.

Prednosti tega misala

- zelo velik razločen tisk, fin papir, priročna oblika, tanka in lahka knjiga.
- d) oblika male pole velikost 36×25 cm fino rdeče usnje na platnicah bogati zlati utisi z zlato obrezo K 52.80. Dobro se tudi finejše vezave.

Kanontable pod celuloidom.

Praktična novost.

Cene nekaterih garnitur:

glavna tabla 24×17 cm	K
27×18 cm	"
30×22 cm	"
38×29 cm	"

Večje kanontable v raznih slogih. Izvršitvah se dobe od 8 kron do 25 kron.

Cene se razumejo za popolno garnituro, t. j. za glavno in obe postranski tabli.

Prednosti kanontabel pod celuloidom: so zelo trpežne, jim ne škoduje ne solnce in ne vlaga, so lahke in praktične, imajo lahko čitljiv, razločen tisk, zavzamejo malo prostora in se lahko umivajo ali drugače snažijo, se rabijo brez okvirja in šip in so nalepljene na prav trdo lepenko, da se ne morejo zviti.

Preces ante et post Missam pro opportunitate sacerdotis dicendae. Accedunt hymni, litanie, aliaque preces etc. V obliki četvorke za kristoljivo z velikim tiskom. Vezano K 3.84.

Ritus benedictionis et impositionis primarii lapidis pro ecclesia aedificanda, consecrationis ecclesiae et altarium et benedictionis signi vel campanae, vezano K 3.12.

Rituale Romanum. (Velikost 13½×9 cm) šagrin zlate obreza K 6.—.

Rituale Romanum. (Velikost 23×14½ cm), šagrin zlate obreza K 12.96.

Dannerbauer, Praktisches Geschäftsbuch für den Kurat — Klerus Österreichs. Vezano 30 K.

Ob času prvega sv. Obhajila in sv. Rešnje Telo.

Nove spominkne prvega svetega obhajila pod celuloidom, je založila „Katoliška Bukvarna v Ljubljani“. Krasna podoba predstavlja Jezusa s sv. hostijo in primernimi podpisli. Podoba je na trdem kartonu in pod celuloidom tako prirejena da se lahko postavi ali pa obesi na steno, ne da bi se dejala v okvir ali pod šipo in ima torej iste prednosti kakor kanontable iz celuloida. Kdor hoče darovati prvo obhajancu spominek trajne vrednosti, da ga bo imel lahko celo življenje pred očmi naj mu kupi za mal denar 80 vinarjev to sliko. Poština in ovojina za vsak posamezen izvod znaša posebej 30 vin. Pri naročilu na več izvodov se pojavijo razmeroma manjši stroški za poštnino.

Hammerle, Ecce Panis Angelorum! oder das allerh. Altarsakrament und der Priester Vorträge für Priesterexerzitien K 3.36.

Lintel — Finster, das eucharistische Triduum. Ein Hilfsbuch für die Predigt über die tägliche Kommunion K 1.50.

Diesel, das größte Denkmal der göttlichen Liebe. Predigten und Betrachtungen über das hochheilige Sakrament des Altars 2 zvezka K 10.08.

Blättler, Manna in der Wüste oder das Geheimnis der heiligsten Eucharistie in Vorträgen dargestellt 2 zvezka K 4.32.

Chaignon, der Seelenfriede eine Frucht der Andacht zum allerh. Altarsakramente und der Hingabe an die göttliche Vorsehung, vez. K 4.80.

Stieglitz, Ausgeführte Katechesen II. Beicht- und Kommunion-Unterricht, vezano K 3.60.

Bernbeck, Katechetische Skizzen zunächst für die ungeteilte und zweiteilige Landschule vezano K 4.32.

Schwillinsky — Gill, Anleitung zum Erstbeicht, Erstkommunion und Firmungsunterricht K 1.50.

Nagelschmitt, Die Feler der ersten hl. Kommunion der Kinder Predigten, Anreden und Skizzen K 3.84.

Müllendorff, Plus X. als Förderer der Verehrung des allerheiligsten Sacramentes 30 v.

Protzner, Die öftere und tägliche Kommunion der Kinder namentlich in geistlichen Erziehungsanstalten und an Klösterschulen. 72 v.

Soengen, Das Liebesmahl des Herrn. Kommunion-Andachten, vezano K 1.98.

Beetz, Neues Leben. Ein bilderreiches Übungs- und Gebetbüchlein für Erstkommunikanten zugleich zur wiederholten Erneuerung des geistlichen Lebens, vezan K 2.64.

Wacker, Geschichten für Neukommunikanten für die Zeit vor und nach der ersten hl. Kommunion, vezano K 2.16.

Schwarzmann, Bereitet den Weg des Herrn, Erzählungen für Erstkommunikanten, vezano K 2.40.

Jeglič Anton Bonaventura, Pastirski list o sv. Rešnjem telesu 20 vin.

Pohl, Zum schönsten Tag des Lebens. Erzählungen für Erstkommunikanten, vezano K 1.80.

Albers, Siehe dein König kommt zu dir! Erzählungen für die Erstkommunikanten, vezano K 2.88.

Arndt, der heilige Stanislaus Kostka K 1.80.

Meschler, Leben des hl. Aloysius von Gonzaga, Patrons der christlichen Jugend, vez. K 4.32.

Meschler, Der göttliche Heiland. Ein Lebensbild der studierenden Jugend gewidmet, vezano K 7.80.

Schmitt, Anleitung zur Ertellung des Erstkommunikanten-Unterrichtes, vezan K 4.56.

Leitgeb, Das große Liebesmahl heiliger Seelen. 31 Erwägungen und Gebete vor und nach der hl. Kommunion für Welt- und Ordensleute, vezano K 3.50.

Walter, Das Allerheiligste Sakrament, das wahre Brot der Seele, vezano K 3.—.

Wiseman — Faber, die heilige Eucharistie. Das heil. Altarsakrament, oder die Werke und Wege Gottes, vezano K 2.40.

Louvign, das verborgene Leben mit Christo in Gott, vezano K 1.50.

Stieglitz, Reumotive für die Kinderbeicht. K 1.20.

Zapletal, Kurze Anreden zur Vorbereitung auf die erste hl. Kommunion 80 v.

Za mesec junij.

Hortmanns, Herz Jesu-Predigten, K 2.40.

Hurter, Entwürfe zu Herz-Jesu-Predigten. K 1.10.

Hattler, Winke, Themen und Skizzen zu Herz-Jesu-Predigten. K 1.80.

Beck, Das hl. Herz Jesu und die Männer. 78 v.

Hattler, Die 9 Liebesdienste zu Ehren des göttl. Herzens Jesu in Betrachtungen dargelegt, vezano K 3.60.

Hattler, Der Weg zum Herzen Jesu, vez. K 2.50.

Hattler, Der Geist des Herzens Jesu, geoffenbart in den hl. Evangelien, vezano K 2.40.

Use te knjige se dobe tudi v „Knjigarni Ilirija“ prej Karol Florijan v Kranju

Oddajo se v najem v večjem mestu na Gorenjskem, na jako prometnem kraju 1834

prostor za trgovino

(posebno ono z deželniimi pridelki) 2 stanovanja in pritlikinami. Ti prostori se eventualno tudi predelajo v večjo delavnico. Več pove uprava lista.

Bled. Lepa :: stanovanja zdrava z opravo odda za 600 K za sezono I. Eberwein, Bled št. 28. 1817 1—1

Proda se posestvo

jako rodovitno, na Spodnjem Štajerskem. Proda se radi družinskih razmer. Redi se lahko 12 glav ali tudi več goveje živine. Cena K 16.000, potrebni kapital K 6000, drugo po 5%. — Vprašanja pod: „Posestvo“ poste restante Ljubljana ali Zidan most. 1829

Gospodične

iz boljše rodbine se sprejmo na hrano in stanovanje. Terezija Papst, Barvarska steza št. 5. 1872

Naroči si

kuharsko knjigo, da se ne le naučiš Pekatete pravilno kuhati, temveč da tudi izveš na koliko različnih načinov se da o pripravljati. Pošlje ti jo brezplačno Prva kranjska tovarna testenin v Il. Bistrici. 637 3—1

1691 Proda se takoj po nizki ceni 3—1

vila „Zofija“

pot v Rožno dolino 216 pri Ljubljani.

Posestvo v Dravljah

št. 33 pošta St. Vid pri Ljubljani, s trgovino z mešanim blagom in celim gospodar. poslopijem, primerno tudi za vsako drugo obrt, se da v najem. Več se poizve pri lastniku ravnotam. 1721 3—1

Dražbeni oklic.

Prodado se dne 30. junija 1910 dopoldne ob 9. uri v Ljubljani, Jurčičev trg št. 3

na javni dražbi:

prodajalna oprava, moški klobuki, slamniki in perilo, pletenine, vratnice in drugo. Reči se smejo ogledati dne 30. junija 1910 v času med 9. in ½ 10. uro dopoldne v zgoraj navedeni hiši.

C kr. okrajna sodnija Ljubljana, oddelek V,

dne 30. junija 1910.

Pozor kolesarji! Mesto K 110.— samo po K 80.—, z „Torpedo“ prostim tekom po K 95.— prodajam za reklamo nova prvovrstna „štajerska graška kolesa“. Modeli 1910 z triletnim jamstvom, sveže, močne pneumatike po K 5.—, 6.—, 7.—, cevi po K 3.50, 4.—, 5.—. Vse potrebščine, popraviljanja, emajliranje in poniklanje po ceni! Pošilja se po povzetju. Obroki izključeni! Cenik zastoj in franko!

Tovarniška zaloga vožnih koles in šivnih strojev A. Weissberg, Dunaj II. Untere Donaustrasse 23—III.

Perje za postelje in puh 9320 priporoča po najnižjih cenah 52—1 F. HITI pred Skofijo 20. Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Dijaki od I. do IV. gimnazije se sprejmejo za prihodnje leto na hrano in stanovanje blizu II. državne gimnazije oddaljeno 5 minut. Dijaki imajo na razpolago lep senčnat vrt. Poizve se pri vrtnarju, Ambrožev trg št. 3 v Ljubljani. 1813 3—1

Največjo zalogo klavirjev in harmonijev ima edina narodna trrdka **Altonz Breznik** učitelj „Glasbene Matice“ in zaprisožen strokovnjak v Ljubljani, Gradišče št. 11. Popravila in uglaševanja najceneje. Prodaja na najmanjše obroke. — Jamstvo 10 let.

Altonz Breznik učitelj „Glasbene Matice“ in zaprisožen strokovnjak v Ljubljani, Gradišče št. 11. Popravila in uglaševanja najceneje. Prodaja na najmanjše obroke. — Jamstvo 10 let.

Dobro izvežban restavrater

se išče za dobro idočo restavracijo v zelo prometnem mestu. Pogoji zelo ugodni, na zahtevanje se uredijo tudi spalne sobe. Zraven zelo lep velik senčnat vrt, kegljišče in veselična dvorana. Dotičnik mora znati slovensko. Prevzeti je restavracijo s 1. avgustom. Natančna pojasnila daje Ivan Bajželj v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 11 (Kolizej), ustmeno ali pismeno. 1837 6—1

Leitgeb, Das dem heil. Herzen Jesu geweihte Jahr. Betrachtungen zu Ehren des hl. Herz en Jesu für Ordenspersonen und fromme Weltleute, vezano K 3.30.

Seeböck, Kleines Herz Jesu Brevier, Tagzeiten für jeden Tag der Woche, vezano K 1.—.

Hattler, Stilleben im Herzen Jesu. K 2.16.

Druge važne novosti.

Ender Anton, Skizzen für Predigten und Vorträge. Broširano K 7.—.

Ta bogata zbirka znanega pisatelja je izboren pripomoček za cerkvene govornike ob raznih prilikah.

Vstaja škenderbegova. Zgodovinska povest, broširana 60 vin., vezano 80 vin.

Poveljnik turške konjenice se zaveda svojega pokolenja, se postavi na čelo krščanske armade in premaga krščansko deklico. Povest je silno zanimiva.

Deutl Hermann, Exempelbuch für Predigt. Schule und Haus. Eine Sammlung ausgewählter Beispiele vorwiegend der neueren Zeit, über sämtliche Lehren des kath. Katechismus. K 4.80.

Hickmanns geographisch-statistischer Taschenatlas von Österreich-Ungarn. Vezano K 5.—.

Podaja nam popolno najnovjšo statistiko naše države in precizno dovršene zemljevide v priročni žepni obliki.

Jeglič Dr. Anton Bonaventura, Mladeničem .I zvezek. Ogramba vere K 1.—.

Ne le mladeniči temveč vsi slovinci naj čitajo to zlato knjigo, da bodo pravilno poučeni o resničnosti naše svete vere in jo vedeli braniti in zagovarjati pred neutemeljenimi predsodki in ugovori.

Beneš-Trébizsky, Kraljica Dagmar. Zgodovinski roman. Broširan K 3.20, vezano K 4.30.

Ta povest je za probujo narodne zavesti izredne važnosti, popisuje nam pokristjanjene polabskih Slovanov, onega naroda, ki se je najdelj in najbolj vstrajno bojeval zoper nemško nasilje, katero je z mečem v roki vsiljevalo križ in najblajše verske svetinje izrabljalo v svojo korist.

Verne Jules, Pet tednov v zrakoplovu. Trije Angleži raziskujejo Afriko. Po zapiskih dr. Fergusona. Vezano v platno K 3.80.

Jules Vernove spise predstaviti v slovenščino je srečna misel; naše ljudstvo bo sledilo genialnemu pisatelju širom sveta z napeto pozornostjo in se bo pri tem izredno izobrazilo, ker ravno spisi tega pisatelja so svetovno znani kot najboljši med priporočljivimi spisi, ki družijo zabavo s poučnim in vzgojnim namenom.

Jager Toni, trgovina ročnih del, Židovske ul. 5

Kollmann Fran, zaloga porcelana in steklenine Mestni trg.

Josip Košmerl prva jugoslovanska tvornica drož priporoča svoje izborne droži (kvas).

Lekarna Trnkoczy v Ljubljani, zraven rotožva.

Mencinger T., trgovina s spec. blagom in delikatesami, Sv. Petra cesta št. 37. in 42.

Obrtno pomožno društvo Kongresni trg št. 4.

Pristou Filip, slikar za napise, črke in grbe, Prešernova ul. 50.

Restavracija pri „Zajcu“ Ljubljana, Sodna nlica 6, nasproti justične palače

Zibert A., največja zaloga čevljev domačega izdelka, Prešernove ulice.

Sukneno in moderno blago za moške obleke v največji izbiri priporoča po ugodni ceni

R. Miklauc Ljubljana, Stritarjeva (Spitalšaj) ulica 5. Obstoje trrdke čez 40 let!

Vino po ceni. Zakaj kupiti vino v gostilni po 50—80 vinarjev liter, ker se dobi pri Josipu Maljavac, pošta in postaja Roč v Istri, belo in črno (rudeče) franko vsaka železniška postaja na Kranjskem po 24 vinarjev liter in se ga more naročiti tudi samo 50 litrov. 667 100—1

M. Drenik

Ženska ročna dela in : pripadajoči material :

Ljubljana

.... Kongresni trg.

Predtiskanje, vezenje na roko in stroj, tanburiranje, plisiranje itd. Največja zaloga telovadske obleke. Naročila vestno in poceni.

Toni Jager, Ljubljana, Židovska ul. 5

Špecialna trgovina
finih ročnih del. -

Bogato opremljena zaloga šivalnih potrebsčin, pričetih in izgotovljenih veznin kakor tudi k temu pripadajoči material, namreč: volna, sukanec, svila, platno, juta, kongresno in švedsko blago. Montiranje, predtiskarija, tamburiranje in plisiranje. Izvršba točna in jako cena.

Naznanilo.

1798 3-1

Na c. kr. prvi državni gimnaziji v Ljubljani

(Tomanova ulica šte. 10, zraven „Narodnega doma“)

bode v julijem roku

vpisovanje za I. razred v nedeljo, dne 3. julija t. l.

dopolodne od 9. do 12. ure v ravnateljevi pisarni. S seboj je prinesiti krstni list in zadnje šolsko, oziroma obiskovalno izpričevalo. Sprejemni izpiti bodo v ponedeljek, 4. julija od 8. ure dalje.

Zunanji učenci se lahko tudi pisмено zglašajo, ako dopošljejo imenovane listine pravočasno ravnateljstvu; morajo se pa po em dne 4. julija pred izpitom osebno oglašiti v ravnateljevi pisarni.

Po odloku c. kr. deželnega šolskega sveta z dne 28. avgusta 1894, šte. 2354, se smejo učenci, ki pripadajo po svojem rojstvu ali po rodbinskih razmerah c. kr. okr. glavarstvu v Črnomlju, Kranju, Novem mestu in Radovljici ali okr. sodiščem v Kamniku, Kostanjevici, Mokronogu in Višnji gori, sprejemati v ljubljanske gimnazije samo po dovoljenju c. kr. deželnega šolskega sveta. Dotični roditelji naj si torej pravočasno izposlušajo to dovoljenje.

Ravnateljstvo c. kr. I. državne gimnazije.

V Ljubljani, dne 20. junija 1910.

Proizvajanje spirituoov

kot prosta obrt, kakor tudi

izdelovanje brezalkoholn. osvežujočih pijač

jako donosno in sposobno za razširjenje, lahko vpelje v vsakem kraju renomirana tvornica. S proizvodnjem in razpečevanjem se lahko prične **fakoj**. Jamči se za izdelke prve vrste in brezhibno proizvodnje vseh pijač, tudi specialitet brez konkurence. Izurjen strokovnjak se pošlje v svrhu informacij in za proizvodnje brezplačno. Ozira se samo na resne ponudbe. — Ponudbe pod šifro „**Spirituosen** 1465 83857“ na anončno ekspedicijo M. Dukes Nachf., Dunaj I./I. 10-1

St. 11351

RAZPIS.

1796 3-1

Za zgradbo **cestišča, hodnikov in koritnic po trgu Ribnica, polit. okraj Kočevje na 21.786 K 18 h** proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedbo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna naj se predlože do **2. julija t. l.** ob 12 ih opoldne podpisaneu **deželnemu odboru**.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za jedno krono, doposlati je za pečatene z napisom:

Ponudba za prevzetje cestišča, hodnikov in koritnic po trgu R. bnica po . okraj Kočevje.

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razventega je dodati kot vadij 5 % stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilar-novarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbe cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled **pri deželnem stavbnem uradu**.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 15. junija 1910.

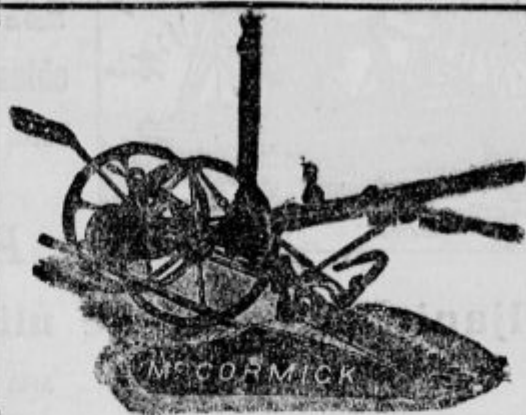
Slasčičarna P. KIRBISCH

Ljubljana, Kongresni trg št. 8
priporoča izvrsni, usak dan sveži
sladoled in
ledeno kavo.

1335

Za košnjo priporočamo najboljšie ameriške kosilne stroje Mc. Cormick

ki so ne samo po izreku enega samega, nego na Kranjskem že od več sto posestnikov, ki te stroje že več let vporabljajo kot najboljši in za naše kraje najpripravnejši spoznani. Vsakdo

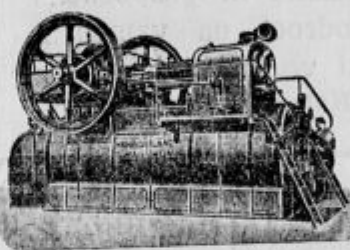
naj se torej sam prepriča in kupi le kosilni stroj **MC. CORMICK**. Opozarjamo posebno na naše nove nože z gostimi zobmi, ki posebno globoko režejo, za nizko in redko travo. 2885

Edina zástopnika za Kranjsko: Karol Kavšeka nasledn.

Schneider & Verovšek, Ljubljana, Dunajska c. 16

- Največja tvornica lokomobil na Nemškem -

Do konca leta 1909 se je prodalo čez 24000 kosov.

Henrik LANZ Mannheim

Patentne 1685 18-1

lokomobile

na vročo paro z ventilno zavoro.

„Sistem Lentz“ s preprostim pregretjem.

Pisarna za prodajanje v Avstriji
EMIL HUNIGMANN, Dunaj, IX. Löblichgasse 4.

interurban
15594.

Vsako leto se izdelajo okoli 2000 lokomobil.

Delniška glavica:
50 milijonov kron
Rezervni in varnostni zaklad:
14 milijonov kron

Centrala v Pragi.

Ustanovljena l. 1868.

Podružnice v:

Brnu,
Budjevicah,
Igliavi,
Krakovu,
Lvovu,
Moravski Ostravi,
Olomucu,
Pardubicah,
Plznju,
Prostějovu,
Taboru,
na Dunaju,
I. Herrengasse 12

PODRUŽNICA ŽIVNOSTENSKE BANKE

Bančni prostori: **v TRSTU**

Menjalnica:

Via S. Nicolo 30

Telefon št. 2157

Via Nuova 29

izvršuje vse bančne posle
obrestu e vloge na vložne knjižice po 4 %
na tekočem računu po dogovoru.

Kupnje in prodaja vrednostnih papirjev, devize in valute. Daje **predvzjme** na vrednostne papirje in blago. Dovoljuje **stavbne in carinske kredite**. Daje promete za vsa žrebanja. Zavaruje srečke proti kurzu izgubi. Oskrbuje inkaso na vseh tuzemskih in inozemskih trgih.

Sprejema borzna naročila

ter se rada vdoločuje s svojim kapitalom na dobrih in napredujočih industrijskih podjetjih.

Brzjavni naslov: Živnostenska Trst.

Išče se trgovsko izvežban

voditelj za veliko tovarniško podjetje

nekje na Notranjskem.

Vodil bi opekarno, žago in mlin.

Nastop službe in plača po dogovoru.

Ponudbe na upravnishvo „Slovenca“ pod naslovom „Tovarna“ do 5. julija.

1811 3-1

IZPELJAVA

vseh poslovnih transakcij. - Izvajanje letov, nakaznic in **KREDITNIH PISEM** za vsa glavna in stranska mesta tu- in inozemstva.

C. KR. PRIVIL. BANCNA IN MENJALNICNA DELNISKA DRUŽBA

MERCUR

OSREDNJA MENJALNICA:
DUNAJ I., WOLLZEILE 1.

Podružnice: Baden, Ceska Kamenica, Ceska Lipa, Brno, Gablonz a. N., Graslitz, Krakov, Litomerice, Moravski Zumberg, Rottling, Meran, Novi Jicin, Plzen, Praga, Liberec, Dunajsko Novomesto, Cvilava.

NAKUP IN PRODAJA

vseh vrst rent, obligacij, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnih, srečk l. t. d., l. t. d. Zavarovanje proti izgubi pri žrebanjih srečk in vredn. papirjev. Prospekte in cenike premij zastonj in franko.

1842 Ustanovljeno leta 1842
Slikarja napisov
 Stavb in pohištvena pleskarja.
 Velika zbirka dr. Schönfeldovih
 barv v tubah za akadem. slikarje.
ELEKTRIČNI OBRAT.

Tovarna in prodaja oljnatih barv, firneža in laka
BRATA EBERL, LJUBLJANA
 Prodajalna in komptoir: MIKLOŠIČEVA CESTA ŠTEV. 6
 Telefon 154. Delavnica: IGRISKE ULICE ŠTEV. 8. Telefon 154.

1842 Ustanovljeno leta 1842
 Zaloga čopičev za pleskarje sli-
 karje in zidarje, štedilnega mazila
 za hrastove pode, karbolineja itd.
 Priporočava se tudi sl. občinstvu
 za vsa v najino stroko spad. delo
 v mestu in na deželi kot priznana
 reelno in fino po najnižjih cenah.

== Najcenejša vožnja v Ameriko. ==

E. Kristan
 oblastveno koncesijoni-
 rana potovalna pisarna
 za
:: Ameriko ::
 v Ljubljani, Kolodvorske ulice šte. 41

3143 52-1

== Fotografski umetni zavod ==
Avg. Berthold
 Ljubljana, Sodnijske ulice šte. 11.
 Izvrševanje vseh v fotografsko stroko spadajočih
 naročil kakor: povečevanje, reproduciranje, foto-
 grafiranje tehničnih predmetov, interijerjev itd.
 — Vsa dela se izvršujejo točno tudi v največji množini. —

== Najcenejša vožnja v Ameriko. ==

Ustanovljena 1847. Ustanovljena 1847.
Tovarna pohištva J. J. Naglas
 :: Ljubljana, Turjaški trg šte. 7. ::
Največja zaloga pohištva
 za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke
 sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti,
 - žimnati modroci, otroški vozički itd.
 Najnižje cene. 3091 52-1 Najsolidnejše blago.

Sodi. Gospodarsko društvo
 Bermu, pošta Pazin, (Istra),
 posreduje brezplačno pri prodaji
 svojih udov. Cena je nizka. Vino
 je bele, rudeče in črne boje; ka-
 kovost izborna. (2983 1)

Lekarnarja A. THIERRY-ja BALZAM
 (Postavno zavarovano)
Edino pristen je z varstveno znamko REDOVNICH.
 Učinkuje pri želodčnih težkočah, napenjanju, motenju prebave, kašlju, pljučnih
 boleznih, prsnih boleznih, hripavosti itd.
 Čisti zunanje rane, olajšuje bolečine. 12 malih ali 6 dvojnih steklenic ali 1 velika posebna
 steklenica K 5-.

**Lekarnarja A. THIERRY-ja edino pristno
 CENTIFOLIJSKO MAZILO**
 zanesljivo učinkuje pri prsih, ranah, ranitvah, vnetju še tako starem vseh vrst.
 2 lončka K 3-60. Naročila naj se naslavlajo na lekarno pri angelju
A. THIERRY v PREGRADI pri Rogaški Slatini.
 Dobi se skoro v vseh lekarnah.

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu
Augusta Agnola, Ljubljana
 Donajska cesta št. 13 poleg „Figovca“

se priporoča prečistiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom kakor
 p. n. občinstvu za prevzete in solidno izvršitev vsakovrstnega

umetnega steklarstva in slikanja na steklo
 za steklarstvo v figuralni in navadni orna-
 mentiki, stavbno ter portalno steklarstvo kakor
 vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v najmo-
 dernejšem slogu in po najnižjih cenah.

Zaloga kakor velika izbira steklenega in porce-
 lanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov
 podob, izdelovanje okvirov za podobe itd. 3140 52-1

Narisi in proračuni na zahtevo zastoj.
 Spričevala mnogih dovršenih del so na razpolago p. n.
 odjemalcem v ogled.

4552 8-1
 Največja in najstarejša tovarna lončenih pečij in raznih lončenih izdelkov
Avg. Drelse v Ljubljani
 Mnogokrat odlikovana. Mnogokrat odlikovana

Priporoča se slavnemu občinstvu in prečistiti duhovščini v naročila na
štedilna ognjišča in peči
 preproste in najfinejše, izvršene v poljubnih modernih barvah in vzorcih
 najbolj strokovnjaški, solidno in trpežno po najnižjih cenah. Zupnišcem
 samostanom in šolam dovoljujem znaten popust. Ilustr. cenikl so na razpolago

Najkrajša in najcenejša vožnja v Ameriko

z modernimi, velikimi brzoparniki iz
 Ljubljane čez Antwerpen v New-York in čez
 Antwerpen v Boston.
 je proga
rdeče zvezde „Red Star Line“.

Na naših parnikih „Finland“, „Kroonland“,
 „Vaderland“, „Zeeland“, „Lapland“, „Menomi-
 na“, „Maniton“, „Gothland“, „Marquette“ in
 „Samland“, kateri vsak teden v sobotah oskr-
 bujejo redno vožnjo med Antwerpom in New-
 Yorkom, so snaznost, izborna hrana, vpludna
 postrežba in spalnice ponovom urejene v kajite
 za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminent-
 nega pomena in traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.
 Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na mesec
 vožnjo čez Kanado, katera pa je izdatno ce-
 nejša kakor v New-York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik
Franc Dolenc
 v Ljubljani,
 Kolodvorske ulice odslej št. 26, od južnega
 kolodvora na levo pred znano gostilno pri
 „Starem tislerju“ 188 (52-1)

„BALKAN“
 spedicija, komisija. Centrala: Trst.
 Podružnica: Ljubljana,
 Selenburgova ulica šte. 7.
 Telefon št. 38.

SPEDICIJE
 vsake vrste. — Prevažanje blaga
 za trgovce in zasebnike.

 Preselitve, vlaganje blaga in po-
 hištva v skladišče, zacarinanje, pre-
 vzetje blaga v prodajo i. t. d., i. t. d.

„BALKAN“
 spedicija, komisija. Centrala: Trst.
 Podružnica: Ljubljana,
 Selenburgova ulica šte. 7.
 Telefon št. 38.

Prvi slovenski potrební zavod v Ljubljani, Prešernova ul. 44.

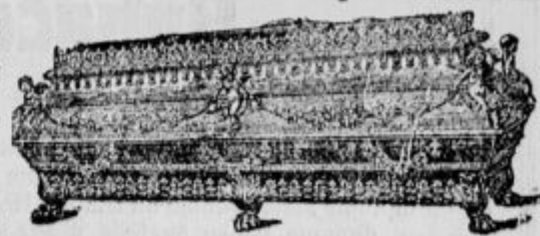
Priraja pogrebe od najpriprostejše do najelegantnejše vrste v odprtih kakor tudi v s kristalom zaprtih vozovih.

Ima bogato zalogo vseh potrebníh za mrliče, kakor: kovl-naste in lepo okrasene lesene krste, čevlje, vence, umetne cvetlice. Najnižje cene.

Za slučaj potrebe se vljudno priporoča

51 52 1

Turk in brata Rojina.

Pod najvišjim pokroviteljstvom Nj. ces. in kralj. Apostolskega Veličanstva cesarja FRAN JOSIPA I.

**prva mednarodna
lovška razstava Dunaj 1910**
maj—oktober.

Lov in njega obrat, industrija in obrt, promet tujev umetnost in umetna obrt, poljedelstvo. Stalna razstava avtomobilov.

Začasne prireditve:

Razstava konj — rastava kunccev in perotine — razstava lovskih trofej — razstava lovskih fanfar — tevanjekmo 1229 golobov-plismonoš itd. 10—1

Luna park, kinematografi, lovski diorami itd.

Razstavna loterija, I. glavni dobitnik K 100.000.—.

Edini

zasebni slovenski zavod
1781 te vrste je 4-1

**Prvi slovenski zasebni
trgovski tečaj**

v Ljubljani, Turjaški trg št. 4
Vpisovanje 2. in 3. julija od 9—12, 2—4
Vsprejemajo se samo gojenke.

Hotel Liburnija

(Narodni dom v Voloskem)

Edini popolno slovenski hotel v zdravilišču Opatija, stoji ob državni cesti v bližini postaje električne železnice. Oskrbljen je z vodovodom in električno razsvetljavo. Sobe imajo krasen razgled na morje. V hotelu se nahaja restavracija z izvrstno kuhinjo. Točijo se znamenita istrska in dalmatinska vina. Cene zmerne. Priporoča se **Marija Medved**, najemnica.

Enonadstropna hiša

s 5 sobami, zraven lep vrt, podobna vili, se proda z proste roke v Rožni dolini pri Ljubljani 20 minut od Glavnega trga. Več se poizve pri gostilničarju 1727 Balija na Glinah preje Traun. 6-1

Očetje matere bratje

1778 skrbite za svoje! 2-1

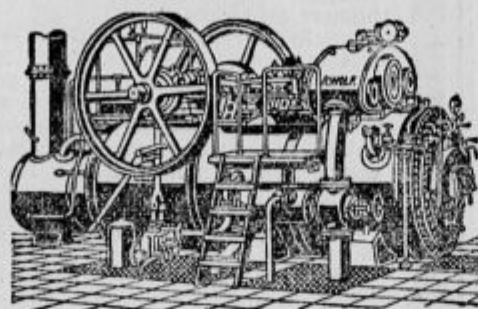
Vsak oče, mati, brat, sestra, stric, teta itd. preskrbi lahko svoji hčeri, sestri, nečakinji že po 5 letih

doto do 6000 kron,

ako pristopi k dobrodeln. društvu „Edinost“ v Pragi. Sprejemajo se člani le do 50., z deklicami do izpolnjenega 14. leta. Pojasnila daje društvena pisarna v Pragi Karlin, Kraljeva cesta 23 a ali njen zastopnik gosp. Fran Šemrov, Ljubljana, Privoz št. 4.

Line 1909: zlata kolajna, najvisja odlika.

R. WOLF MAGDEBURG-BUCKAU

Podružnica Dunaj
Dunaj III., Am Heumarkt Nr. 21.

Premikalni in stalni patentovani

LOKOMOBILI
na nasičen par in vroči par

od 10—800 konjskih sil.

Gospodarski, trpežni in zanesljivi obratni stroji za vse indust. in poljedelske obrate.

Dosedaj izdelanih nad 650.000 P. S.

Razglas.

Vsled sklepa c. kr. okrajnega sodišča Ljubljana z dne 15. junija 1910 upravna štev. A I $\frac{239/10}{19}$ se vrši na prošnjo dedičev po dne 21. marca 1910 zamrlem Iv. Peterca

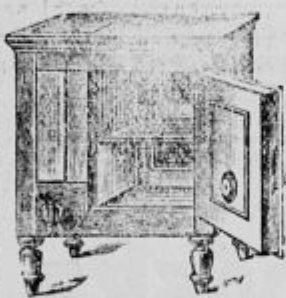
prostovoljna javna dražba

posestva vložna štev. 1235 kat. obč. Karlovsko predmestje obstoječega iz hiše štev. 21. ob Dolenjski cesti v Ljubljani in vrta dne 28. junija 1910. ob 9. uri dopoludne v pisarni podpisane c. kr. notarja v Ljubljani Sodna ulica štev. 9.

Ker se vrši dražba vsled prostovoljne prošnje dedičev, ostanejo upnikom, ki so pri tem posestvu zavarovani, njih zastavne pravice brez ozira na izkupilo pridržane. Vzklicna cena znaša 5400 K; dražbeni pogoji, cenilni zapisnik in zemljeknjižni izvleček se lahko v pisarni podpisane med uradnimi urami vpogledajo.

Dr. Karl Schmidinger, l. r.
c. kr. notar kot sodni komisar.

(1782 3 1)

SIMON PRAPROTNIK

stavbni in pohištveni mizar v Ljubljani, Jenkova ulica št. 7.

priporoča p. n. odjemalcem svojo veliko zalogo

vsakovrstnih omar za led

v poljubnih velikostih za pivovarne, restavracije, trgovine, delikatesne trgovine itd. — Cena najnižja, postrežba točna.

— Telegrami: Simon Praprotnik, Ljubljana. — Telefon št. 77. —

1771

Rabite za streho Vaših hiš

2923 24-1

Eternit

SKRIL.

ETERNIT-TOVARNA LJUDEVITA HATSCHKE LINZ-VOCKLABRUCK DUNAJ BUDIMPESTA NYERGES-UJFALU

Glavno zastopstvo za južne dežele:

V. JANACH IN DRUG, TRST.

Vrstašnja na založnika Teodorja Korna, krova in klepar-skega mojstra v Ljubljani, kjer se izdelujejo strešniki, kloparska in krovna dela iz različnega blaga.

parna opekarna in to-varna zarezane opeke

u SREDNJIH GAMELJNIH pri LJUBLJANI

..... Pisarna v Ljubljani, Resljeva cesta štev. 2

priporoča zarezano opeko, strojni strešnik, zidno opeko na stroj itd. naj-boljše kakovosti in v poljubni množini. Za trpežnost zarezane opeke

I. in II. vrste se jamči najobširneje.

(1)

717

Poskusite pa se boste prepričali, da je najboljša in najuspešnejša sredstvo proti vsakovrstni golazni in mrčesju

Buhačev prah

Ivana Plenkovića iz Jelse, Dalmacija,

ki je bil nagrajen s prvimi odlikami na velikih svetovnih razstavah, kot: Grand prix Pariz 1900, častna diploma z zlato medaljo v Kielu 1894, diploma zlate svetinje na Dunaju 1894, diploma zlate svetinje v Trstu 1898, diploma velike svetinje v Pragi 1896, diploma z veliko svetinjo v Zagrebu 1891. itd.

1325

Razpis.

Štev. 10383.

1795

Za **zgradbo zavarovalnih del na okrajni cesti pri Begunjah** na 3113 K proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom **javne ponudbene obravnave**. Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedbo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna naj se predložijo

do 9. julija t. l. ob 12 uri opoldne

podpisanemu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za jedno krono, doposlati je zapečatenih z nadpisom: „**Ponudba za prevzetje gradbe za zavarovanje ceste pri Begunjah**“.

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika neglede na višino ponudbene cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem uradu ob uradnih urah.

Deželni odbor kranjski.

Ljubljana, dne 17. junija 1910.

Ivan Dogan

mizarski mojster v Ljubljani

Dunajska cesta 19 (Medjatova hiša) :

priporoča svojo bogato zalogo hišne opreme :

za spalne ter jedilne sobe in salone. Divane vsake vrste. Modroce, žimnice na peresih, podobe, ogledala, otroče vozičke itd. : ::

Naročila se točno izvršujejo. ::

Cenik s podobami zaštonj in franko.

1539 1

Najcenejša zaloga. ::

Cene brez konkurence.

Pozor!

Priporočam preč. duhovščini in slav. občinstvu svojo ogromno zalogo umetno izdelanih

Pozor!

nagrobni spomenikov

iz črnega, zelenega granita, labradorja in belega kararskega, kraškega in več drugih marmorjev; prevzamem in v popolno zadovoljnost izvršujem vsa umetna cerkvena in stavbna dela. Preskrbujem slike za na spomenike po jako nizki ceni. Imam v zalogi nagrobne okvire.

Ker delujem brez potnika ali agenta, prodajam nagrobne spomenike po jako nizkih cenah.

* Z velespoštovanjem

710 (20-1)

IGNACIJ ČAMERNIK, kamnosek
v Ljubljani, Komenskega ulica šte. 26.

MARIJA SATTNER

Ljubljana, Dunajska cesta 10, II. stop., II. nadstr. (Medjatova hiša).

91

se priporoča prečastiti duhovščini za

26 1

izdelovanje cerkvenih paramentov.

Izdeluje cele ornate, kazule v vseh liturgijskih barvah pluvijale, obhajilne burze, stole in vse za službo božjo potrebne stvari, priprosto in najfineje, kakor se glasi naročilo, v svilnatem in zlatem vezenju. — Izdeluje tudi bandera in baldahine ter izvršuje vsakovrstno cerkveno perilo iz pristnega platna. — Vporablja samo dobro blago, cene po mogočnosti nizke, zagotavlja trpežno, vestno delo in hitro postrežbo. — Prenovljenje starih paramentov tudi radovoljno prevzame.

Telefon 237.

Betonsko podjetje.

Telefon 237.

Tvornica umetnega kamena in marmorja ZAJEC & HORN

izvršuje vsa v to stroko spadajoča kamnoseška dela, kot: stopnice, klepane in brušene, postamente, balustrade, ornamente za fasade, vrtna ograja, bangerje, krasne nagrobne spomenike in okvirje, korita in žlebove, cevi za kanale (6—100 cm premera), okvirje za stene v vodnjakih (Sternathov sistem) i. t. d.

Prevzema kanalizacije in fundamentiranje strojev.

Gospode duhovnike in stavbenike opozarjamo na Carralythov umetni marmor za obhajilne mize, oltarje, votivne table, obkladanje sten v cerkvah in vestibulih — lepota brez primere pri nizki ceni.

Xylolith je eden najboljših tlakov za cerkve in zakristije, za hodnike in kuhinje, delavnice in pisarne: tiha hoja, topla, higijenična, brez spranj, neizgorljiva, se lahko snaži; v poljubnih barvah, preprosto ali prav elegantno izvršen. — Tlačenje cerkev in vež s cementno-mozaičnimi in hidravličnimi ploščami v raznih ličnih vzorcih. — Terrazzo tlakovil

Mesto drugih glaziranih plošč za obkladanje sten pri vodovodu, v kuhinji, v kopalnici, kakor tudi za fasade pri hišah priporočamo izredno lepo in ceno nadomestilo v ceolitu, ki je trd kot marmor, v raznih barvah.

Projektiranje in izvrševanje železobetonskih stavb: stropov, mostov, rezervarjev in celih poslopij po inženirju-strokovnjaku, ki daje na željo tudi strokovna mnenja. — V zalogi cement na debelo la drobno ter „izolirna masa“ zoper vlažnost zidov, na kojoj posebno opozarjamo.

771 1-1

::

Ljubljana, Dunajska cesta 73.

::

C. kr. moško in žensko učiteljske v Ljubljani.

1726 2-1

Oznanilo.

I. Prosilke za sprejem v I. letnik c. kr. ženskega učiteljske v Ljubljani

ujaj se zglašijo pri ravnateljstvu v soboto, dne 2. julija od 2. do 6. Pismena preizkušnja se prične v ponedeljek, dne 4. julija ob 8. uri. V II., III. in IV. letnik se gojenke ne sprejemajo, ker ni prostora.

II. Zglasila za I. letnik c. kr. moškega učiteljske

se bodo sprejemala v soboto, dne 9. julija od 8. do 12. Preizkušnja iz posluha bo ravno isti dan od 8 do 12 ure.

K zglasitvi je prinesiti s seboj krstni (rojstni) list, zadnje šolsko izpričevalo, zdravstveno izpričevalo uradnega zdravnika in izkaz o stavljenih kozah.

Ravnateljstvo c. kr. moškega in ženskega učiteljske
v Ljubljani, dne 16. junija 1910.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Denarni promet do 31. dec. 1909
čez 83 milijonov kron

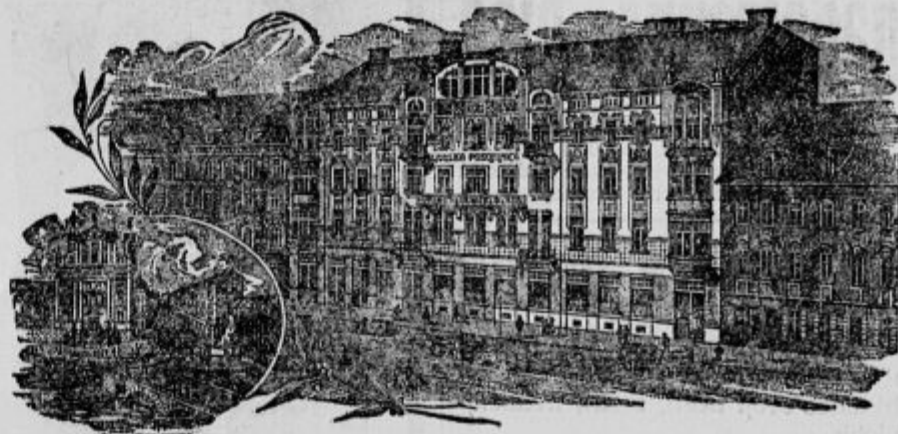
Lastna glavica K 503.575-98

Stanje vlog dne 31. marca 1910
čez 21 milijonov kron

Ljudska Posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Miklošičeva cesta šte. 6, pritličje, v lastni hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po

4 1/2 %

brez kaknega odbitka, tako da prejme vložnik od vsakih vložnih 100 kron čistih 4-50 kron na leto.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so pošto-hranilnične položnice na razpolaganje. Sprejema tudi vloge od svojih zadrušnikov na tekoči račun ter daje istim posojila proti vknjižbi z in brez amortizacije, na osebni kredit (proti poroštvi) in zastavi vrednostnih papirjev. Menjice se najkulantneje eskomptujejo

Dr. Ivan Sušteršič, predsednik. **Josip Siška**, stolni kanonik, podpredsednik. — Odborniki: **Anton Belec**, posestnik, podjetnik in trgovec v St. Vidu nad Ljubljano. **Fran Povše**, vodja, graščak, drž. in dež. poslanec. **Anton Kobl**, posestnik in trgovec, Breg pri Borovnici. **Karol Kauschegg**, veleposestnik v Ljubljani. **Matija Kolar**, stolni dekan v Ljubljani. **Ivan Kregar**, svetnik trgovske in obrtne zbornice in hišni posestnik v Ljubljani. **Fran Leskovic**, hišni posestnik in blagajnik „Ljudske posojilnice“. **Ivan Pollak ml.**, tovarnar. **Karol Pollak**, tovarnar in posestnik v Ljubljani. **Gregor Slibar**, zapnik na Rudniku.

Pohištvo vsake vrste
od najenostavnejših do najumetnejših.

Skladišče tapet, oboknic
in okenskih karnis, zaves
in preprog

Ustanovljeno leta 1857

: **Zavod za pohištvo in dekoracije :**

FRAN DOBERLET

Ljubljana, Frančiškanska ulica šte. 10

Velika izbira pohištve-
nega blaga itd.

Enostavne in razkošne ženitne
opreme v najsolidnejši izvršbi.

Uredba celih hotelov in
kopališč.

Telefon št. 97

921

Najcenejše

dežnike in
solnčnike

domačega izdelka

priporoča po najnižji ceni in najboljši kako-
vosti slavnemu občinstvu in preč. duhovščini

Josip Vidmar v Ljubljani

Pred Skotijo št. 19. Stari trg št. 4. Prešernova ulica št. 4.
3634 Popravila točno in ceno. 52 1

Ilustrovani ceniki zastoj in franko.

Ilustrovani ceniki zastoj in franko.

Marijin trg šte. 1.
Največja zaloga najfinejših
barv

za umetnike, od dr. Schönfelda & Co.

Pine oljate barve za študije, akvarelne trde in
tekoče, tempera barve v tubah, pastelne barve.
Raznobarna kreda. Zlate in raznobarne bronce.
Pristno in kovinsko zlato, srebro in aluminium
v listih. Štampilske barve. Oglje za risanje.
Raznobarne tinte in tuši. Silkarsko platno in
papir. Paleta, škatiče za študije. Copiči za
umetnike, slikarje in pleskarje.

Najnovejši

silkarski vzorci in papir za vzorce po najnižji
ceni, najnovejše in moderne suhe, kemične
prstene in rudninske barve.

Priznana najboljša in najzdatnejša

oljate barve

za pleskarje, stavbne in pohištvene mizarje
in hišne posestnike itd., priporoča

Adolf Hauptmann

prva kranjska tovarna oljnatih barv,
firnežev, lakov in steklarskega kleja.

Prodaja najboljšega mizarkega

lima

po najnižji ceni,

karbolineja

samo boljše vrste,

gipsa

alabastra in stukaturnega za podo-
barje in zidarje. 52-1

Ustanovljeno 1882. Zahtevajte cenike.

Znamka F. L. P.

F. L. POPPER, Chrudim, Češko.

Izdelek nedosežen glede trpežnosti, elegancije in priljubljenosti torej najboljši
izdelek monarhije, kar priznavajo vsi merodajni strokovnjaki. Naj torej nikogar
ne premotijo hvalisanja z drugih strani, vsak naj kupi le čevlje z znamko F. L. P.

Edina tovarna za Kranjsko:

Julija Štor, Ljubljana, Prešernova ul. 5.

Znamka F. L. P.

830 52-1

610 52-1

Slovenci, pozor!
pri nakupovanju vencev!

Fr. Iglič

Ljubljana, Mestni trg št. 11

priporoča največjo zalogo krasnih

nagrobni vencev
in trakov z napisi.

Zunanja naročila se iz-
vršujejo hitro in točno.

Cene brez konkurence!

Najstarejša domača slovenska tovarna peči.

Ustanovljena leta 1888.

Založnik
zveze
ces. kralj.

avstrijskih
državnih
uradnikov

A. VEČAJ, LJUBLJANA

Trnovo, Opekarska cesta - Veliki stradan št. 9

priporoča vsem stavbnim podjetnikom in slav. občinstvu svojo veliko zalogo naj-
trpežnejših in sicer od najmodernejših prešanih in poljubno barvanih do najpri-
prostejših prstenih peči različnih vzorcev, kakor: renaissance, barok, gotske,
secesion itd., kakor tudi štedilnike in krušne peči lastnega in domačega izdelka
po najnižjih cenah ter je v svoji stroki popolnoma izvežban.

Za samostane in župnišča znaten popust.

26-1

1222

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki
„Severonemškega Lloyd“

BREMENA

NEW-YORK ::

s cesarskimi brzoparniki
:: Kronprinzessin Cäcilie ::
Kaiser Wilhelm II, Kron-
prinz Wilhelm, Kaiser Wil-
:: helm der Große. ::

Prekomorska vožnja traja samo 5-6 dni.

Natančen in zanesljiv poduk in veljavne vožne listke za parnike gori nave-
denega parobrodnege društva kakor tudi listke za vse proge ameriških že-
leznic dobite v Ljubljani edino-le pri

Edvard Tavčar-ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.

nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa potovanja se tikajoča
pojasnita točno in brezplačno. Postrežba poštena, rečna in solidna.

Potnikom namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, California, Ariona
Utah, Wyoming, Nevada, Oregon, in Washington, nudi naše društvo posebno ugodno
izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor:
Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.

Velika zaloga juvelov, zlatnine
srebrnine ter raznih ur.

Blago prve vrste
Točna postrežba
- Najnižje cene -

31 52-1

Lud. Černe

juvelir, trgovec z urami ter za-
priseženi sodnijski cenilec.

Ljubljana, Wolfova ulica šte. 3.

Klobuke,
cilindre in čepice

v najnovejših faconah in velikih izberah
priporoča 147 52-1

Ivan Soklič.

Založnik c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.

Pod trančo št. 2. Postaja elek. železnice.

2970 52-12

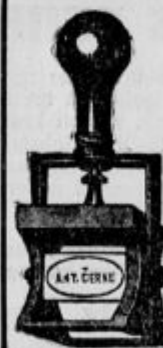
Najnižje cene.

Največji izbor.

Preobleke.

Popravila.

L. Mikusch
tovarna dežnikov
Ljubljana, Mestni trg 15.

Stambilije

vseh vrst za urade,
društva trgovce itd.

Anton Cerne

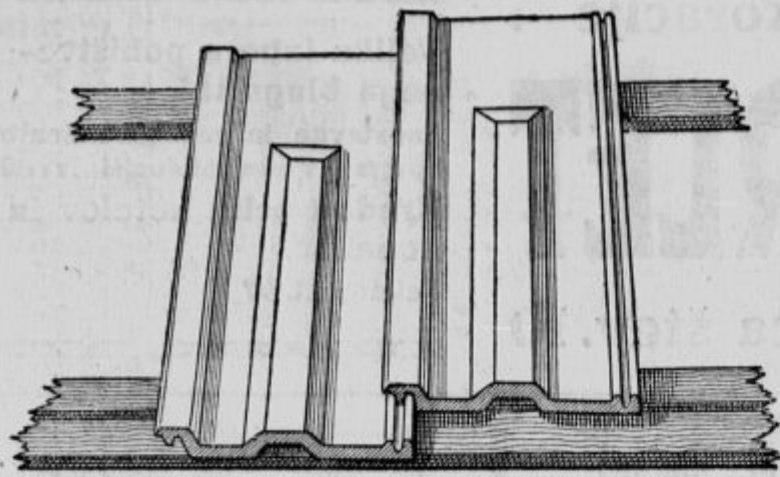
graver in izdelovatelj
kavčuk - štambiljev

LJUBLJANA,

Sv. Petra cesta št. 6.

Ceniki franko.

192 52

F. P. Vidic & Komp., Ljubljana

tovarna zarezanih strešnikov ponudi v vsaki poljubni množini **patent. dvojno zarezani**

strešnik - zakrivač

s poševno obrezo in priveznim nastavkom „sistem Marzola“.

480

Brez odprtih navzgor!

Streha popolnoma varna pred nevihtami!

Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanosti. Spretni zastopniki se iščejo.

Anton Schuster
Ljubljana

Stritarjeva ulica 7

priporoča

novosti konfekcije

za dame in deklice, bluz,
modnega blaga za dame
in gospode, delena cefira,
platna in batista.

Najboljše belo blago
različne garniture in

vsakovrstne
preproge.

Vzorci na zahtevanje
poštne prosti.

Solidno blago.

Nizke cene.

Pritlična hiša

1734 4-1
v Ljubljani, Zalokarjeva ulica št. 10
ter nekoliko vrta se takoj poceni proda.
Več se izve v Ravnjakarjevi ulici št. 15.

Naravna zdravilna grenka voda „Sternhof“

učinkuje vsled svoje velike množine zdravilne soli že pri majhni uporabi $\frac{1}{8}$ do $\frac{1}{4}$ litra kot odvajalno sredstvo, in je preizkušena kot najizbornejše učinkujoče

Glavna zaloga za Kranjsko:

A. Šarabon, Ljubljana.

zdravilno sredstvo

pri slabi prebavi, kroničnem kalenju
čreves, motenju jeter, bolečinah v
haemoroidah, debelosti, nevralgiji
in pri ženskih boleznih. 1392 13-1

Modni salon za damske klobuke

F. Magdič, Ljubljana

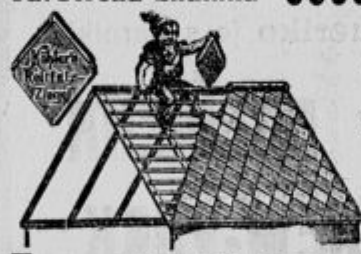
priporoča svojo bogato zalogo modernih in okusnih

slamnikov po zelo ugodnih in brezkonkurenčnih

cenah. Naročila z dežele izvršujem z obratno pošto.

1491

Varstvena znamka

Köhlerjeva cementna strešna opeka

z zarezo in brez zareze

1611 8 1

je trpežnejša in cenejša kot vsaka druga opeka. — V zalogi
jo ima v poljubnih množinah izdelovatelj:

IVAN JELAČIN, Ljubljana.

Zahtevajte cenik!

Ravnostam vedno velika zaloga Portland-cementa.

Neprekosljive ameriške

kosilne stroje

„Deering“

1604 1-1

najnovejša in
lahke konstruk-
cije po zmerni
ceni
priporoča
znana veletrgo-
vina z

železnino, motorji in poljedelskimi stroji

Fr. Stupica

v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 1.

Pridna, poštena

1786 3-1

prodajalka

nekoliko večša knjigovodstva, zmožna slov.
in nemškega jezika, z dobrimi spritevali,
želi službo premeniti. Cenjene ponudbe
pod — poštena — na upravo „Slovenca“.

Otvoritev hotela

Vljudno naznanjam, da sem na Dobravi
pri Bledu na Gorenjskem, postaja državne
železnice, otvoril prenovljen

hotel „STOL“.

Hotel s 16 sobami je popolnoma novo in
moderno opremljen. V dobro urejenih restav-
racijskih prostorih postregel bodem cenje-
nemu občinstvu z dobro jedjo in pijačo.
Senčnati park in novo kegljišče sta na raz-
polago. Razgled in lega krasna. Kraj jako
miren in letovičarjem zelo priporočljiv. V
bližini naravno lepi Vintgar in Bled. Cene
nizke, postrežba dobra in točna. Priporočam
se v prijazno upoštevanje. Z odlič. spost.

Alojzij Zajec.

Motorji na bencin in petrolin

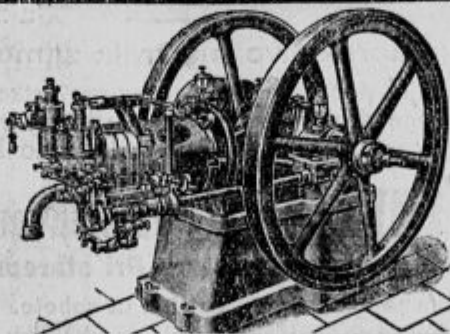
tovarna za
motorje

FELIKS RENAUER

Gloggnitz, Nižje
Avstrijsko 15.

so si pridobili zbog svoje priznane izborne zgradbe (konstrukcije, Langsamläufer)
zelo štedljive porabe snovi in dolgoletnega brezhib-
nega obratovanja popolno zaupanje v vseh krogih.
Kot dokazujejo vsak dan dohajajoče
priznanice mojih veleceñj. odjemalcev
najzanesljivejši in vselej delujoči pomožni motor, za vse rokodelce, ki so navezani
na strojno delo, kot mizarje, kolarje, tesarje, žagarje, strugarje, ključavničarje,

Renauer-jev motor

mehanike, usnarje, mlinarje, peke, klavce itd.
ki se da tudi prepeljavati med zadržnike.

za stroje za obdelavanje lesa

Centrala tovarne za motorje **Feliks Renauer**

ali nje zastopnik **PETER ANGELO** v Gradcu Annenstr. 9/II.

Najboljši motor za kmeta

v najpopolnejši izvršitvi. Proračuni,
ceniki priznalna pisma, zaznamek od-
jemalcev kakor tudi obisk inženirja
oskrbi brezplačno 1760 1

Kamnoseški izdelki iz marmorja za
cerkvene in pohištvne oprave, spo-
mniki iz marmorja, granita ali sije-
nita, apno živo in ugašeno se dobi pri

Alojziju Vodniku

kamenarskem mojstru

:: Ljubljana ::

Kolodvorska

:: ulica ::

Daje po

4¹/₂ | 0 | 0

UZAJEMNO PODPORNO DRUŠTVO V LJUBLJANI

KONGRESNI TRG 19

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

KONGRESNI TRG 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do

po 4¹/₂ | 0 | 0

brez odbitka, tako, da dobi vlagatelj od vsakih vložnih 100 K

12. ure dopoldne in jih obrestuje

čistih 4 K 50 v na leto. Rent davek plačuje društvo samo. Druge hra-

nilnične knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo. Daje tudi svojim članom predujme na osebn

kredit, vračljive v 7¹/₂ letih (90 mesecih ali 390 tednih) v t e d e n s k i h, ozir. m e s e č n i h obrokih, kakor tudi posojila na zadolžnice in menice

Dr. Fr. Dolšak l. r.,
zdravnik v Ljubljani, podpredsednik.

Prelat A. Kalan l. r.,
predsednik.

Kanonik I. Sušnik l. r.,
podpredsednik.